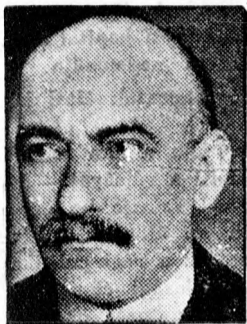

Magyar **Reggeli Ujság** Muze

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, KRALJA PETRA UL. 30 I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Alekszandra 7. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi április hó 17.
VASÁRNAP
XIII. évfolyam 90. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Dr. Marinkovics miniszterelnök tegnap délelőtt megérkezett Beogradba

A miniszterelnök nyilatkozata a genfi értekezletről és a dunai államok együttműködésének lehetőségeiről

Beogradból jelentik: Marinkovics Voja miniszterelnök, külügyminiszter tegnap délelőtt a Szimplon expressszel megérkezett Beogradba. Dr. Marinkovicsot a pályaudvaron Pucelj miniszter, Foties államtitkár, az egyes ügyosztályok főnökei, valamint több szenátor és nemzetgyűlési képviselő várta.

Marinkovics Voja külügyminiszter tegnap reggel a Szimplon expressszel érkezett vissza Genfből és már a kora reggeli órákban az étkezőkocsiba ment, hogy megreggelizzék. Rumán felszálltak a vonatra a beogradi újságírók, akik felhasználva a ruma-beogradi utvonalat, interjút kértek a miniszterelnöktől. Dr. Marinkovics fogadta a hírlapírókat és első szava a következő volt:

— Először is én interjuzvolom meg önöket, mi újság van idehaza, milyen híreket kaptak az árvizről?

A hírlapírók részletesen informálták a miniszterelnököt a legújabb árvízi hírekről, majd a miniszterelnök a következőket mondotta az újságíróknak:

— Azért mentem Genfbe, hogy megnézzem, rövid szünet után miként folytatják a leszerelési konferenciát s hogy delegációkkal megszabjam magatartását. Ez alkalommal egyes államok képviselőivel is óhajtottam Genfben találkozni. Mindabból, amit láttam, azt a következtetést vonhatom le, hogy a mostani értekeztet nem fog gyorsan dolgozni és a mostani időben, május végéig, bármit is dolgozik, az csak formális munka lesz és azokban a kérdésekben, amelyekben az egyes államok képviselői eltérő álláspontot foglalnak el, nem kerül sor eredményre s ezeket a kérdéseket komolyan nem is érintik.

tik.

Szemellátható, hogy bizonyos részről szándékosan halogatják a különböző kérdések megoldását és valamire várnak. Amire pedig várnak, véleményem szerint semmi más, mint a francia és a porosz választások eredménye.

Ennélfogva legfeljebb a Népszövetség májusi ülészsaka után kerülhet sor az alapvető kérdések letárgyalására.

Természetes, hogy genfi tartózkodásom alkalmával a dunai államok kérdése is érdekelt. Ez a kérdés egy pillanatra holtpontra jutott, mert a siker, feltétele itt kezdettől fogva az volt, hogy a négy nagyhatalom politikailag ne legyen érdekelve és elfogadják azt, hogy pénzügyi és gazdasági tekintetben segítsék a dunai államokat, ha ezek egyezsége jutnak.

Az az indítványozott orvoslás, hogy szélesebbkörű értekezletet hívjanak egybe, amelyen a négy nagyhatalmon kívül az öt dunai állam is megjelenjék, aligha segítene, mert azok, akik négyesben nem tudnak egyetérteni, aligha érthetnek egyet, ha nagyobb társaságban lesznek.

Ez a dunai államokra is károsan hathat vissza, amelyek eddig egy vonalban voltak és elvben késznek nyilatkoztak arra, hogy ezt a kísérletet végrehajtsák és az egymásközi kereskedelmet megszervezzék. Ezen a téren sem hiszem, hogy május közepe előtt valamilyen határozatra kerülhetne a sor.

Stimson Genfbe érkezésétől döntő fordulatot várnak a leszerelési konferencián

Az amerikai külügyminiszter bizik a közép-európai probléma megoldásának sikerében

Genfből jelentik: Stimson amerikai külügyi államtitkár tegnap reggel felesége társaságában Genfbe érkezett. A pályaudvaron Gibbson amerikai nagykövet és az amerikai delegáció tagjai várták.

Az amerikai külügyminiszter Genfbe utaztában egy napot Párisban időzött. A francia lapok kiemelik, hogy Stimson és Tardieu találkozása igen szívélyes volt. A Petit Journal szerint Stimson kijelentette, hogy a

Gibbson-féle javaslat előterjesztésekor az amerikai delegáció nem táplált semmiféle hátsó gondolatot.

Tardieu hangoztatta, hogy Franciaország álláspontja szerint,

a leszerelés nagyobb mértéke, a biztonság nagyobb megszervezésétől függ.

Stimson erre azt válaszolta, hogy Amerika nem tesz ellenvetést, ha az európai álla-

TAVASZI ZAGREBIVASAR

1932. IV. 23—V. 2.

IX. Automobil szalon
XVII. Mezőgazdasági vásár
Nyári cikkek és sportcikkek vására
II. Gyapju-vásár
II. Kaktusz- és virágkiállítás
Turisztikai kiállítás
Egészségügyi kiállítás
IV. 23—26. Nyúl- és baromfi-kiállítás
IV. 30—V. 1. III. Kutya-kiállítás

Az előre beszerezett zagrebi vásár-igazolvány a jugoszláv vasutakon díjtalan visszatérésre, a szomszédos államokban 25-35% kedvezményre s az adriai hajókon a felsőbb osztály használatára jogosít. Igazolványok kaphatók minden nagyobb helyen vagy megrendelhetők a Zagrebi Vásár igazgatóságánál. 1451

mok olyan rendszert dolgoznak ki, amellyel szemben Amerika számára fenmarad a lehetőség, hogy csatlakozzék hozzá, vagy ne vegyen részt benne.

Az Echo de Paris szerint Stimson megérkezése folytán a jövőhét végén

döntő fejleményekre van kilátás a leszerelési értekezleten,

tekintettel Stimson, Tardieu, MacDonald, Brüning és Grandi egyidejű jelenlétére. Mac Donald hírszerint arra igyekezik, hogy megnyerje Franciaország és Olaszország csatlakozását a londoni tengerészeti szerződéshez.

Stimson külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy az amerikai közvélemény igen nagy érdeklődéssel kíséri a leszerelési konferencia fordulóit.

Pozitív eseményekben kell megmutatkoznia az eredménynek, hogy óriási csalódás ne érje a világot.

Az amerikai külügyminiszter ezután elmondotta, hogy két hétig marad Genfben, módot keres arra, hogy minden, Amerikát és Európát közösen érdeklő kérdéstről tárgyaljon és érintkezésbe lépjen az európai államférfiakkal.

Párisban beszélt francia államférfiakkal, akiket

elég optimistáknak látott, a közép-európai probléma megoldásáért illetően.

Általában azt hiszi, hogy még az általános reparációs konferencia előtt sikerül megegyezést és kiegyenlítést találni a szembenálló német és francia álláspont között.

A londoni Daily Herald szerint Venizelosnak a genfi bejelentése, hogy Görögország nem tudja fizetni május 1-én esedékesé váló tartozásait, végre

realisabb megértésre rázta fel Genfet és belátják, hogy valamit tenni kell Délkelet-Európa megmentésére.

A leszerelést össze kell kapcsolni a háborús adósságok és jóvátételek kérdésével. Franciaország még mindig a dunai tervről álmodozik, a németek már hajlandók kompromisszumra a dunai kérdésben feltéve, hogy jóvátételi kötelezettségeit egészen alacsony annuitásokra szállítják le és ezek fizetését is több évre felfüggesztik.

Magyarország új költségvetése 805 és az üzemeké 433 millió pengő

Báró Korányi Frigyes expozéja

Magyarország 1932-33. évi költségvetésének előkészítése a nagy nyilvánosság előtt folyt le. Az előkészítő munkát a Népszövetség pénzügyi bizottságának jelentése vezette be. Utána a 33-as bizottság kezdte meg a kiadási tételek lefaragását. Végül báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter heteken át minden idejét az új költségvetés összeállításának szentelte. Még nagy zeneművének premierjén sem sem jelent meg. Nemcsak Magyarország, hanem a külföld és különösen a hitelező államok is, élénk érdeklődéssel várták, hogy milyen hurokat fog engedni báró Korányi Frigyes mint Magyarország pénzügyminisztere. De nemcsak általános érdeklődés, hanem általános bizalom is kísérte a magyar pénzügyminiszter munkáját a magyar állam háztartási egyensúlyának megteremtésében.

Két cél lebegett a pénzügyminiszter szeme előtt. A kiadások lefaragása 300 millió pengőig, hogy az állami háztartás egyensúlya infláció nélkül biztosítható legyen és a közterhek igazságosabb megosztása, hogy könnyebben elviselhetők legyenek.

Menten minden politikai pártszemponttól és osztályérdektől és a távolság nagyobb perspektívájából vizsgálva báró Korányi Frigyes költségvetési expozéját nagyon könnyű megjósolni, hogy a költségvetés nem fogja biztosítani Magyarország háztartási egyensúlyát. Mert annak, hogy a költségvetés összege az előző évi költségvetés 955 millió pengős összegével szemben 805 millióra szállt alá, az állami háztartás egyensúlya szempontjából nincs döntő jelentősége és mert az egyensúlyt a folyton súlyosbodó válságra való tekintettel csak igazságos költségvetéssel lehet biztosítani.

Nincs döntő jelentősége annak, hogy az állami háztartás költségvetése 16 százalékkal kisebb lesz, mert a régi adókulcsokkal mért fizetőképesség nagyobb mértékben csökkent. De egyáltalán nem lényeges, hogy a költségvetés összege milyen magas. Csupán annak van jelentősége, hogy kiadási tételei hasznos célokat szolgálnak-e vagy nem és hogy a költségek igazságosan oszlanak-e meg vagy nem. Ha egy adófizetőre ma 1000 pengő költség hárul és neki az állami közszolgáltatás csak 100 pengőt ír, rajta a 16 százalékos teheresülék nem sokat segít. Reá az a fontos, hogy a jövőben 1000 pengő helyett csak 100 pengőt fizessen. És azt csak igazságos költségmegosztással lehet elérni. Az igazságosabb tehermegosztás, amire báró Korányi Frigyes törekedett, csupán elismerése annak, hogy a régi nem volt igazságos és hogy az új sem lesz az. Az igazságot nem lehet fokozni. Ami igazságosabb a réginél, még mindig igazságtalan.

Felmerült a 33-as bizottságban a gyökeres adóreform eszméje, de elutasították azzal, hogy a mai válságos idő nem alkalmas mélyreható reformok megvalósítására. Ez a merev ragaszkodás a régi elavult rendszerhez csupán a helyzet fel nem ismerésének tulajdonítható. Mert éppen ma

elviselhetetlen a régi rendszer 30-szorosig terjedő túlterhelése

és mert éppen ma van a legnagyobb szükség arra, hogy

a pénzügyminiszter ne legyen kénytelen lefaragni a tisztviselői fizetéseket a panama melegágyáig és ne legyen kénytelen elejteni a leghasznosabb közmunkák végrehajtását.

Nem a kiváltságosok perspektívájából kell vizsgálni a helyzetet, hanem azokéiból, akik az elviselhetetlen terhek sulya alatt a mindennapi száraz kenyérért fejtenek ki hősi küzdelmet.

Az az adófizető, aki megvonja magát a legszükségesebbet, hogy adótartozását törleszthesse, szívesen fizetne és könnyen fizethetne 100 helyett 200 pengőt, ha ezt a 200 pengőt azért kellene fizetnie, mert a pénzügyminiszter a gazdasági élet fellendítésére a 800 millió pengős beruházási program költségeivel a költségvetés összegét 800 millióról 1600 millió pengőre emelte.

Ez a 200 pengő nem volna terhes, mert megkapná ellenértékét és mert a bő közmunka kereseti lehetőségét biztosítaná.

Közszolgáltatás és ellenszolgálat. Ez az e-

gyetlen kulcsa az igazságos költségvetésnek. A régi rendszerhez való ragaszkodás csupán konzerválása a munkanélküliségnek és elmélyedése a válságnak.

A modern gazdasági élet nem bírja el a régi rendszer igazságtalanságát.

De ezt a tételt hangsúlyozván, el kell ismerni, hogy a hitelezők kívánták a költségvetés lefaragását és hogy a 33-as bizottság ejtette el az adóreform eszméjét és azért volt kénytelen báró Korányi Frigyes a költségvetés kidolgozásánál a hasznos intézmények által követelt költségek összege helyett a fix 800 millióból kiindulni és olyan sorrendet követni, mint amilyent a fix fizetésű tisztviselő követ házbér, fűtés, világítás, háztartás, ruházat stb. című borítékokban osztván szét havi illetményeit. Van azonban báró Korányi Frigyes expozéjában egy szakasz, melyért kizárólag a miniszter felelős. Ugyanis arra hívta fel a képviselőházat, hogy határozott állást foglaljon el azokkal szemben, akik tökéletesen hangulatot keltenek. Ez a felhívás nem

jó helyre van címezve, mert

a tökéletesen hangulatot azok szítják, akik fel nem ismerik, hogy 1929 óta egy új gazdasági korszakban élünk

és ezért ragaszkodnak ahoz az imperialista világ-gazdasági politikához, mely a többtermelés 1929-ben lezáródott korszakában indokolt volt, ma azonban egyenesen ellenkezik a jól felfogott kapitalista értékekkel. Ma a fogyasztóképességet kell a maximumra fokozni és senkitől áldozatot követelni nem szabad.

Ma nem szabad többi 100 pengő értékű közszolgáltatásért 1000 pengőt követelni és megfordítva 1000 pengő értékű közszolgáltatást nem szabad senkinek 100 pengőért nyújtani. Nem az ellensége a kapitalizmusnak, aki ezt nyíltan megmondja

és hirdeti az új gazdasági korszak által követelt új rendszer bevezetését,

hanem az, aki konzerválja a munkanélküliséget és elmélyíti a válságot.

Báró Korányi Frigyes azzal fejezte be expozéját, hogy az a hadvezér, aki az áldozatoktól visszaretten, elveszíti a háborút. Ez a régi politika gondolatmenete. A modern gazdasági élet egyáltalán nem követel háborút. Csak az önzés okosságát és az igazság érvényesülését.

Orbán Ignác

Nagyarányu sikkasztással gyanúsítanak egy noviszádi bankpénztárost

Alfréd Oszkár a Prva Hrvatszka Stedionica noviszádi fiókjának pénztárosa eltűnt Noviszádról — A bank feljelentést tett az eltűnt pénztáros ellen

Három nappal ezelőtt a Prva Hrvatszka Stedionica noviszádi fiókja feljelentést tett pénztárosa Alfréd Oszkár ellen, akit azzal gyanúsítanak, hogy nagyobb összeget sikkasztott el a bank pénztárából. Alfréd Oszkár április elsején szabadságra ment. Néhány nappal később észrevették, hogy

a pénztárban nagyobb hiány mutatkozik

A bankban először házi vizsgálatot tartottak és eközben olyan momentumok merültek fel, amelyekből következtették, hogy a hiány előidézésével Alfréd Oszkár gyanúsítható.

A bank erre táviratot küldött Alfréd Oszkárnak arra a címre, amelyet szabadság-idejére tartózkodási helyéül kijelölt,

a pénztáros azonban ennek ellenére sem tért vissza Noviszádra.

A vizsgálat most már a legtüzetesebben folyt,

eddig azonban még nem lehetett pontosan megállapítani, hogy mennyi a hiányzó összeg.

Miután a pénztáros a bank felhívására nem jelentkezett, a noviszádi fiók sikkasztás gyanúja címén feljelentést tett a rendőrségen Alfréd Oszkár ellen.

A noviszádi rendőrség széleskörű nyomozást indított

Alfréd Oszkár kézrekerítésére, akit azonban eddig még nem sikerült megtalálni.

Az eddigi megállapítások szerint körülbelül 150.000 dinárra tehető az az összeg, amely hiányzik.

Alfréd Oszkár ismert alakja volt Noviszád éjjeli életének

és különösen sokat volt egy bártáncos társaságában. Éppen ezért valószínűnek látszik, hogy a gyanúsított a hiányzó összeget az éjszakai életre költötte.

Hoover elnök szükségesnek tartja az ötnapos munkahét bevezetését

Bizonyosra vehető az amerikai költségvetés egyensúlya

Washingtonból jelentik: Hoover elnök annak a véleményének adott kifejezést, hogy a kereskedelmi körök az elmúlt hetekben túlságos kishitűséget tanúsítottak és figyelmen kívül hagyták, hogy az utóbbi időkben kedvezőbb jelek mutatkoznak. Így

a bankbukások soroza-ta véget ért, a

pénz elrejtése csökkent és a költségvetés egyensúlya bizonyosra vehető.

Kijelentette még az elnök, hogy az ötnapos munkahét bevezetését bizonyos iparágakban feltétlen szükségesnek tartja, a gazdasági felépülés elősegítése céljából.

APOLLO, ma utoljára

Szenvedély viharai

Egy nagy szerelem története

EMIL JANNINGS és ANNA STEN-nel a főszerepekben. Rendezte: Robert Liodmal

Aszuboticaai bíróság Tyoszics Nebojsát három évre ítélte, míg Tapavica Brankot felmentette

Tyoszics Nebojsa az ítélet kihirdetésének egész ideje alatt zokogott — Ugy az ügyész mint a védők fellebbeztek

A szuboticaai törvényszék tegnap délelőtt hirdette ki az ítéletet a topolai visszaélések monstreperében. A törvényszéki tárgyalóteremben már jóval kilenc óra előtt tolongott a hallgatóság, amely nagy izgalommal várta az ítéletet. Kilenc órakor öt fogházor kísérté a terembe a vádlottakat és pedig Tyoszics Nebojsát, Szirtes Alekszandert, Popovics Alekszandert, Tapavica Brankot és Balog Istvánt, akik letartóztatásban vannak. Bunics Milán elnökkel az élen kilenc órakor vonult be a bíróság, majd az elnök megkezdte az ítélet kihirdetését.

Az ítélet szerint

a bíróság bűnösnek találta Tyoszics Nebojsa volt topolai községi főjegyzőt, Szirtes Alekszander volt községi albirót, Popovics Alekszander volt adóügyi jegyzőt és Balog Szevánt volt kereskedelmi utazót, később községi alkalmazottat.

Az ítélet szerint a bíróság Tyoszicsot a negyedik vádpontban találta bűnösnek, mert Csifcsák János topolai vendéglőstől 8000 dinárt zsarolt ki italmérési engedélyének és nyitvatartási engedélyének a megadásáért. Továbbá 1930-ban Róth Jakab községi állatorvostól 9500 dinárt zsarolt ki azzal, hogy ha nem fizet, elveszti az állását. Tyoszics azt állította Róthnak, hogy a pénzt valamilyen nemlétező alapra kell adnia és hogy más is felajánlott 9500 dinárt az állásért.

Szirtes Alekszandert bűnösnek találta a bíróság, mert Csifcsák Jánost és Róth Jakabot magához hívatta a vizsgálat megindulásakor és rávette őket, hogy hamisan valljanak. Ezzel segédkezet nyújtott a büncselekedet palástolásához. Szirtes ezenkívül 1930 júliusában megjelent a szuboticaai Automobilia cégnél és 20.000 dinárt kért, hogy kieszközölje, hogy Topola község az Automobilia cégnél vásárolja meg a loesolótankot. Popovics Alekszander bűnös mert 1930 márciusában 6000 dinár megvesztegetési pénzt fogadott el és ezért először 1 millió 500.000 később pedig 1.200.000 dinárra becsülte fel a Patria malmot. Végül Balog István tizrendbeli sikkasztás büntetésében bűnös, mert a büntetési pénzek befizetési vevényeit meghamisította és a pénzt magának tartotta meg. Ezenkívül 4860 dinárt elköltött a hivatalos pénzekből és jogtalan kifizetéseket eszközölt.

A bíróság Tyoszics Nebojsát 3 évi szigorított fogházra, 3000 dinár pénzbüntetésre és polgári jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélte. A pénzbüntetés nem fizetés esetén 60 napig további fogházbüntetésre változtatható. Szirtes Alekszandert 2 évi szigorított fogházra polgári jogainak 3 évi felfüggesztésére, Popovics Alekszander másfél évi fogházra és hivatalvesztésre, Balog Istvánt pedig másfél évi fogházra és hivatalvesztésre ítélte.

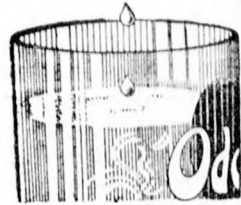
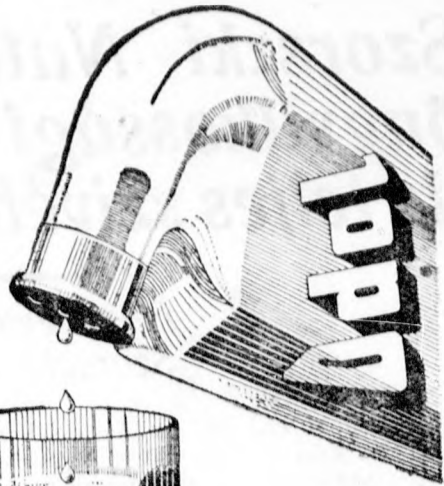
A bíróság az elítélteket a perköltségek viselésével is elmarasztalta. A kitöltött vizsgálati fogságot az elítélteknél beszámítják a büntetésbe. Az elítéltek további vizsgálati fogságban maradnak.

A bíróság Jerkovics Bozsidárt, Tapavica Brankót és Kovácsévics Sztánkót bizonyíték hiányában felmentette a vád és következményei alól és elrendelte

Tapavica Brankó azonnali szabadlábra helyezését.

A vádlottak nagy izgalommal hallgatták végig az ítéletet és az indokolás felolvasását. Tyoszics Nebojsa hangos sírásra fakadt amikor a bíróság kimondta bűnösségét és az ítélet kihirdetésének egész ideje alatt zokogott. Az ítélet kihirdetése után sírva jelentette ki, hogy ártatlannak érzi magát és fellebbez. Szirtes Alekszandar szintén ártatlanságát hangoztatta, ugyszintén a többi vádlott is, akik mind fellebbeztek az ítélet ellen. Hadzsi Kosztics Koszta államügyész fellebbezést jelentett be az egész ítélet ellen, kivéve Jerkovics Bozsidár ítéletét, továbbá a teljes ítélet revízióját kérték az elítéltek védői is, továbbá megfellebbezték a bíróság azon határozatát, hogy az elítéltek tovább is vizsgálati fogságban maradnak.

Mikor a vádlottakat elvezették, a fo-

Naponkénti fog-
és szájpolás
ODOLLAL, a szép és
egészséges fogak alapja.
Az **ODOL** ize
nagyszerűen üdítő.

lyósón izgalmas jelenetek játszódtak le. Szirtesné elájult, amikor meghallotta, hogy férjét elítélték.

A Kreuger konszern 1925-óta hamisította a külföldi értékpapirokat

Letartóztatták a konszern három igazgatóját

Stockholmból jelentik: A Kreuger konszern három igazgatóját Langet, Huldtot és Holmot a rendőrség letartóztatta. Azzal vádolják őket, hogy előmozdították Kreuger üzemeit és a mérleg meghamisításával meg tévesztették a közönséget a vezetésük alatt álló társaságok vagyoni helyzetét tekintetében.

A lefoglalt okmányokból kitűnik, hogy

Kreugerék 1925-óta hamisították rendszeresen a külföldi értékpapirokat és államkötvényeket.

A stockholmi Dagens Nyheter értesülése szerint a rendőrség tegnap megállapította, hogy az olasz államkötvényeket egy stockholmi nyomdában állították elő. Az írás-
szakértők megállapították, hogy a kötvényeken szerepelt aláírások hamisítványok.

Irtóhadjárat indult a newyorki titkos szeszfőzők és vendéglők ellen

**A hatóság emberei a helyszínen szétrombo-
lják a titkos vendéglők berendezéseit**

Londonból jelentik: Az amerikai szesztilalmi ügynökség hatvan megbízottja megkezdte a newyorki titkos kocsmák és szeszfőzők elleni nagyszabású razziaját. Az irtóhadjárat valószínűleg több hétig eltart, minthogy Newyorkban

negyvenkétezerre becsülik a titkos szesz kimérések számát.

A koncentrikus ofenzíva során, a rendőrség emberei a helyszínen szétrombolják a vendéglők és szeszfőzők berendezését, megsemmisítik a készleteket, az előállítás-
hoz szükséges gépeket és ujjlenyomatokat vesznek fel a vendéglőkben és szeszkimérésekben talált vendégekről.

Ismét elítélték a novibecseji adóhivatal két volt tisztviselőjét Radonicsot és Plocsicsot

Egyenként három havi elzárásra ítélték a két tisztviselőt

Beeskerekéről jelentik: A beeskerekitörvényszék Markovics Borivoj tanácsa tegnap folytatta és befejezte a volt novibecseji adó-tisztviselők bűnperét. Mint ismeretes, a per vádlottjai Nesztorovics Dusan, Plocsics Milorád és Radonics Radosa, akiket már annakidején elítéltek, de most három újabb büncselekmény miatt vonták őket felelősségre.

A bíróság tegnap hirdette ki az ítéletet és Radonicsot és Plocsicsot egy-egy sik-

kasztás vétségében mondotta ki bűnösnek és ezért egyenként három havi elzárásra ítélte őket, míg Nesztorovicsot a vád és következményei alól felmentette. Az ítélet természetesen nem érinti az előbbi törvényszéki ítéletet s valószínű, hogy a tábla összevont ítéletet fog kimondani.

— Hétfőn folytatják Schmidt Kristóf, a bukini feleséggyilkos ügyének tárgyalását. Megirtuk, hogy Schmidt Kristóf, a bukini feleséggyilkos ügyében megtartott legutóbbi tárgyaláson az államügyész és a védelem indítványára a bíróság helyszíni tárgyalást rendelt el. A helyszíni tárgyalást megtartották és a tárgyalást hétfőn, április 18-án tovább folytatják a noviszádi törvényszék büntető nagytanácsa előtt.

Szorszki Natália tagadja, hogy öngyilkossági kísérletet követett el, de teljes szívéből gyűlöli Petrásné!

Felgyógyulása után Németországba tér vissza Szorszki Natália

Tegnap számunkban már jelentettük, hogy Szorszki Natália 38 éves berlini illetőségű szülész, a szuboticei zsidó kórház volt első ápolónője pénteken a zsidó kórházban öngyilkosságot kísérelt meg. A hír a legnagyobb szenzáció erejével hatott Szuboticán és mindenütt nagy megdöbbenést keltett, mert

a bűnügyi krónikában ugyszólván páratlan szerelmi drámának Szorszki Natália a negyedik áldozata.

A drámának most már csak két szereplője van életben, Petrásné Waberer Mici és Szorszki Natália, de mindketten öngyilkosságot kíséreltek meg. Abban az esetben, ha tény az, ami miatt szükségesnek találták, hogy rendőrségi intervencióval távolítsák el dr. Székely Imre főorvos egykori szerelmét, Szorszki Natáliát Petrásné közeléből, úgy a legújabb események igen érdekes szövevényét adják a drámának:

Petrás Tódor szerelmese, a szerencsétlensorsu Möhlwald Mirta oszijekí urileány gyilkos bosszút állt Petrás különváltan élő feleségének völegényén, dr. Székely Imrén, dr. Székely régi szerelmese, Szorszki Natália pedig a németországi Svinemündéből Szuboticára utazott, hogy bosszút álljon Székely dr. menyasszonyán, Petrásné.

A rendőrségi nyomozás adatai szerint Szorszki Natália egy héttel ezelőtt érkezett Szuboticára és csaknem minden nap kilátogatott a zsidó temetőbe dr. Székely Imre sírjához. A volt ápolónő a Bárány szálló 15-ös számú szobájában lakott. Szuboticei tartózkodása alatt meglátogatta ismerőseit és

mindenkinek feltűnt a városban a mély gyászba öltözött nyulánk, elegánstermetű leány.

Szorszki Natália az előző napokban többször beszélt ismerősei előtt a tragédiáról, amely őt is egészen lesújtotta és

gyűlölködve emlékezett meg Petrásné Waberer Miciről, akít az egész tragédia előidézésével vádolt.

Szerdán délelőtt Szorszki Natália több tanu jelenlétében a következő kijelentést tette:

— Igazságtalanság a sorstól, hogy Petrásné életben maradt. Végzek vele, amint találkozzunk.

Ilyen előzmények után érkezett Szuboticára Petrásné Waberer Mici, hogy dr. Székely Imre meggyilkolásának egyhónapos fordulóján kimenjen a temetőbe volt szerelmese sírjához és hogy elszállítsa dr. Székely volt lakásáról butorait, mivel a lakást május elsejére bérbeadták. Petrásné mit sem sejtve szintén a Bárány szállodában vett lakást, mégpedig ugyanazon a folyosón, ahol vetélytársnője Szorszki Natália lakott. A rendőrségnek tudomására jutottak Szorszki

Natália fenyegető kijelentései és pénteken délután diszkrét megfigyelés alatt tartották a két nőt, majd pedig felhívták Szorszki Natáliát és azt tanácsolták neki, hogy mielőbb hagyja el az országot. Ugy is volt, hogy az ápolónő még az éjszakai vonattal elutazik Szuboticáról, de csak a Bárány szállóból költözött el és a zsidó kórházban töltötte az éjszakát. Itt találtak reá eszméletlen állapotban a szobában és délután két órakor értesítették a rendőrséget, hogy Szorszki Natália öngyilkosságot kísérelt meg. A rendőrségről ki is szállt egy bizottság a zsidókórházba, ahol igen súlyosnak látszott a leány állapota.

Kiderült, hogy az ápolónő altatószert vett be, még pedig olyan nagy mennyiségben, hogy késő estig nem nyerte vissza eszméletét.

Az öngyilkossági kísérletet a zsidó kórház a legnagyobb titoktartással kezelte, oly annyira, hogy a számos oldalról megnyilvánult érdeklődésre a kórházi iroda azt a választ adta, hogy Szorszki Natália egyáltalán nem is tartózkodott a kórházban, hanem pénteken este az éjfélgyorsvonattal elutazott. A titkolózásnak bizonyára az volt az oka, hogy Szorszki Natália állapota nem látszott súlyosnak és meg akarták kímélni a közvéleményt ebben a tragikus ügyben az újabb izgalmtól.

A rendőrség részéről tegnap délelőtt Butorac rendőrtisztviselő kiszállt a zsidó kórházba és kihallgatta Szorszki Natáliát, aki még mindig ágyban fekszik. A leány igen sápadt és teljesen megtört. Kihallgatása során rendkívül izgatottan és idegesen viselkedett és könnyezve tette meg vallomását.

Kijelentette, hogy nem követett el öngyilkossági kísérletet, hanem csak altatószert vett be, mert igen nagyfokú idegkimerültségben szenvedett. Elmondta, hogy négy és fél éven át szorosabb kapcsolatot állt fenn közte és a meggyilkolt dr. Székely Imre főorvos között.

Szuboticáról 1928-ban költözött el és visszatért Németországba, de továbbra is állandó összeköttetést tartott fenn dr. Székely leyl és állandóan leveleztek. Petrásné hát év óta ismeri és ő is segédkezett neki a szülésnél. Nem tudott arról, hogy dr. Székely Petrásné völegénye volt és csak a lapokból értesült a borzalmas tragédiáról, továbbá szerelmese és Petrásné kapcsolatáról.

Szorszki Natália végül a rendőrtisztviselő kérdésére kijelentette, hogy nem volt tudomása arról, hogy Petrásné Szuboticára érkezett és tagadta, hogy fenyegette volna az asszonyt.

Arra a kérdésre, hogy haragszik-e Petrásnéra, Szorszki Natália ökölbeszorított kezekkel válaszolta, hogy teljes szívéből gyűlöli.

A kihallgatás mintegy két órán át tartott. Utána Szorszki Natália kérte, hogy ne

utasítsák ki Szuboticáról, mert az a szándéka, hogy elutazik, amint jobban lesz.

Szorszki Natália Berlinben, az ottani zsidókórházban ismerkedett meg dr. Székely Imrével. A leány a kórház első szülésnője volt és tudását igen sokra tartották. Szerelm fejlődött ki közte és a fiatal orvos között és dr. Székely Imrével együtt jött Szubotára, ahol mint első ápolónőt a zsidó kórházban alkalmazták. Dr. Székely és családja családtagnak tekintette a rendkívül képzett, előkelő családból származó ápolónőt és úgy volt, hogy egybekelnek. Allítólag dr. Székelynek Petrásnéhoz való végtelen szerelme választotta el őket egymástól. (b. l.)

Az iraki flottá három repülőgépe london-bagdadi útján tegnap leszállt Zágrebban

A repülőrajt Carter, az ismert angol repülő vezető

Zágreból jelentik: Az iraki repülőflotta három repülőgépe london-bagdadi útján Zágrebba érkezett, ahol a pilóták egy napig maradtak. A három egységből álló repülőrajt Carter, az ismert angol pilóta vezető, aki Faysal iraki király repülőflottájának parancsnoka. A repülőgépek közül kettő bombavető, egy pedig sebesültszállító repülőgép. A pilótákat a borongáji repülőterren repülőtisztjeink fogadták és a Milion szállodában szállásolták el őket. Az iraki repülők Londonból Párison, Marseilleen és Milánón keresztül repültek. Udine mellett a rendkívül viharos időjárás miatt kényszerleszállást kellett végezniök. A három iraki repülőgép tegnap hagyta el Zágrebot és egyenesen Szófiába repültek, ahonnan Konstantinápolyba folytatják útjukat, hogy onnan Aleppon keresztül Bagdadba repüljenek. Az egész utót és fél napig tart.

Európa és Ázsia legszebb asszonyai egy filmen

Marlene Dietrich és Anna May Wong, a Shanghai express című film főszereplői. (Foto Paramount.)

Fuzioált a vrbászi és kulai tenniszklub. Vrbászról jelentik: A napokban hajtották végre a kulai tenniszklub és a vrbászi Dulcisz tenniszklub fuzióját. Az új egyesület Kulai Tennisz Klub néven fog szerepelni és már a közös felállításban vesz részt az Ertl és Hartmann serlegmérközésen. Az új egyesület a következő csapatot állítja ki: Máli László, Marinko, Hauslohner Béla, Stolz Nándor, Knefeli Móci és Marinkóné. A csapat már megkezdte tréningjét az új kulai és a cukorgyári pályákon. Az együttes mai felállításában nagyon komoly résztvevője lesz a tavaszi serlegmérközéseknek.

ODEON, ápr. 15—17

Rekruta Kačmarek

Vidám katona bohózat. Rendezte Carl Boese. A főszerepben: Fritz Schulz, Lucie Englisch, Ralph Arthur Roberts
Kiegészítő: A legújabb Fox Journal

A Száva elöntötte Szremszkamitrovicát

A Tisza maximális vizállás mellett stagnál, a Duna jelentéktelen áradást mutat — Legveszélyesebb a Száva áradása — Bródnál 40 év óta nem volt ilyen magas a Száva vizállása

Az utóbbi napokban a Dunabánság területén az állandó esőzés következtében több helyütt fokozottabb munkát kívánt az áradás elleni védekezés. A folytonos esőzés következtében egyes helyeken a töltések gyengülni kezdtek, a víz néhol átszivárgott a rendkívüli törteken és itt újabb megerősítésekre volt szükség. A folyók közül a legtöbb veszélyt a Száva jelenti, amely alsó fo-

lyásán több helyen olyan magasra emelkedett, hogy egyes helyeken átlépte a védőgátat. Így Szremszka Mitrovicánál a víz kilépett a védőgátak mögül és a város egy részét elöntötte.

Bródnál olyan magas a Száva vizállása, hogy husz centiméterrel meghaladja az 1925. évi maximális vizállást és megközelíti az 1895. évi maximumot.

Becskereken kivezényelték a közmunkaerőket az árvízveszély elleni küzdelemre

A Béga szintje csak 5 centiméterrel van az 1919 évi maximum alatt

Becskerekről jelentik: A Béga az elmúlt éjszaka folyamán Becskereken ismét nyolc centiméterrel áradt és ezzel meglehetősen komoly veszélybe sodorta Becskerek mélyebben fekvő részeit. A veszély különösen az Amerika nevű városrészben nagy, ahol a Vojvoda Supljicska és a Sztratimirovics utcák mélyebben fekvő részei víz alatt vannak és itt a víz már erősen alámosta a partokat. A rendőrség a városi hatóságokkal egyetértésben kivezényelte a közmunkaerőket és zsákokkal, valamint földhányásokkal erősítik meg a veszélyeztetett részeket. A víz sok helyen egészen a lakóházak aljáig felnyomult úgy, hogy több házat ki kellett ürí-

teni. A Béga most már csak 5 centiméterrel alacsonyabb, mint volt 1919. évi legmagasabb vizállás idején.

A Reis-uca 5. számú házban a talajvíz már 1 lábnyi magasságban áll, úgy hogy a lakást, amelyben Paul Róza varrónő lakik, ki kellett üríteni.

Mint értesülünk, a Tisza vizállása Aradnál igen magas, úgy hogy 500 embert és 300 kocsi kellett a töltés megerősítési munkálataira kirendelni. A rendőrség felhívta a közmunkára kötelezetteket, hogy mindenki kivétel nélkül vegyen részt az árvízvédelmi munkálatokban.

A báni hidrotechnikai osztály hivatalos jelentése szerint a folyók vizállása a következő:

A Duna Pozsonytól Vukovárig apad, azontul árad. A Duna vizállása Bezdánál 330 cm, Apatinnál 421, Bogojevo 426, Vukovár 362, Palánka 396, Noviszád 480, Zemun 646, Panesevo 670, Szmederevo 696 cm. A Duna felső folyásán Passaunál 197—1, Pozsonynál 119—9, Komáromnál 282—9, Budapesten 245 és Bajánál 251 centiméter.

A Dráva általában apad.

A Száva Krskotól Zagrebig apad, azontul jelentéktelen áradást mutat.

A Tisza vizállása Jugoszláviában általában a maximális fokon stagnál. Tokajnál a Tisza apad, azontul jelentéktelen áradást mutat. Részletes jelentés a következő:

Szeged 919—5 cm, Novakanizsa 897—1, Szentá 387 plusz 1, Padej 312 plusz 2, Sztáribecsej 754 plusz 1, Novibecsej 743 plusz 1, Titel 741 plusz 4. Tokajnál a Tisza állása 720—21, Tiszafürednél 742—4, Gyománál 710 plusz 20 cm.

A novibecseji és sztáribecseji árvízár-

sulat jelentése szerint a Tisza itteni szakaszán nincs veszély, egyedül az esőzések nehezítik meg a védekezést, amennyiben a töltésen néhány helyen a víz átszivárog.

A mitrovicai árvízmentesítő társulat jelentése szerint

Boszanszki Samaenál a töltés enged és itt nagyon nehéz a helyzet. Orasjénél ugyancsak ez a helyzet, Mitrovicánál a víz áttörte a gátat és elöntötte a város egy részét. Negyven ház áll víz alatt, amelyek közül huszat az összedőlés veszélye fenyeget.

A társulat segítőcsapatokat kért és ezt már a társulat rendelkezésére is bocsájtották.

Zemun körül ugyancsak nehéz a helyzet, erősítéseket kértek. A báni hatóság szakcsapatokat küldött ki a veszélyeztetett területekre.

(Foto Kriser)

A Tisza áradása emberemlékezet óta nem volt ilyen magas. A képen Sztára Kanizsa városháza látszik, mögötte a 3 kilométerre fekvő Nova Kanizsa. A kettő között a

hatalmasan megáradt Tisza az elöntött erdőkkel és házakkal. (x) A bácskai töltés leggyengébb pontja, a városházától 80 méterre.

Kifogástalan az arcbőre,

ELIDA
CREME
de chaque heure

A Tisza magyarországi szakaszán veszély nélkül folyik le az árhullám

Szegedről jelentik: A Tisza Szeged alatti apadása tovább tart. Az árvízvédelmi bizottság ülésén a mérnöki hivatal arról tett jelentést, hogy a Tisza áradása péntek délután érte el a kulminációt, mikor a víz állása 923 centiméter volt.

A mérnöki hivatal felfogása szerint a Tisza hétfőtől kezdve rohamosan apadni fog,

amit a Maros gyorstempójú apadása is elősegít. Szeged felől tehát minden veszély elmult.

Nagykőrösi jelentés szerint a Tisza tegnap Tószeg és Tiszabárkony között átlépte a gátat és elöntötte a szántóföldeket. Az abonyi főbíró vezetésével ezer ember dolgozik a gátak megerősítésén.

A Tisza árhulláma Csongrádnál hétfőn, vagy kedden valószínűleg 930 centiméteres magassággal fog tetőzni. A vizállás Tiszabecsnél 212, Vásárosnaménynél 5226, Záhonyánál 420, Tokajnál 720, Tiszafürednél 746, Szolnoknál 890, Csongrádnál 915, Szegednél 919. A Szamos Csengernél 228.

Petrovoszelo védekezik a Tisza ellen

A folyton áradó Tisza fenyegető állása miatt Bácskopetrovoszelen is a gátak erősítésén és az ideiglenes védelmi vonalak építésén szünet nélkül dolgozik a lakosság. A tűzoltóság és a községi előljáróság felügyelete mellett éjjel-nappal a gátot dolgoznak az emberek az ármentesítő társulat utasítása szerint.

— Uj utak a munkanélküliség leküzdésére. Utalunk a „Regentin” hazai cégnek mai számunkban található hirdetésére. A cég tulajdonosa J. Kalisch, Maribor, Trubarjevo 2. s gépe, a Regentin, minden munkát keresőnek új, tartós és magas havi keresetet biztosít, amit a mai súlyos viszonyok között mindenkinek örömmel kell üdvözölnie. A cég kívánatra pontos prospektust küld.

**Minden
külföldi árunál tartósabb,
szebb, jobb és elegánsabb az**

Astérai cipő
ZAGREBAČKA TVORNICA CIPELA B.

Vételkényszer [nélkül tekintse meg az új szubotícai fióközlet raktárait. Nicsin palota

Hírek

1932
Április
17
VASÁRNAP

Időjárás: Borus esős idő volt az egész ország területén. A hőmérséklet minimuma Caribrodon 0, maximuma Petyen plusz 16 C fok volt. Noviszádon tegnap délben plusz C6 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Borus, esős idő várható lényeges hőváltozás nélkül.

— A belvárosi katolikus kör április hó 17-én, vasárnap délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését a saját helyiségében (Templomudvar 2) mely alkalomra a kör tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

— A Katolikus Olvasókör (Dudarszka ucca 18.) kéri a vigalmi bizottság tagjait és az ifjúságot, hogy e hó 17-én vasárnap délután 2 óráig az egyet helyiségében megjelenni sziveskedjék. Az elnökség.

— **Meghívó.** A Cecilia egyházi női ének kar összes tagjait fölkérem, hogy a mai, vasárnapon háromnegyed tíz órakor tartandó szentmisére eljönni sziveskedjenek. — Karnagy.

— **Új közigyűző Panesevón.** Dr. Mihajlovics Szvetisláv ujonnan kinevezett közigyűző, nemzetgyűlési képviselő, működését Panesevón Weifertova ul. 3. szám alatt, Milutinovics Szima házában, a kis piacon, megkezdte.

— Francia újságíró Petrovaszelón. Jean Perivaux francia újságíró a sátoros cigányok életéből akaz regényt írni. A cigánycsaládok tanulmányozására Jugoszláviába jött s ez alkalommal Bácskopetrovaszelóra is ellátogatott, ahol csak egy családot talált sátorban, mert a többiek már modernizálódtak és házakban laknak.

— **Nagy érdeklődés előzi meg a Fruska szubotícai reprízét.** A szubotícai műkedvelők Szabó Marci rendezésében vasárnap délután fél négy órai kezdettel ismét színrehozzák a pompás vigjátékot. A Fruska szerepeit a reprízen is Pukec Ilonka, Bujdosóné, Dörfler Piri, Egető Zsuzsi, Garai Béla, Szabó Marci, Kóhalmi Pál és Riesz Dezső alakítják. Az előadásra jegyek elővételben a Krécsi-féle papírkereskedésben kaphatók, valamint vasárnap a Népkör pénztáránál.

— **A magyar nemzeti bank leszállította a kamatlábat.** Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bank főtanácsa 1932. április hó 16-án tartott ülésén elhatározta, hogy november 18-án kezdődő hatállyal, a bank által váltók, közraktár zálogjegyek és értékpapírok leszállításánál alkalmazandó kamatlábat hét százalékról hat százalékra, a népszövetségi kölcsönkötvények, valamint az 1931. évi 26. törvénycikk alapján kibocsátandó állami pénztárjegyek kölcsönénél alkalmazandó kamatlábat hét százalékról 6 és fél százalékra mérsékelte. A főtanács megállapította, hogy az említett kincstári jegyek, ha azokat a budapesti tőzsdén hivatalosan jegyezni fogják, kölcsönügyletben kézizálogul elfogadhatók.

— A becskerekai magyar közművelődési egyesület beadványa a közoktatásügyi minisztériumhoz. Becskerekről jelentik: A közoktatásügyi minisztérium középiskolai osztálya értesítette a báni hivatalt, amely viszont szerve útján közölte a becskerekai magyar közművelődési egyesülettel azt a határozatot, amelyet a közművelődési egyesület beadványa ügyében hoztak. A magyar közművelődési egyesület ugyanis február tizenötödikén beadvánnyal fordult a közlekedésügyi minisztériumhoz, amelytől azt kérte, hogy a középiskolákban a magyar kisebbséghez tartozó tanulók részére a magyar nyelv tanulását tegyék kötelező tárggyá. A közoktatásügyi minisztérium a beadvány ügyében úgy határozott, hogy a közoktatásügyi minisztériumnak jelenleg nincs módjában a kérés teljesítése, mert egy részt nem áll elegendő tanterem rendelkezésre erre a célra s így a kérésnek nem lehetne úgy eleget tenni, hogy az más tantárgyakra káros visszahatással ne lenne.

— **Dr. Kovács Károly szubotícai ügyvéd** irodáját Cara Dusana ucca 6. szám alá, volt irodájával szemben levő házba helyezte át.

— **Fűzőket, melltartókat méret szerint legolesóbban készít:** Fischer és Fia, Noviszád.

Mély fájdalommal, de a Gondviselés ki-fürkészhettelen akaratában megnyugodva jelentjük, hogy szeretett édesanyánk, nagyanyánk és rokonunk

özv. Fejős Mátyásné

szül. **Vitéz Viktoria**

életének 84. évében, hosszú és kínos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó hó 16-án reggel 5 órakor jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 17-én délután 3 órakor fogjuk a családi gyászszobából utolsó útjára kísérni.

Mosorin, 1932. április 16.

A gyászoló család

— **Házitolvajok egy szubotícai kereskedésben.** A szubotícai Kriszhaber és Sptzeir cég feljelentést tett a rendőrségen, hogy is-tállójában nyolc kockacukorral telt csomagot találtak. A megindított nyomozás alapján a rendőrség őrizetbe vette Návay István segédet és Racsmány József kocsiist, akik bevallották, hogy már két hónapja állandóan dézsmálták a cég raktárát. Miután az őrizetbevettek Blum Imre volt segédet is gyanúsították, a rendőrség őt is letartóztatta.

Képek az árvízterületekről

APOLLO, április 18—20-án

HANSI NIESE

a bécsi Johann Strauss Theater világhírű művésznője, a „Punpur und Waschblau” c. fényesen sikerült bohózatban

Keadet 5, 7, 9 órákor

— H. Sadowa chiromant-grafológus Szuboticán. H. Sadowa asszony, az Ausztriában ismertnevű tenyérjós és grafológus a napokban Szuboticára érkezett és néhány napig a városban tartózkodik. H. Sadowa egyike a legkiválóbb grafológusoknak. A nagytudású és képzettségű asszony tudományos alapon foglalkozik a grafológiával és analíziseivel valóságban bámulatba ejti az érdeklődőket. A kiváló grafológusnőt Szuboticán, Boska Vujicsa ucca 1. szám alatti lakásán máris számosan felkeresték. Szerinte az írást teljesen befolyásolják a hangulatok és így csak a kéz alakjának és vonalainak egybevetésével lehet megítélni az emberek jellemét, képességeit és megjósolni a sorsát. H. Sadowa látogatóinak évszámokat, pontos eseményeket mondott meg és érdekes jóslatokat tett a jövőt illetően, tanácsokat adott a gyermekek pályaválasztásáról és megmondta, hogy mitől kell óvakodni. H. Sadowa hat nyelvet beszél és így tolmács nélkül közvetlenül érintkezik látogatóival. A világhírű grafológusnő Szuboticáról Budapestre utazik.

— Dentis Horvát Mihály fogászati rendelőjét Szubotica, Wilsonova 49, polgári iskolával szemben, megnyitotta.

— Tegnap tárgyalta az első pert a tisztességtelen verseny leküzdéséről szóló törvény alapján a szuboticiai törvényszék. A szuboticiai fényképezés tisztességtelen verseny címén feljelentést tettek a járásbírósnál a Nada drogéria ellen, mert a nála vásárolt filmeket ingyen előhívta. A bíróság felmentette a drogéria tulajdonosát, mivel az ingyen előhívást nem hirdette. Ez volt az első ilyen tárgyalás a szuboticiai járásbírószágon.

— A venaci turistatöredék tervrajzainak kiállítása. A noviszádi Fruska Gora turistatársaság az irigi Venacon tervezett turistatöredék tervrajzait április 17 és 24 között a kereskedelmi és iparkamara nagyertermében kiállítja. A tervrajzok naponta délelőtt 10-12 és délután 4-6 óra között tekinthetők meg.

— Társadalmi értekezlet Beeskereken a munkanélküliség kérdésében. Beeskerekről jelentik: A kerületi inspektorátus nagyertermében délelőtt tíz órakor valamennyi társadalmi egyesület bevonásával társadalmi értekezletet tartanak, amelyen a munkanélküliség kérdésével foglalkoznak. A munkanélküliek támogatására előreláthatólag állandó bizottságot fognak választani.

VIGYÁZZON AZ EGÉSZSÉGÉRE:

Ovja gyomrát és idegeit, igyon csak **TÜKRÖS cikória kávé**, mert az nem savanyú, tehát nem okoz székrekedést.

— A „Fotoamateur“ a fényképezés sport kedvelők lapja, tehát nemcsak szűk értelemben véve a fotoamatőröké, hanem azon hivatásos fényképezésüké is, akik műtermen kívül is szeretik a fényképezőgépet. A lapot Fischer József grafikai tervező, a deszau Bauhaus tanítványa adja ki. Munkatársak az előfizetők lesznek, akik a beküldött képeik által bemutatkoznak és fejlesztesik egymás, azonkívül ha elég erősnek érzik magukat ahhoz, hogy valamely problémához hozzájáruljanak, úgy cikkeiket nagy örömmel veszi a Fotoamateur. Ismertebb, jobb jugoszláviai fényképezészek, grafikusok, festők és technikusok, ugyancsak külföldi fotomesterek részvétele munkatársi minőségben, valamint külföldi szaklapokkal való összeköttetés biztosítva van. A Fotoamateur minden hónap elsején és tizenötödikén 16 oldalon jugoszláv és magyar nyelven fog megjelenni. A lap előfizetési ára negyedévre 30, félévre 60 dinár. Uccai árusításban nem kapható. A lap technikai előállítása nagyon költséges, sok időt és gondot igényel, de bizunk abban, hogy a fényképezést, a szép képet kedvelők saját érdekükben szívükre veszik a lap megalapozását. Biztosra vesszük, hogy a lap emelni fogja a fotoamatőrök és ezzel a fotoamatőr egyesületek, fotosekciók taglétszámát, ami valószínűleg a Fotoamateur nagyobb oldalszámára fog irányulni.

— Princessfüzők, melltartók, gyógyfüzők raktáron és mérték után Barth L. Noviszád, Petra Zrinjskog 17.

ÉRTEKTÖZSDE ZARLATOK

Szombat, április 16

A dinár árfolyama. Budapest 9.89—10.01, Prága 58.80—59.20, Berlin 7.31—7.33, London 215.

Zürich, Beograd 9.00, Páris 2029.25, London 1937, Newyork 514.25, Brüsszel 72.10, Milanó 26.425, Madrid 39.30, Amsterdam 208.45, Berlin 122.20, Szófia 3.72, Prága 15.22, Varsó 57.60, Bukarest 3.07.

Csikágó. (Zárlat). Buza: Alig tartott. Májusra 58.875, júliusra 61.875, szeptemberre 64.125. Tengeri: Tartott. Májusra 33.875, júliusra 37.125, szeptember 39.50.

Winipeg. Irányzat: Tartott. Buza májusra 63.25, júliusra 65.25, októberre 67.50.

Noviszádi terménytözsde. Buza 70 kgos 2% bácskai Szombor környéki 126—128, bánáti vrsaci paritásban 124—127, 79 kgos 2% bácskai Noviszád környéki 128—130, középbácskai 128—130, felsőbánáti 126—128, 79—80 kgos 2% felsőbácskai 128—131, bácskai tiszai 129—132, árpa 63-64 kgos 130—135, tavaszi 65-66 kgos 155—160, zab 130—135, tengeri bácskai gar. min. 98—100, Szombor környéki 98—100, bánáti gar. min. 98—100, szerémi gar. min. 98—100, Sid környéki 100—102; buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 240—250, kettős 220—230, ötös 200—210, hatos 180—185, hetes 150—155, nyolcas 92.50—97.50, buzakorpa 85—87.50, bab fehér bácskai és szerémi 240—250, burgonya fehér szlovéniai 120—125, rózsa korai szlovéniai 150—160, fehér szlovéniai 115—120.

Irányzat: Tengeri szilárd, egyébként tartott. Forgalom: 58 vagon.

— A bácskoprovoszelói gk. hitközség új vezetősége. A napokban Plavscics Gligorie Ielkés elnöke mellett a község háza dísztermében tartották meg a petrovoszelói gk. hitközségi képviselők választását, mely alkalommal új képviselőkké választották a következőket: Bugarszki Prókó, Balubscics Ozren, Bajin Szimo, Viskovics Vujo, Vorgics Gyóko, Vujcsin Novo, Gágics Vászó, Dormoski Lázár, Dormoski Iszó, Dudasev Dina, Dzsendics Szimo, Gyurics Gyura, Jagetic Gliso, Kovacev Nikola, Marjinszki Nenád, Milinkov Zsárko, Prodanov Cvetko, Placskov Szlavko, Nonin Nesztor, Rakics Jovan, Sztanojev Momcsilo, Szvirceev Szávó, Sztaniszlav Lázár, Tobzscics Milan, Szladics Román, Topálszki Mirko, Cvejanov Izidor és Cvejanov Milan.

XXIV. Állami Osztályosorsjáték

I. osztály húzása 1932. április 26. és 27-én

7 JUTALOM! — 50.000 NYEREMÉNY!

Számok 10.000, 8.000, 6.000, 5.000 és 3.000 dináros nyeremény. Minden második sorsjegynek nyernie kell! Minden tizenegyedik sorsjegyre nagyobb nyeremény esik! Legkisebb nyeremény 1000— dinár! — Sorsjegyek kaphatók a főelárusítóknál!

LUSTIG LAJOS banküzletében Noviszád, Kr. Aleksandra u. 13

— Klubhelyiséget kaptak a szuboticiai cserkészek. A szuboticiai cserkészcsapatok véncserkész klubja a városi tanács révén helyiséghez jutott, melynek ünnepélyes birtokbavétele május 6-án lesz, amikor is a klub védszentjét szt. György napját fogja megtartani. Jelenleg a klub tiz rendes és egy levelező tagból áll, most azonban akciót indított pártolótagok gyűjtésére.

— Kikindán az esőzések következtében több mint száz ház összedőlt. Kikindáról jelentik: A hirtelen beállott hóolvadás és hosszantartó esőzések következtében Kikindán a vályogból épített házak nagyrésze összedőlt. A lakáshivatal megállapítása szerint összesen 112 lakóház dőlt össze és pedig nagyrészt a bara környékén. Mokrinból ugyancsak hasonló jelentések érkeznek, itt azonban még kedvezőtlenebb a helyzet, mert az Aranka folyó nagy területeket elöntött.

— Új elpusztíthatatlan talpak. Aki még nem ismeri a Palma-Okma gummitalpakát, legalább egyszer tegyen velük kísérletet. Tartósságuk kétszer-háromszorosan mulja felül a legjobb bőr tartósságát s amellyel a legjobb védelmet nyújtják a nedvesség ellen, Ruganyosak, kimélik a testet s a cipőt. Kaphatók minden cipésznél.

— A nép öröme minden hétfőn délután a Sibility-féle lepény (Szubotica). Öt óraker kapható.

Még olcsóbb áruk

a ház lebontása miatt

Klein Jenő

speciális harisnya-, trikóáru- és fehérenemű üzleteiben

Novisad

Kralja Aleksandra ul. 8.

— Szombaton és vasárnap este a noviszádi Filharmonia egyesület jazz zenekara a Kraljica Marija kávéházban játszik. A noviszádi Filharmonia zenebarátok egyesületének jazz zenekara a jövőben minden szombaton és vasárnap este a Kraljica Marija éttermében hangversenyez. A zenekar az egyesület felszerelésének javára tartja hangversenyeit.

— A Magyar Közművelődési Egyesület műkedvelői gárdája ez év április 24-én Szuboticán a Nép kör helyiségében műkedvelői színelőadást tart, mely alkalommal színre kerül László Aladár: A becsületesség megtagadása című vígjátéka, melyben a főbb szerepeket játszik: Kálmánné Engel Maca, Marton Juci, Nyárai Rezső, Fischer Károly és a műkedvelői gárdának még számos nő és férfi tagja. A színi előadás jelentékeny esemény számba megy a Nép kör életében, hol az előkészítő munkálatokat dr. Nagy Ödön intézte a szép ügy iránt érzett mély odaadással.

— A „Merkur“ kikindai fiókját a zagrebi közgyűlésen Tangl István banktisztviselő képviseli. Kikindáról jelentik: A „Merkur“ egyesület április 23-án és 24-én tartja közgyűlését Zagrebban. Miután Kikindán az egyesület fiókja nem tartott közgyűlést, a tagok többsége Singer Vatroslavot a Bohn gyár igazgatóját és Tangl István banktisztviselőt jelölte ki képviselőnek. Singer elfoglaltsága miatt a közgyűlésen nem jelenhet meg és így a kikindai fiókot egyedül Tangl képviseli.

— A topolai községi képviselőtestület közgyűlése. Topoláról jelentik: A bácsopolai községi képviselőtestület április 15-én tartotta áprilisi közgyűlését. Jakovljevic Aron községi jegyző ez alkalommal beszámolt a község és a munkásbiztosító pénztár között fennálló ellentétokről, amely onnan keletkezett, hogy a község a tisztviselőit 1928 júliusától 1931 április 20-ig saját orvosi kezelésben látta el. A munkásbiztosító ezért a községet 104.282 dinárral megterhelte. A község ez ellen felelősséget nem fogadtak el és a községet továbbra is zaklatták. A községi képviselőtestület ezért dr. Pletikoszics Andrija, dr. Sijacsics Janko képviselőket és Jakovljevic Aron községi jegyzőt Beogradba küldte a szociálpolitikai minisztériumhoz, hogy ott járjanak el a vitás kérdésben. A küldöttség sikerrel járt és ezért dr. Müller Sándor képviselő indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg a küldöttség tagjainak. Ezután letárgyalták az állami adóhivatal és a község között a helypénzek adó ügyében megtartott jelentést. A villanytelep ajánlatát a község nem fogadhatja el és ezért bizottságot alakít, amely új nyilatkozatot szerkeszt meg. A villanyáram magas árának leküzdésére bizottságot választottak, amelynek tagjai a következők: Dr. Sztakics Sztójan, Patócs Bóni, Mikuska Mihály, Zecz József, Bánov Szilárd, Vadócz Károly, Kiskároly János, Bacsza József és Tölgyesi Péter. Több kisebbjelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

— A szuboticiai Bárány tabarin műsorán közönlönyre ismét a februárban szenzációs sikert elért Brusilov gruppe szerepel.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértudulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Gyógyszertárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Titokzatos öngyilkosság Goszpgovin ein.** Pénteken este valamivel hat óra után titokzatos öngyilkosságot követett el Gyukics Milán 38 éves vagyonos gazdálkodó. Gyukics estefelé kiment a falu melletti dombra és onnan beleugrott a Jegricska barába. Néhány arramenő asszony látta az öngyilkosságot és azonnal jelentették az esetet a rendőrségnek, mire azonban a gazdálkodót megtalálták, az már halott volt. Az öngyilkosság okára nézve senki sem tud felvilágosítást adni. A gazdálkodó vagyonos ember volt és feleségével boldog családi életet élt. Az öngyilkos két gyermeket hagyott árván maga után.

— **Megalakult a bécstopolai kereskedők kötelező egyesülete.** Bácskatopolaról jelentik: A topolai kereskedők, gyárosok, vendéglősök, bankosok, autósok és bérkocsisok április 14-én este 8 órakor tartották gyűlésüket az Árpádfi féle vendéglőben. Brodan Zsivko járási szolgabíró ismertette az új ipartörvény rájuk vonatkozó részét, majd átadta a szót Bénis Simon bankigazgatónak, akinek a vezetése alatt kimondták a megalakulást és minden szakmából egy-egy tagok választották az alapszabályok kidolgozására alakult bizottságba. A fűszerkereskedők közül Mihalovics Béla, a rőfösök közül Horváth Géza, a gabonakereskedők közül Blau Sándor, a fakereskedők közül Róth Antal, a bankosok közül Szepesi Jenő, a vendéglősök közül Patócs Bóni, az autósok közül Fekete István és a bérkocsisok közül Borsós János kerültek a bizottságba.

— Nagy érdeklődés előzi meg a Fruska mai előadását Szubotieán. A szubotieai műkedvelők Szabó Marci rendezésében ma délután fél négy órai kezdettel ismét bemutatták a Fruskát. A kitűnő vígjátékot a múlt szombati szereposztásban adják elő. Jegyek a Népkör pénztáránál kaphatók.

MALI-IDJOSI HIREK:

A villanyáram díjának leszállításáról tárgyaló bizottság munkája eredménnyel végződött; amennyiben az óradíjat 7 dinárra, az áram kilovattonkénti árát ugyancsak 7 dinárra, a motortulajdonosoknak 5 dinárra, az uecai világítás díját pedig 10 százalékkal leszállították. A régi óratulajdonosok ezután 3.50 dinárt fizetnek. — A topolai határmentén elterülő községi földekért csekély haszonbér folyt be, amennyiben azokat lánconként 200–500 dinárért vették ki kukorica alá. — Dr. Baumgarten Antal, aki a beográdi egyetemen szerezte meg orvosi diplomáját, május 15-én nyitja meg rendelőjét a községben. — Kocsis Péter fiatal gazdálkodó anyagi összeomlás miatt felakasztotta magát. — A báni hatóság rendelkezése alapján a munkanélkülieket, eszerint 268 egyén 325 családtaggal kereset nélkül áll.

SZTARAKANIZSAI HIREK

A tiszai töltések erősítésén éjjel-nappal dolgozó szegénysorsu munkások élmezésére gyűjtő bizottság a Reggeli Ujság útján mond mindazoknak köszönetet, akik adományaikkal elősegítették, hogy a mentési munkálatokat zavartalanul folytathatták és felkérjük a lakosságot, hogy adományaikkal továbbra is támogassák. Az adományokat jelentsék be, vagy adják le Sumanac Zsivorád sörraktárában, vagy a cserkészegyletnél. — Az iparos és polgári dalkör a vasárnap estére tervezett bankettjét az árvízveszedelemre való tekintettel egy hétre elhalasztotta.

Reumáját amely egész télen kinozta teljesen kigyógyíthatja a **Csodakut Gyógyfürdő rádióaktív iszapfürdőjében** Sztáranizsán. Szezon május 1-től. Kérjen díjmentes prospektust. **Rendkívül olcsó árak**

GARDONYI GEZA:

A láthatatlan ember

REGENY

(26)

Emőke rámnézett. Egy percig mintha vizsgált volna. Azután megszólalt:

— Miért rajzoltál hervadt virágot? A hervadt virág szomorú.

Rámsütött a lelke a szeméből és én alig bírtam válaszolni:

— Van olyan virág kisasszonyom, amelyik hervadtnak látszik, de harmat száll rá és reggel napfény s akkor a virág ismét megéled.

Gondolkodón nézett reám, aztán elmosolyodott:

— Rajzold élőnek.

A királynénak egy kosár cseresznyét hoztak be. Markolt belőle és minden leánynak adott egy marokkal.

Én akkor végeztem el a rajzot.

— Most már elég ez fiam, szólt jóságosan a királyné. Holnap gyere el megint, illyentáiban. Kérd meg a gazdádat, hogy bocsásson el.

S megint belemarkolt a kosárba.

— Tartsd a tenyeredet.

Milyen anyai volt, milyen jóságos, én azonban a percben sem anyáknak, sem jóságosnak nem éreztem: minék néz ez engem, hogy egy marok cseresznyével boldogít! S épp Emőke előtt!...

Odaadtam kint a cseresznyét egy gyermeknek.

De annyi volt ott az ember az udvaron s olyan nagy csendességben állt, hogy magam is figyelve fordítottam az arcomat arra, amerre a többi.

Mi történik itten?

Attilát látom: ott ül a réz-szasos oszlop alatt. Reá fülel és néz mindenki.

A gazdám is ott ágaskodik a sokaság mögött. Mellette egyfelől Rusztikiosz, más-

felől Szabad-Görög. A római követek is.

Atdolgozom magamat a népen Priszkoszig. Kérdem a Szabad-Görögöt:

— Mi történi?

— Igazlatás van, feleli, a király itélkezik.

Volt abban a képben valami ókori. Ahogy a nép feje ott ül egy paraszti székben. Fenséges nyugalma még a szakállá is. Előtte két öreg és két ifju. Azok a panaszosok. Egyik a süvegével gesztikulálva beszél. A földön valami ötven vén ember ül vagy guggol, hátrább meg a kivánesiak állanak. De mint hajadonfővel, csupán a király fején van... felgyürt karimájú sastollas posztósüveg.

— Mert az itt a szokás, — magyarázza halkán a Szabad-Görög, hogy a nép családokra van tagolva s ha valami baj van, akkor a család feje intézi el: az apa vagy az öregapa. Ha pedig két család különbözik össze, akkor a szomszéd családokból választanak az öregek mellé bíróságot. Ha azok se tudnak itélni, vagy ha az itéletük nem tetszik, a pert a király elé viszik. Béke idején csaknem minden délelőtt itt ül. Neki nem kell tanácsos. Meghallgatja a pátvarosokat, egy-két kérdést vet elő, aztán kimondja az igazságot. Ez is nagy per itt. Az egyik fiatal hun valami leányrabot hozott a kazár földről, itthon meg eleserélte lóért, meg tíz aranyért. Hanem a leányrab másnap reggel meghalt, a hun meg most visz szaköveteli a lovát, azt mondja, hogy a rab leány beteg volt.

Odahallatszott hozzánk az öreg család fő beszéde:

— Hát bizony nagyuram, a leány olyan színű volt, mint a tészta. Mingyárt mondtam a fiamnak, hogy: Hallod-e, semmi jót se nézek én ki ebből a rableányból, bolond voltál, hogy odaadtad érte azt a paripát. Így szidtam-kárpáltam uram, még azt is mondtam neki, hogy: — követem alássan, — mi a fészkes fenének veszel te pénzen leányt mikor ingyen is eshetik eléd.

— Elég, — mondotta a király.

— „**Madison Square garden**“ Csehszlovákiában. Bata felépíti Zlinben Csehszlovákia legnagyobb termét sport- és társadalmi ünnepek rendezésére. A legnagyobb mozi s a legnagyobb szálloda mellett most a sport terén is ki fog tűnni Zlin. A „**Madison Square garden**“ 1000 négyzetméter területű terem lesz, amely alkalmas lesz box-, tennisz és más sportmérkőzések rendezésére. A termet úgy építik, hogy könnyen át alakítható torna- vagy táncteremmé, amelyben nyilvános előadások is tarthatók. Lesznek ott galériák, modernül berendezett fürdők, hatalmas ruhatár stb, úgy hogy technikai szempontból ez a terem szinte tökéletes lesz.

Bibor és kékítő

Hansi Niese új hangosfilmje a noviszádi Apollóban

A noviszádi Apollo tonkino tegnap mutatta be a sajtó részére Hansi Niesének a kedvelt német színésznek legújabb hangosfilmjét a Bibort és kékítőt. Hansi Niese ebben a filmben kettős szerepet játszik s nagyszerűen temperamentumos játékával magával ragadja a közönséget. Hansi Niese pompás alakítása áll ennek a filmnek a középpontjában és minden egyes jelenete olyan ami érett és tökéletes művészetet jelent. Else Elster és Fred Doederlen a szerelmek szerepében olyan alakítást adnak, amely megállja a helyét Hansi Niese művésze mellett. A filmoperett slágerei kedvesek és fülbemászóak.

A filmet érdekes és változatos filmszurnál előzi meg. Az új műsört hétfőn mutatja be az Apollo.

Elesendesültek.

Attila ismét megszólalt:

— Súlyom, mikor a lovadat, pénzedet odakínáltad a leányért, láttad-e, hogy beteg színű?

A legény habozva felelt:

— Látást láttam, uram, de a halált azt nem láttam benne.

— Hát ki látta azt? Szóljon az, aki látta a leányban a halált.

A sokaság hallgatott.

A király szólt ismét:

— Megvetted a leány: megvetted a betegségét is. Apró vitéz megtartja a lovát, de tisztességből visszaadja a tíz aranyat, hogy ne legyen hármas a károd.

A felek szótlanul elmentek. A földön ülők közül felkeltek valami hatan. A legöregebb előállt. Köhécselt. Egyet törült a bajuszán:

— Én uram szücs vagyok, az apám is az volt, az öregapám is és ez az ember tigrisbört vett tőlem. Ugy meg volt munkálva az a tigrisbör...

Az már más ügy volt. Otthagytuk a törvénykezést. Az udvar kapujában láttuk Apró vitézt meg Súlyom vitézt. Apró vitéz ott olvasta Súlyomnak a markába az aranyakat tisztességből.

XIII.

Másnap a követség ebéden volt Attilánál. Az uram is. Én ismét a királynéhoz mentem.

A kapuban Csáthéknak a kis dadájával találkoztam. Elém állt és mintha régi ismerősök volnánk, azt mondja nekem:

— Ugy-e kérlek: nem vagy-e avzon? (olasz).

— Nem, feleltem elesodálkozva.

— Azért, sóhajtott, mert én avzon vagyok, édesanyám avzon nő volt és az én nevem Dsidsa. Vagy ahogy itt mondják: Dsidsia.

Csunya név, gondoltam.

(Folytatjuk)

Sport

Ma délután 3 óra 30 perckor Noviszádon: Mácsva—Vojvodina I. oszt. bajnoki mérkőzés

Karagyorgye pálya, bíró: Ruzsics

Ez a mérkőzés is azok közé tartozik, melyek eredményét teljes lehetetlenség előre megjósolni. Egyik csapat sincs valami kiváló formában, de derby küzdelmeknél ez sohasem mérvado. A saját pálya és közönség már határozott előnyt jelent a Vojvodinára. A közvetlen védelmek között lényegesebb különbség nincs, a halvesor tekintetében valami kis előny a Mácsva javára jelentkezik, de ezt kiegyenlíti a Vojvodina csatársor nagyobb tehnikája.

Bizunk a Vojvodina lelkesedésében és kiscgolos győzelmét tippeljük. A nagy meccs előtt a ZsSK a Vojvodina kombinált csapatával játszik előmérkőzést.

A Rádnicski pályán délelőtt 3 óra 15 perckor a

GRAFICSÁR—TRGOVACSKI

másodosztályu bajnoki mérkőzést játsszák le. A Grafikusok, ha kijátsszák legjobb tudásukat egy-két góllal győzhetnek. Annyi bizonyos, hogy erős, izgalmas küzdelemre van kilátás. Bíró: Hirschler. A mérkőzés után a

Csurugi HAJDUK—SZLÁVIA

másodosztályu bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre. Ez a találkozó is erős küzdelmet ígér, bár a Szlavia nagyobb tavaszi meccsrutinja egy-két gólos noviszádi győzelmet ígér. Bíró: Milnovics.

Két ligaselejtező és két bajnoki mérkőzés lesz ma a becskerekai alszövetség területén

Megírta a Reggeli Újság, hogy a becskerekai alszövetség intézőbizottsága az országos bajnokság közeli terminusára való tekintettel elhalasztotta a ZsSK—Schwaebische és a Rádnicski—Jedinstvo bajnoki mérkőzéseket és helyette az Obilics—Delija ligaselejtező mérkőzés lejátszását rendelte el, amely a beográdi Vreme országos turnéja miatt maradt el. A mérkőzés nagyfontosságú a ligára aspiráló Obilicsra és ezért nagyban készülődtek a mai összecsapásra. A mérkőzés teljesen nyílt, az Obilicsnak előnyt ad a hazai környezet, viszont a pályaviszonyok a Delijának kedveznek, mert a három napi esőtől felázott talajon a mokriniak sokkal jobban mozognak, mint a gyenge fizikumú Obilics-játékosok. Ezért okoz nehézséget az Obilics vezetőségének a csapat összeállítása. A mérkőzés érdekessége, hogy az Obilics revansot akar venni a Deliján az őszi kudarcokért. Ugyanis az Obilics az őszi bajnoki mérkőzések során három pontot adott le a Delijának. A mérkőzés előtt az Obilics komb. játszik a Schwaebische ellen.

Vrsacón is ligaselejtező mérkőzés lesz. A pan-

A Petrovaradinban eldöntésre kerülő

Kamenicai FRUSKAGORAC—GRADJANSZKI

mérkőzésnek a bajnokjelölt Gradjanszki a favoritja, bár a Fruskogorac már sokszor produkált váratlan meglepetéseket. Elbizakodásra a Gradjanszkinak semmi esetre sincs joga, mert győzelme így is csak minimális lehet. Bíró: Momirov.

Koviljon a

Temerini TC—SAJKÁS

másodosztályu bajnoki mérkőzés papirforma szerint a TTC számára ígér bajnoki pontot, bár a Sajakás nagyon erős ellenfél a saját pályáján. A koviljiak ezuttal komplett összeállításban szerepelnek, a TTC-nek tehát nagyon meg kell dolgoznia az esetleges 1-2 gólos győzelemért. Bíró: Kaizer.

Mitrovicán a Zanatlja—Trgovacski és a Podrinje—Lacsarak mérkőzést játsszák le, az ötödik csoport mérkőzései az árvíz miatt elmaradnak.

NAK hírek. Az első csapat a PAK ellen játszik délelőtt fél 10-kor a következő összeállításban: Sovljanszki, Zahorai, Müller, Haas, Rilli, Schubert, Schelb, Conics, Thurzó, Lemmler, Juhász, Kotrba, Zolics, Sztanko, Bodi. — Intéző.

A pénzügyigazgatóság lepecsételte a noviszádi futballbírók igazolványait. A mérkőzések díjtalan látogatására szóló igazolványok a Reggeli Újság szerkesztőségében átvehetők.

csevoí Bánát látogat el Vrsacra, hogy bebizonyítsa, hogy a multheti győzelme reális volt. A Dusan Szilni eddigi játéka alapján a legjogosabb aspiránsa a ligának és így lehetőleg mindent elkövet, hogy a győzelmet megszerezze.

Bajnoki mérkőzések lesznek ezenkívül Kikindán és Pancsevón. Kikindán a Rádnicski játszik a novibecsei Jedinstvo ellen, míg Pancsevón a Jadran a debeljaecsei Spártát fogadja.

Óvás a becskerekai alszövetség határozata ellen. A becskerekai Schwaebische kérvénnyel fordult az alszövetséghez, melyben kérte, hogy tekintettel arra, hogy tavasszal több játékos a katonai kötelezettségének tesz eleget, hozza közelebbi dátumra a Schwaebische bajnoki mérkőzéseit. Az alszövetség intézőbizottsága magáévá tette a Schwaebische kérését és április 29-ére, pravoszlav nagypéntekre sorsolta ki a Schwaebische—ZsSK bajnoki mérkőzést. A ZsSK vezetősége azonban nem fogadta el a terminust és az intézőbizottság határozatát megfeleltette az alszövetség igazgatótanácsához.

A szuboticali serlegmérkőzések ügye

A szuboticali alszövetség igazgatótanácsa előtt a péntek esti ülésen igen érdekes ügyek szerepeltek.

Az ülést fél hét órakor nyitotta meg Marinkovics Jován elnök, majd a mult ülés jegyzőkönyvének a felolvasása után rátértek az ügyek tárgyalására. Szegedinszki Nesztor főtitkár felolvasta a Zsak kérvényét, amelyben azt kéri a vasutasok, hogy az alszövetség engedélyezze nekik, hogy a noviszádi Zsak csapatát május 15 és 16-án Szuboticeán vendégül láthassák. Az igazgató

tanács rövid vita után engedélyezte a kettős mérkőzést.

A szombori Sport kérte az alszövetséget, hogy ezentul bajnoki mérkőzésekkel egyidejűleg barátságos mérkőzéseket is lehessen rendezni Szomborban, mivel a napokban megnyílik a második pálya is. Az igazgatótanács tagjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az engedély megadásának nincs akadálya, de csak módosítva, úgy hogy bajnoki mérkőzésekkel egyidőben szombori csapat csak vidéki együttessel játszhat barátságos mérkőzést.

Néhány kisebb ügy letárgyalása után került sor a szuboticali serlegmérkőzésekre. Ugyanis öt szuboticali elsőosztályu egyesület

kérte az alszövetséget, hogy adjon engedélyt a serlegmérkőzések vasárnaponkénti lejátszására, mivel szombaton nincs közönség. Az alszövetség az engedélyt minden további nélkül megadta.

A szuboticali egyesületek kérésének az elintézése után került sor a napirend legérdekesebb ügyének a letárgyalására. A tárgy anyagát egy bírói jelentés képezte, amelyet Vukelics topolai futballbíró küldött be az intézőbizottsághoz. Vukelics a kulai Hajduk—Rádnicski mérkőzésen történt botrányról számol be. A Hajduk játékosai megtámadták Vukelics bírót és leirhatatlan kifejezésekkel illették és olyan fenyegető magatartást tanúsítottak vele szemben, hogy csak rendőri fedezet mellett hagyhatta el a pályát.

A jelentés felett nagy vita támadt az igazgatótanács tagjai között. A bírónak az igazgatótanács tagjainak véleménye szerint ilyen esetben kötelessége lett volna a mérkőzést lefújni. Az igazgatótanács végül úgy határozott, hogy az ügyet átteszi a fegyelmi bizottsághoz és a bírótestülethez kivizsgálás végett.

Ezután a főtitkár felolvasta a JNSz hivatalos lapjának egyik közleményét, amely szerint a JNSz igazgatótanácsa a legutóbbi elésen elhatározta, hogy az olyan játékosok engedélyt örökre megvonják, akiket a bíróság becsületbeli cselekményért elítélt.

A szuboticali alszövetség igazgatótanácsának péntek esti ülésén elhangzottak sport körökben élénken kommentálják és elvárják, hogy olyan ügyben, mint a kulai, a legerélyesebben járjon el az alszövetség, hogy a jövőben ne fordulhasson elő hasonló eset. (S. M.)

Szubotica mai sportprogramja

Szuboticeán ma egy kvalifikációs és három másodosztályu bajnoki mérkőzést játszanak le.

A kvalifikációs mérkőzés keretében a Bácska a Szentai AK csapatával méri össze erejét, nyíltan igérkező mérkőzés keretében. A mérkőzés, amelynek bírója Mangh, délután négy órakor kezdődik a Bácska-pályán.

A másodosztályu mérkőzéseket a városligeti pályán bonyolítják le. Délelőtt a Borac—Rádnicski és a Bunyevac—Postás SC, délután fél kettőkor pedig a Konkordia—TANK bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. A három mérkőzés közül a legérdekesebb a Konkordia és a TANK csapatainak a találkozása, de a Bunyevac—Postás meccs eredménye is kihatással lehet a bajnokságra. A mai mérkőzéseket élénk érdeklődés előzi meg.

A noviszádi ZsSK hirei. Az alábbi játékosok reggel fél 8 órakor az öltözőben jelentkezzenek: Babin, Kraszics, Molnár, Tikviczki, Gertner, Farkas, Miletics I, Pörge, Miletics II, Varga I, Sztanojlovics, Varga II, Kamadina. A csapat a Trgovacski II-vel mérkőzik meg 8 órai kezdettel. Az első csapat játékosai délután fél kettőkor jelentkezzenek az öltözőben, majd utána a Vojvodina kombináltja ellen játszanak. Az első csapat játékosai: Spisz, Ruzsko, Kovod, Messmann, Valent, Bálint, Fülöp, Sáfrány, Luka, Kriksz, Bakos. Tartalék: Redli, Petrovics, Berko.

A sztarakanizsai Napredna Omladina Sztaribecsejre megy, ahol a Jadran ellen mérkőzik igen kevés eséllyel. Azonban ismerve lelkes játékukat nincsen kizárva, hogy meglepetést csinálnak.

A sztarakanizsai Granicsár ma délután bajnoki mérkőzés keretében vendégül látja a molli Molac csapatát. Favorit a kanizsai csapat, amely az utóbbi időben erősen feljavult.

Április 23-ig lehet résztvenni a Reggeli Újság tipp-versenyén

TIPPSZELVENY

A kvalifikációs mérkőzések végleges állását így tippeltem:

1. — — — — pont. — — gólarány — —
2. — — — — pont. — — gólarány — —
3. — — — — pont. — — gólarány — —
4. — — — — pont. — — gólarány — —

Név és lakás: — — — — —

Közgazdaság

A noviszádi kereskedők kötelező egyesületének alapító bizottsága pravoszláv virágvasárnapon 15 községbe száll ki, a kirendeltségeket megszervezni

A bizottságot több csoportra osztották fel, hogy a megszervezés munkája könnyebb legyen

Megírta a Reggeli Ujság, hogy a noviszádi kereskedők kötelező egyesületének ki-nevezett alapító bizottsága megkezdte munkásságát és a hét elején tartotta meg első értekezletét, amelyen elhatározták, hogy hozzákezdnek az egyesület megalapításának munkálataihoz és először is a noviszádi járásbeli kereskedőket szervezik meg és alakítják meg az egyes községekben a kirendeltségeket. Mint értesülünk az alapító-bizottságra meglehetősen nagy munka vár, amennyiben tizenöt községben kell a kereskedőket értekezletre hívnia és az egyes községekben a kötelező egyesület kirendeltségeit megalakítani.

Az alapító bizottság határozata szerint a kirendeltségek megszervezésének munkáját április huszonnegyedikén, pravoszláv Virágvasárnapon hajtják végre és ebből a célból az alapítóbizottságot több csoportra

osztották fel. Minden egyes csoportnak az lesz a feladata, hogy auton két-három községet is meglátogasson és az ottani kereskedőkkel értekezletet tartson és az értekezleten nyomban meg is alakítsa a noviszádi kereskedőegyesület kirendeltségét.

Az alapítóbizottság ezt a munkát ilyen módon egyetlen napon el fogja végezni és ha ez meg van, akkor nyomban utána folytatják a megalapítás technikai munkáját és megtartják a második noviszádi értekezletet, amelyen már a járás képviselőiben is megjelennek a kereskedők.

A megszervezés munkálatait értesülünk szerint még ebben a hónapban befejezik úgy, hogy a noviszádi és a noviszádi járásbeli kereskedők kötelező egyesülete május elején végleg megalakulhat.

Milyen bántási illetékeket kell fizetni?

Az 1932-33. évi bántási költségvetés alapján újabb illetéket kell fizetni. A báni közigazgatáshoz, főszolgabíróshoz, államrendőrséghez intézett összes és a város és községi előjárásokhoz intézett és a báni ügyekre vonatkozó

kérvényekre 2, végzésekre és panaszokra 3 dinár illetéket kell fizetni.

Ingó és ingatlan átírási szerződéseknél az állami illeték 25 százalékát kell bántási illeték gyanánt fizetni. Minden hibrid szőlőtű után 20 parát, az erdőirtásoknál a kitermelt fa értékének 2 százalékát, vadászberletknél az évi bérösszeg 15 százalékát kell fizetni. Ha a vadászberlet a föld tulajdonosáé, akkor holdanként 80 parát kell fizetni.

Járlatlevelek átírásánál

minden apró állat után 1, nagyobb állatok után 2 dinár illetéket kell fizetni. Halászjegy után 25, vadászjegy után 30, fegyverviselési engedély után pedig 50 dinárt kell évenként fizetni.

Mulatságoknál az állami illeték 50 százalékát,

ha beléptidő nélkül rendezik, akkor 30 dinárt kell fizetni. A meghosszabbított záróránál minden óra után a városokban 50, a járási székhelyeken 30, községekben 10 dinárt kell fizetni. A mozgóképszínházak belépőjegyei után 4 százalékot, egy csomag jártékkártya után 50 dinárt, egy billiárdért száz dinárt kell fizetni. A városokban községséges kutyák után 10, luxuskutyák után 50 dinárt kell fizetni, a juhászkutyák illetékmentesek.

Autóbilok után a következő illetéket kell fizetni:

magánautók tulajdonosai minden kocsis után 1000 kilógramig évenként 500 dinárt és minden további kilógram után 50 parát kell fizetni, ez az illeték azonban nem haladhatja meg a 2000 dinárt. Teherautóknál kocsinként 500 kg önsúlyig évi 400 dinárt. Az autóbuszok ezeknek az illetékeknek az 50 százalékát fizetik. Teherautók után, amelyek önsúlya 500-1000 kg között van, évi 700 dinár s minden további 500 kg önsúly után évi 100 dinár fizetendő. Négykerekű teherpótkocsis után 200, kétkerekű teherpótkocsis után 100 dinárt, motorral felszerelt kerékpár után 50 dinárt, motorkerék-

párok után 100 dinárt, motorkerékpár után 200 dinárt, motorkerékpár pótkocsis után 50 dinárt és traktoroknál minden megkezdett 50 kg önsúly után 20 dinár illeték fizetendő évenként.

A motoros járművek utáni bántási illetéket a Dunabánságnál lajstromozott járművek után a tulajdonosnak kell fizetnie. Ha a jármű nincs a Dunabánságban lajstromozva, akkor annak kell az illetéket fizetnie, aki azt használja. Az illetékeket olyan járművek után kell fizetni, amelyeket három hó napnál hosszabb ideig használnak a Dunabánság területén. A motoros járművek tulajdonosainak a költségvetési év első felében vásárolt jármű után az egész évi illetéket kell kifizetni, az év harmadik negyedében vásárolt jármű után az illeték felét és az év utolsó negyedében vásárolt jármű után az illeték negyedrészt kell fizetni.

Bántási illetéket nem fizetnek a következők:

autotaxi tulajdonosok, akik kizárólag ebből élnek, motoreladással foglalkozó cégek raktáraiban levő autók után nem kell fizetni, a használaton kívül lévő autók után, a használatlan motoros járművek után, ami tazonban igazolni kell. A közjogi testületek és jótékonyági intézmények autói után, amelyeket kizárólag közútlakra használnak, továbbá anem kell fizetni még akkor sem, ha az autót az állam és katonaság rekvirálja és illetékmentesek azok a traktorok, amelyeket kizárólag mezőgazdasági célokra használnak.

A noviszádi Iparbank közgyűlése. A noviszádi kereskedelmi és iparbank ma délután 10 órai kezdettel tartja meg huszonötödik évi rendes közgyűlését. Az intézet jubiláris közgyűlése elé nagy érdeklődéssel tekintenek nemcsak Noviszád, hanem egész Dunabánság községségi életében.

Kikindán kerületenként kell eljárni az új iparigazolványok kiadása ügyében. A kikindai polgármesteri hivatal felhívja a kereskedőket, iparosokat és mindazon vállalatokat, melyek iparigazolványok alapján működnek, hogy az új ipartörvény értelmében, a kikindai városháza 1-es számú szobájában minden nap délután 3 és 6 óra között fogadják őket a következő sorrendben: I. és II. kerület április 17-ig; III. kerület 18-tól 23-ig és a IV. kerület 25-től 30-ig. Azok ellen, akik a fenti időn belül nem jelentkeznek, a törvény értelmében járnak el.

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Április 14, 15, 16, 17, 18

Szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap, hétfő

Hercegnők hadnagya

Zenéje: Herbert Stohardt és Siga Romberg

Főszereplők:

Lawrence Tibbett, Grace Moore

a newyorki Metropolitan énekes

PALICS - FÜRDŐ

Subotica mellett a legkellemesebb és legolcsóbb nyári üdülőhely

Szép és egészséges fekvés a palicsi sósó partián. Szabadfürdő a strandon 700 kabinnal. Iszap- és melegfürdők, kútvíz gyógyhatással izületi betegségeknél és emésztési zavaroknál. Vízisport, kilenc teniszpálya, ping-pong, horgászás. Naponta térszene. Estéknél tánc. Mozgóképszínház a szabad levegőn. Modernül berendezett három szálloda. Nagy vígadó étteremmel kávéházzal. Teljes pension napi 45-70 dinár. Félidény június 15-től augusztus 31-ig. Élt- és utóidényben 10% kedvezmény. Fürdő-orvos. Gyógyszertár. Posta- és távírdahivatal.

Visszatérési kedvezmény a jugoslav vasutakon.

Prospektus az utazási irodáktól vagy a fürdőintézetektől kapható.

NE FELEJTSE EL!

HUZÁS ÁPRILIS 26 ÉS 27-ÉN

Vegyén-rendeljen **SORSJEGYET** az áll. osztálysorsjegyűkhoz, a meghatalmazott főárusítótól „BRISTOL“ NOVISAD, ŽELJEZNIČKA 27.

MIT ÜZEN A SZERKESZTŐ?

Baráth Mihály, Temerin. Panaszát megkaptuk és illetékes helyre továbbítottuk, ahol azt az ígéretet kaptuk, hogy intézkedni fognak és a kőhordatást hamarosan meg fogják szüntetni. Természetesen az ügyben teljesen igazuk van s reméljük, mire ezeket a sorokat elolvassa, az ügyben a kedvező intézkedés már meg is történik.

S. L. Odszaci. Írása még nagyon kezdetleges és mértékünket nem üti meg. Humora ugyan kedves és sok helyen leleményes is, azonban még nagyon sok gyakorlatra van szüksége, hogy kifogástalan és leközölhető irást adjon a lap részére.

„Előfizető“. Tudtukkal Fehér drogéria, valamint Nagy Imre drogériája tartja raktáron a kérdéselt cikkeket.

A MI Irodalmunk szerkesztői üzenete

Csend. A cím, a jellege valami Maeterlinck vagy Rodenbach hangulatot ígér, versében azonban „csökrabló lovagok lihegnek“, „csökök váró huszvévesek lihegnek“ és „milliók csököja fátylázik az égig“. Ez a csendet legkevésbé sem érzékelhető hangzavar nagyon érdes. A csendnek különösen a flamandok utólrhetetlen költői, utánuk már nehéz valami újat és szépet mondani, de azért meg lehetne kísérlni más uton, más eszközökkel.

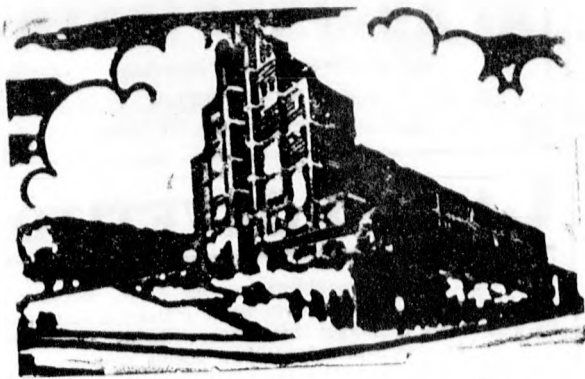
W. J. Szentelky Kornél regényéből az Isola Bellából még van néhány példány a Literáriánál (Szubotica, Park Kralja Petra 11). A könyv ára 30 dinár portó nélkül.

Vasigát törő ifjak. A vasiga szimbóluma roppant zavaros, ezért hatástalan. Mit törnek szét az ifjak? Előítéleteket, egy régi világot, vagy magát az életet? Utolsó sorai azt mondják, hogy „széttörték a vasigát és belerohantak a halálba, a göresösen ölelő asszonykarokba“. Miért jelentenek halált az asszonykarok? Nem keresünk értelmet a versben, mielőbb mindig érzelmi uton közelítjük meg a versélményt, a költő hangulatát vagy mondanivalóját, de mondanivalójához egyik uton sem jutunk közelebb.

Titok. Sokszor találóan sejteti a nagy misztikumot, az élet örök érthetlenségét, néha azonban a közhelyes fordulatok kizökkentenek a misztikum lágy hangulatából.

Szerda délután. Sivár, rosszul megírt történet. Nem az a baj, hogy nem történik semmi, hanem, hogy egy alakja sem él, csupa sápadt, zörgő papírosfigura valamennyi.

Több kéziratról legközelebb.

FELHIVÁS

A KATEDRÁLIS-SORSJEGYEK ÖSSZES ELADÓIHOZ!

Az idő rövidsége miatt ezton is azzal a sürgős kérelemmel fordulunk a beográdi katedrális-sorsjegyek összes eladóihoz hogy az eddig eladott sorsjegyeket velünk haladéktalanul elszámolni és azok jegyzékét nekünk egyidejűleg beküldeni szíveskedjenek! Tekintettel azon körülményre, hogy közel 4000 sorsjegyeladóval kell elszámolnunk, az eladott sorsjegyek kivezetésével kapcsolatos technikai munkálatokkal, még a húzás előtt készen kell lennünk. A k fogástalan lebonyolítás érdekében tehát az összes eladási helyeknek ezen

elszámolási kötelezettségnek haladéktalanul

eleget kell tenniük!

Ezzel egyidejűleg az esetleg még el nem adott sorsjegyek elhelyezése olyképp eszközendő, hogy legkésőbb

ez évi április hó 30-ig

ezirányban is pontos elszámolások birtokába jussunk.

A játéktervezet határozmányai szerint csak azon sorsjegyek tarthatnak a rájuk eső nyereményre igényt, amelyek még a húzás előtt ki vannak egyenlítve!

Beograd, 1932. április 15.

**A BEOGRÁDI SZT. VINCE EGYLET
SORSJÁTÉKÁNAK
KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA**

Nyilttér

**Chirosoph, karakterolog, grapholog
H. SADOWA Szuboticára érkezett**

Fogad április 12-étől 29-ig naponta 9-19 óráig Boska Vujicsa ulica 1. — Beszél szerb, magyar, német, francia, angol nyelven. Kereskedők, vállalkozók, kik vállalataiknak a legkedvezőbb időpontot tudni akarják, szülők, kik gyermekeik pályaválasztásánál tanácsstalanok, leányok, asszonyok, kik életük fordulópontján állnak — forduljanak tanácsért hozzá. — Lelkiismeretes chiromant tanácsa megóv bal-sikertől és tévedéstől! A honorárium mérsékelt!

APRÓHIRDETÉSEK

EGY fogtechnikus tanonc felvétetik. Cim a kiadóban. 1359

KERESEK helyiséget Noviszád főuccáján két nagy reprezentáns kirakat helyiséggel. Pontos ajánlatot a lap kiadóhivatalába „Helyiség” jelígre. 1462

SZÉP MODERN LAKÁS 4 szoba, előszoba, mellékhelyiségek, fürdőszoba, autogeiserrel, villanyvilágítás, gáz, teher és személylift, vízvezeték május 1-től kiadó, a bulváron, a Kraljica Marija uton a „Croatia” palotájában. 1473

EGY vagy két butorozott szoba zongora és fürdőszobahasználattal, telefon a házban, a Bulváron május 1-re kiadó. Érdeklődni Noviszád, Gyura Jaksicsa ucca 13. 1456

BUTOROZOTT szoba külön bejárattal a város központjában május 1-re kerestetik. Címet a kiadóba „Diszkrét lakás” jelígre kérek. 1460

Háziasszonyok figyelmébe!

a legolcsóbb bevásárlási forrás zomancédényben és háztartási cikkekben, RUDOLF HACKER-nél igovina kuhinjskih pribora i gvozdjara, Noviszád, Futoski put 36, 1342

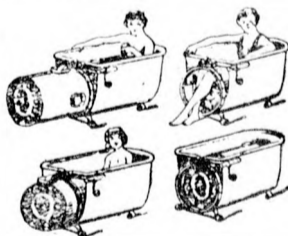
Kr. Aleksandra u. 9. számú házban egy két szobás lakás

mely Irodának is használható, mellékhelyiségekkel együtt azonnaira kiadó. Bővebbet Kr. Aleksandra u. 11. szám alatt az üzletben.

Ha jó és olcsó cipőt akar, akkor jöjjön a

„Seko”-hoz

Pašičeva ul. 23, hol 147 dinárért kap színes vagy fekete fértcipőt. Javításokat legolcsóbban elvégezzük. 1441

Összerakható Patent fürdő kád

utánvétellel 900.- dinár. Vizszateladóknek áru-gedmény. Kérjen ismertetőt!

Deutsch Károly Starskanjiza, Tvornica ogledala, metalne i limene robe. 1348

Fatelep

nagyszámu, kitünő vevőkörrel, forgalmas helyen bérbeadó. Érdeklődni Schmolka hirdetőben Novisad

Eladó

4 lámpás komplett vil-lanyrádió „Nora” laut-sprecherrel, 4 evezős sportcsónak, fényképezőgép és zongora. Cím: Kardos hirdetőiro-dájában, Vilsonov trg 7.

A Kuszli cég raktá-rnak egy részét átvettem:

Drótkerítés, tűzhelyek

méiyen gyári áron alul
GYURKOVICS J.
vaskereskedésében
Novisad, régi Buzatér 11

HIRDESSEN a Reggeli Ujságban

Ügyes 1419
ügynökök

a rőfős szakmából privát vevők látogatására felvétetnek (Novi-szád környékéről is) - Jó keres-et biztosítva. Bővebbet ROYAL Dunavska 29. Vidéki ajánlatok: Royal. Noviszád, postaiútk 195.

A sremka-kamenicai Szőlőtermelők Szö-velkezete elad:

elsőrendű oltóanyag (Stup-ter) mindenféle asztali és egyéb borok számára:

Riparia portallé, darabja 0-60 din.

Rupetrus monticula darabja 0-50 din.

Rip. X. bellendori toleki 8 B, darabja 1-20 din.

Siessen venni, amíg a készlet tart.

A szövetkezet kezességét vállal a minőségért. 1459

AZ

ALTERNO-RELAIS cég

költözködés miatt

Kralja Aleksandra 14, a raktáron levő összes

lusztereit, éjjeliszekrény lámpáit, menyezeti lámpáit, falikarjait stb.

hihetetlen olcsó áron felkínálja

Kérjük szíves látogatását

Csütörtöktől vasárnapig
 1. Kiadó: Paramount Journal. Kína-japán háború.
 Mindenki nevetni fog a
„Felelőtlen Jakob“
 (Der Wahre Jakob) című szenzációs vígjáték, melynek mindenütt óriási sikere volt. Főszerepekben legjobb komikusok: RALPH A. ROBERTS és FELIX BRESSART
 Rendező Hans Steinhof Zene: Arthur Guttman
 Előadások kezdete 4. 1/4 és 10 9 órákor
 Bélyegárak: 6, 8, 10 és 12 páholy 14 dinár

ELADÓ

Forgalmas helyen jólmenő fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóban. 1404

AUTÓ, erős turakocsi, kitűnő állapotban, taxizásra különösen alkalmas, eladó. Vörös Antal, Bačka Topola. Forgács malom. 1426

ELADÓ UJ SAROKHÁZ forgalmas helyen. Noviszád Kamenicska 80. 1433

Eladó 4 drb áttényesztett fajkan fekete-tarka Cornwall. Szekeres János Budiszava. 1466

Eladó Fordson TRAKTOR 4-es MAV cséplővel. Nagy János Budiszava. 1467

Eladó 32 es Hofherr TRAKTOR Körtvélyesi Józsefnél Start Becsej. 1470

KÉT EBÉDLŐ, egy hálszoba és egyéb butor olcsón eladó. Noviszád, Arse Teodorovića 23. 1472

Aki eladni vagy venni akar forduljon bizalommal **MORVAI IMRÉ**-hez Bačka Topolán.

Eladó: Mali Idjosen 30 lánca szántóföld, Szubotica határában 200, 100, 80 és 20 lánca birtok a köves ut és a vasút állomás közelében. Szubotica: a Fő utcában 2 ház (téglaépítés), azonkívül 2 vadéglő fűszerüzlettel. 839

Egy nagyobb JÉGSZEKERÉNY eladó. Noviszád, Jevrejska 12. 1474

Eladó 6 □ öl telek a Cara Dusana uccában, — szemben a Máriás vendéglővel, napos oldalon, 32 méter uccal fronttal. Aszfaltal fejtve. Ára 40.000 dinár. Érdeklődni a noviszádi központi portánál. 1370

Adamovics telep III. csoport 1. sz. (Fu aki uton) teljesen különálló ház nagy kerttel azonnalra

kiadó

Az egyik szoba üzlethelyiségnek is használható. Bővebbet Kr. Aleksandra u. 11. szám alatt az üzletben.

Különféle BUTOR szalngarnitúrával elköltözés miatt eladó. Noviszád, Futoski put 107. 1393

Mákdaráló, tricikli és egy jégszekerény minden eladó. — Dornstädter cukrászda, Noviszád. 1432

Jókarban levő ZONGORA olcsón eladó. Bővebbet: Lipkovic trafik, Noviszád. 1491

Sürgősen eladó fél telek állomás közelében és két hold föld. Cím a kiadóban. 1487

ELADÓ új ház templom közelében. Zdravkovic, Adamovics telep I. 79. 1489

5 család fehér amerikai LEGHORN jutányosan eladó. Futoska 537. 1481

ELADÓ a Kralja Matija u. 11 számú ház. Bővebbet ugyanott. 1488

Aleksander Adamovics uca 26 számú ház haláleset miatt szabadkézből eladó. 1464

ELADÓ egy masszív kétszárnyu kapuajtó. Noviszád, Futoski put 100. 1458

FOGLALKOZÁS

Henger furásokat helyszínen is végzek felelősséggel, hegesztiek motorfejeket, készítek új tűzszekerényeket lokomobil és stabil kazánokhoz. Berényi Miklós gépműhelye, Csan-tavir. 1372

ALLAST KERES

Elsőrendű fogtechnikus, perfekt az összes fogászati technikában, modern módszerrel 14 évi gyakorlattal keres megfelelő állást. Božo Stepinski Osijek II. Park Kr. Tomislava 1. 1435

25 éves komoly özevgyasszony állást keres orvos mellé vagy ehhez hasonlót. Cím a kiadóban. 1468

KIADÓ

Új házban egy szoba konyha spejzből álló lakás kiadó. Cím: Szilgeti Darányi telep II. 16. Kraxner ut. 1402

Kis üzlethelyiség kiadó, alkalmas cipésznek vagy borbélynak, ugyanott egy jókarban levő ajtórolló eladó. Noviszád, Piroška 55. 1413

Egy fűszerüzlet elköltözés miatt kiadó, esetleg házzal együtt eladó. Noviszád, Deakova 22. 1471

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznapi, napi vasárnap
 egy sz. 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

LAKÁSKÖZVETITŐ

Egy cím kétszeri meghirdetése hat dinár, négyszeri meghirdetése 10 dinár. Kővér betűs címek ára kétszeres. Es a rovatunk hetenként háromszor: keddi, csütörtöki és vasárnap esti számunkban jelenik meg

EGYSZOBÁSOK:
 Noviszád
 Laza Koszticsa 4.
 Darányi telep III. 320.
 Jovana Aranjeva 14.
 Masarikova 13.

Szubotica
 Jukicseva ul. 34.

KÉTSZOBÁSOK:
 Noviszád
 Petra Zrinjska 74.
 Kralja Aleksandra 11.
 Djordje Magaraševića 8.

HÁROMSZOBÁSOK:
 Noviszád
 Jovana Aranjeva 14.

HÁROMSZOBÁSOK:
 Noviszád
 Beogradski kej 2.

BUTOROZOTTAK:
 Noviszád
 Ustzavszka 17.
 Szlovacska 9.
 Trg. Omladina, Bulevar I.
 Wilson tér 4.
 Loncsarska 6.

IRODAHELYISÉGEK:
 Noviszád
 Zseljeznicska 19.
 Trg. Oslobodjenja 6.

ÖZLETHELYISÉGEK:
 Noviszád
 Futaki ut 68.
 Futaki ut 27.
 Zseljeznicska 95
 Petra Zrinjska 74.
 Safarikova 10.

RAKTÁR — MŰHELY:
 Noviszád
 Futoska 27.

25 LÁNC szántóföldemet szállással szabadkézből eladom. Bácskogradiste, Csávic Joca. 1461

HÁZMESTERT keresek kisebb bérházba, lakás ellenében. Jelentkezzenek kut-szivattyu kezeléséhez érteni kell. Noviszád, Dunavska 3, bóraruizlet. 1453

TANULÓLEANYOK varrodába fizetéssel felvétetnek. Noviszád, Futoski put 18, Schlotter palota. 1455

ÖZLETHELYISÉGEK magazinnal, villanyvilágítás, vízvezeték, központi fűtés a bulváron a Kraljica Marija uton a „Croatia“ palotájában május 1-től kiadók. 1454

VESZUNK malmot örökre vagy bérbe 1—2 vagon teljesítménnyel. Ajánlatok részletes leirással Eppler et Comp. Veliki Becekerek, Brigadira Riszticsa 25 kéretnek. 1457

CSALÁDI ház nagy telekkel, ugyszintén előszoba és szalngarnitúra eladó. Noviszád, Vodnikova 13. 1463

MINDENFAJTA antik, továbbá ezüsttárgyak eladását közvetíti Krausz órás, Noviszád, Pasiceva uca 32. 1482

MISEKÖNYV és egyéb diszkönyvek részletre való eladására ügynököt keresek, magas jutalék mellett. Kardos hirdetővállalat, Vilsonov trg 7 1477

KÉT keményfa íróasztal, egy írógépasztal, egy 7-es latin Adler írógép és egy 3-as Wertheim kassza eladó. Noviszád, Petra Zronjszko 60. 1485

KERESEK 50—60 HP szivógázmotort és egy vasesztergapatot 1500 mm csucsávolságot. Elcserelem 4+1 lámpás amerikai rádiómat motorkerékpárért esetleg ráfizetéssél. Dluhi, Szenta, Boska Jugovics 11. 0187

BERLITZ-RENDSZERŰ FRANCIA NYELVOKTATÁS

Szerb- és német-nyelvű gyorsításoktatás. A kereskedelmi akadémia és a beográdi Berlitz-iskola volt tanára vállal Berlitz-rendszerű francia nyelvoktatást magánháznál. Tanítja azonkívül a szerb és német gyorsírást (kereskedelmi és vitagyorsírást) Cím: Branko Popović, hírlapíró Noviszád, Postafiók 2

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
 A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

LIFKA TON KINO

Ma, csütörtökön és a következő napokon kerül színpadra az UFA ragyogó újdonsága

Minden újra jó lesz...

(Es wird schon wieder besser!)
 Irta Szatmáry Jenő. Gécy Barnabás zenekarának közreműködésével
 Személyek:
 Holmer Helnz Rühman
 Edit DOLLY HAAS
 Willy Verebas Ernő
 A bíról tanácsos Fritz Grünbaum
 Dolly Haas egyik legelragadóbb egyéniség a filmzatók között. Hozzá hasonló lényos üdeseget megjelenése senkinek nincsen. Ut utánozni oem lehet. A szerelmi komédiában, mint kiskadett elbajolta egész Európát.
Minden újra jó lesz...
 UFA filmpereitben pajzán jókedvvel, bárosnyos tekintetével tulajdonképpen temperamentumával meghódította az egész világot

Egy- és kétszobás LAKÁSOK kiadók Magyar ucca 34 alatt. 1439

KERESLET

Irodaszolgálat felvesz Triglav biztostól, Noviszád, Mileitcseva 11. első emelet. 1411

Képviseleteket elfogadok a Bácska, Bánát és Szerémség részére. Fűszereknél elsőrendűen bevezetve. Ajánlatokat „Komoly“ jellegre. 1414

Könyveknek részletre való eladására, intelligens egyént felveszünk. Cím a kiadóban. 1434

KERESEK a város központjában négyszobás komfortos lakást május 1-re. Cím a kiadóban. 1465

Keresek azonnaira tanulóleányt jobb házból, fogorvosi rendelőbe. Noviszád, Jevrejska ul. 6. 1469

Kisebb családi házat keresek megvételre, lehetőleg kerület. Ajánlatokat Jovana Aranjeva ucca 22. szám alá kérek. 1394

Kifutófiut, újságíróst és újságkihordót felvesz a „Pravda“ kiadóhivatala. Noviszád, Jevrejska 12. 1452

REGENT
Új hivatás
 Férfiaknak és nőknek a házi szövőgép bevezetése. Garantiált havi 1500- dinár jövedelem. A cég szállítja a feldolgozáshoz szükséges fonalat, átveszi a kész árut a magas szövőbért fizet. Irton még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domača Pletarska Industrija, No. 15, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2. 516

Dobozokat

kereskedelmi és ipari célokra legolcsóbban gyárt, lemezeket raktárról szállít „Pax“, Noviszád. Telefon 27-69. 5378

TAVASZI és nyári angol szövegeim megérkeztek, mérsékelt áron, a legújabb divat szerinti a legjobb öltönyöket készítem. Malcsics Andrija, angol és katonai szabó, Noviszád, Dundjerski palota. 1018

GYÜMÖLCSFÁT

nemes fajtszót szállít az ország legrégibb és legismertebb falskolája, BÉDNÁRZ kertészet, Szarakanizsa. Kérje legújabb árjegyzékünket díjmentesen. 1249

+ MŰLÁK +

műkarok és gyógyfűzők, betegtolóokcsik Schönbunnál, Szubotica, Karadzicsseva 14. 085

FIGYELEM!

Olcsó és szakszerű cipőfelsőrészt készít Drobler Joszjip Szubotica, Labor palota. 148

Nincs többé öreg nő! Egészséges arcszín, friss, tiszta, pattanás és ráncmentes arcból a késő korig csak a Kovács-féle nagyenyedi arckenőcs és boraszappan használata által érhető el. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Főcserkát Herzl drogéria, Szubotica. 637-3

HÁME FERENC asztalos Szubotica, Sokolska ul. 2. Elfogad mindennemű butorok, szlelberendezés, épület és portál munkák készítését és javítását. Olcsó, pontos kiszolgálás. Meghívásra hához megek.

Szubotica kiadóhivatalunk minden nap reggel 1/2 9—2-ig és délután 4—7-ig tart hivatalos órákat.

KÜLÖNFELE

Kölcsonkönyvtár
 állandóan új könyvek. — „Kultura“, Noviszád, Futoska 5. 4482

Eladó

a világhírű Polar jégszokoládé (Eszkimo) elkészítéséhez szükséges hűtő és eladási készülék. Az elkészítési módszert jutányosan betanítom. Érdeklődők forduljanak Hacker cukrászhoz, Noviszád, Kralja Aleksandra 7.

Kifutófiu

saját biciklijel rendelkező, felvétetik „Bristol“ trafikban Noviszád, Željeznicska

A MI IRODALMUNK

A Reggeli Újság irodalmi melléklete — Szerkeszti: Szenteleky Kornél

Krónika

Levél a szerkesztőhöz

Kedves Barátom!

Becsületérzésem nem engedi tovább titkolni, hogy a Tengerzugás c. kötetem céljaira nekem kölcsönzött összegből ezideig még egy mesebeli kopceket sem áll módomban visszafizetni. Veled szemben fennálló baráti és erkölcsi felelősségem komoly súlya alatt azonban engeddd meg nekem, hogy a Tengerzugás-sal kapcsolatban néhány mentésemül szolgáló adatot közöljek itt.

A kötet adminisztrációja során 1400 nyomtatványt és 73 sajátkezűleg irt egyéni levelet küldöttem szét annakidején arra a vidékre. Egyébb adminisztrációs költséget is számítva, tisztán propagandára 126 pengőt adtam ki a kötet ottani elterjesztése tárgyában. (A könyv papírját, nyomda-költségét és egyéb technikai kiadását most nem számítom ide.) E 126 pengős készkiadásom Noviszádon 3, Beeskereken 1, Szuboticán 3, Sztaribecsén 5, és a vidéken 6 könyv, illetve összesen 23 kötet elhelyezését eredményezte. Előzően minden körülményt alaposan figyelembe véve, így: a leromlott gazdasági viszonyokat, a már hirhedtté vált „vajdasági közöny“-t és mindent-mindent: ime a Vajdaság 23 könyv megvásárlásával róttale a Tengerzugással szemben minden kötelességét.

Tudom, hogy sorsot vállaltam amikor a legirrealisabb valamihez, a magyar nyelven beszélő tollhoz nyultam. De valószínű, — ha még határozottabban láttam volna kirajzolódni mai sorsom konturjait, akkor is, talán azért is a toll lett volna végső menedékem, vigaszom s keserűségem egyben, mert mindig különvaló sorsot éreztem a Célért, ha a cél érdemes volt. Csupán a szenvedés határait reméltem egy kissé innen. Nem tudtam, nem hittem, hogy az érzellemmel és a gondolatokkal való gyönyörű nász ennyi küzdelmet rejthet maga mögött. Még eddig nem mondtam el senkinek, hogy Pestre érkezvén, (teletszaka volt) fűtetlen szobában, hónapokig padlón és pokrócokon feküdtem családommal együtt egy külvárosi óduban. A meritókanáltól a szobakonyhás nyomoruság leghiányosabb berendezéséig mindent megvásárolnom kellett, mert alig hozhattam el onnan bármit is. Nélkülözéssem, szenvedésem azóta sem enyhült. Százpengős fizetésem nem rég 90 pengőre redukálták s így győtrő érzéssel, de anyagiak hiján annál tehetetlenebbül kell elnéznem, hogy 11 éves fiam a hiányos táplálkozás következtében puposodik. A magam fizikai nyavalyáiról nem szólok. Én végső céljaimra testileg-lelkileg feltettem egész magamat, tudva-tudván, hogy magyar művésznék lenni egyértelmű a fizikai és lelki elhamvadással, a magyar közöny moloch-monstrumában.

Mindent összevetve tehát ezt adtam a Tengerzugás 23 kötetéért, noha Beeskereken közművelődési egyesület, különböző helyeken pedig magyar gazda- és olvasókörök, Szuboticán és Sztaribecsén népkörök működnek, valószínűen egy pár ezer taggal. De mindezeket tul hol a vajdasági magyar olvasóközönség, amelyért annyi hite lendült már vajdasági íróársaimnak.

E levél sorai nem egyéni sérelmet akarnak megszántani és egyéni vonatkozásuk is csupán annyiban van, hogy a vajdasági irodalom egyik eklatáns példájaként magam állók a plénum előtt. Eppen ezért hiszem, hogy aki feléri a sorok mögött megbuvósított árnyékok, sorsomon keresztül a vaj-

dasági írók élete fölé felhősödött sötét árnyékok, az egyben fajunk, népünk nagy mozgáshatatlanságának átkát, a magunk erejének és tartalmának tragikus meg-nem-beesülését is meg kell hogy lássa.

A mélységből idézett vajdasági olvasóközönségnek pedig azért tartozom ezekkel a sorokkal, mert senkisé moshatja le rólam a Vajdaságban viselt irodalmi multomat és így természetes, hogy ebben a mázamban ragyogva álltam a Tengerzugással a Vajdaság elé, amelynek érdeklődése, támogatása a 23 kötetig futotta csak.

Elismerem, hogy személy szerint való ottlétemmel talán többet használnék, vagy használtam e vidék magyarnyelvű kulturájának, mint innen, de vajjon hűtlen-é az a eseléd, aki bár távolból, de minden aggodalmával retten fel a néhai gazda tanyájának lángalobbanásakor és segítségért kia-

bál az éjbe? Hűtlen-é az a eseléd, aki lelke minden darabjával és szíve egészével (ha távolról is), de örködik, gyarapít ura vagyónán: nyelvünkön.

Az az érzésem: jóllehet én kényszerültem eltávozni onnan, mégis a vajdasági magyarság hagyott el engem és hagyott el mindannyiunkat akik minden sorsot vállalva vajdasági íróknak szeretjük nevezni magunkat.

A magyar közöny lomha szárnyu sötét szelleme lebeg, kóvályog azon a tájon s bár példámat nem szeretném a poszton-állók nak elrettentésül figyelmébe idézni, mégis végtelenül sajnállok és szeretek egyben mindenkét, aki úgy ad és áldoz annak a vidéknek, hogy nem gondol holnapi önmagával.

Uj indulásokat a most zöldülő bácskai mezők idején egész testvéri szeretetemmel köszöntöm és kívánom, hogy a Kalangyába a holnapi izes falatok buzakévéit, ne pedig a Tegnapok keserű tapasztalatait kössétek be.

Budapesten, 1932 április 6-án.

Meleg barátsággal ölel
igaz hived:
Fekete Lajos

Az adós, az adós...

A sziváci és kerényi országot mellett huzóznak a Telecskai dombok. Egy kis változatosság a végtelenbevesző sikságon. Simán, enyhe hullámmal leömlő oldalán itt-ott egy-egy buzatábla huzódik meg a szőlők között. Fehér mosolyu, apró kis kunyhók mosolyognak le róla messzire. Hogy is keletkezhetett?

Valahogy úgy képzem el, hogy a Jó Isten egy adakozó, boldog pillanatában, valamikor réges-régen végigkézett ezen a buja bácskai televényen, ragyogó aranyekével, dombot varázsolva erre a nagy Duna-Tiszaközre, oldalát mesteri ecsetével a szőlő és buza élet-színeivel festegette ki, hogy messzire lássék, mintha cégére lenne a természetesség eldorádójának, a boldog megelégedettség világának. Hogy messzire kiáltson a színek tüneményes szavával: Ide... ide!... keménymarku, zömöktestű élet-legények!... Ide!... ide!... pirosképű, egészséges, tarkaruhás lányok. Jöjjetek és telepedjétek le mosolygó oldalakra. Itt dolgozzatok, itt váljék munkátok kövér buzaszemekké, duzzadt szőlőbogyókká, szorgalmas, barna színű kezetekre itt hulljon a nap éltető sárga aranya... esténként üljétek össze és röplüljön a dal onnan belülről a szívetek mélyéről, szálljon a tiszta érzés erős szárnyán a hajladozó, ringó gabonatóblák fölé, egészségesen, bátran csengve... legények, erősmelőlű, keményöklű legények táncoljatok a lányokkal, talpatokat duhajon verjétek a fekete földre... emberek, tisztés férjek mélyen belenézni szerető párotok szemébe, derékon kapni az asszonyt, kicsit bolondozni, mint ahogy már a magyarok, a bolondos vérű magyarok szoktak... fölnevetni, az öröm mámorában megértően összeölelkezni, aztán... eljátszadozni a kis pirospofás emberesemetével. S amikor látjátok, hogy mi mindent kaptatok, adjatok jámbor lélekkel hálát annak, aki titeket így megajándékozott.

Itt élni és így élni gyönyörű lehetett. Ilyen életen hajózhattok át biztos vitorlával Kósa Pista valamelyik elődje, mert ő semmiesetre sem. Ahogy most ott áll a kunyhó előtt a domboldalon és mereven néz a kerényi malom kéményére, siralmas külsejéről leordít az 1932. Fejéhez süveg szorul egészen bozontos szemöldökéig. Ócska

ez a süveg nagyon. A szőrszálak is lassan bucsut mondtak és kopaszon hagyták a bőrt, mely most olybá tűnt föl, mintha sárgás-barna levelekből varrta volna a szücs valamikor réges-régen. Az élesfogu, kiméltlen, állandóságot nem ismerő idő még lukakat is rágott bele s ezekben a csipősen szaladgáló szél most vígan dudorászgatott. Subájára is a szőresomók mintha csak vendégségbe járnának, miért is olyan, mintha évszázados török skalpokból készült volna. A szőresomók között meghúzódó fűszálak és levelek jelzik, hogy a suba gazdája bi zony nagyon közel áll a földhöz.

Kósa Pista élete fonalát az utóbbi időben a párkák vesztetül megfonták, mintha megőrültek volna. Huzták, sodorták, csavarták, rángatták, jobbra, balra, előre, főleg pedig hátra. A tiszta kender közé váltókat, zálogleveleket, jelzalogokat, kereseteket keverték s oly gordiusi csomókat kötö gettek rá, hogy ember legyen az az ember, aki keresztül tudja vágni.

Eme modern párkai műveletnek logikus következmények éppen délután 3 órára Kósa Pista megjelenik a község házában Szivacon, bírói árverésen, ahol is a szenvedő alanyt képviseli.

Pontban három órakor a végrehajtói szemüveg az árverési hirdetményre hajol s a husos szájból hadarva röpködnek a százszor és százszor olvasott szavak. Mindez előjáték csupán. Formalitás.

Kósa Pista gyulafalvai, illetve telecskai illetőségű, magyar ember lévén, nem ért szerbül. Feléje fordulok és tolmácsolom neki a föllovasottakat.

— Nézze ember, magának van itt a telecskai dombon 2 hold területű földje egy parcellában, melyre a bank megkérte az árverést 10.000 dinár tőke és járuléka értékéig. A kikiáltási ár 15.000 dinár. Megértette?

— Meg én!

— Ha a kikiáltási árat nem adja meg senki — folytatam tovább — akkor jogunkban áll a földet a kikiáltási ár kétharmadéért eladni. Megértette?

— Meg én! — feleli ugyanazzal a hangsúlytalan hanggal.

Ezen az emberen egyébként nem látszik meg egyáltalában semmiféle elfogódottság,

semmi szomorúság, hogy pár perc múlva el fogja veszíteni hosszú időközön át féltve őrzött kincsét, a portát, aztán... nincs többé semmije.

— Ki akar árverezni emberek? — kérdi idegesen a végrehajtó. — Gyerünk, gyerünk! nekem ma még nagyon sok dolgom van! — hadar türelmetlenül.

Csend. Az emberek egymásra néznek. Mindenki kíváncsi arra, hogy ki fog jelentkezni, mert ez ma csakugyan csodaszámra menne. Nem jelentkezik senki.

— Senki sem akarja megvenni a földet? — kérdi a végrehajtó megint, de most már tenyerével az asztalt veregeti. Hogy valamennyire mérséklje magát az tán annak tudható be, hogy költségeit igyis-ugyis megkapja, már pedig fő a költség, ami meglesz... persze idővel.

Magánjellegű beszélgetést kezdek Kósa Pistával.

— Mondja csak Kósa, gondoskodott maga vevőről?

— Nem én!

— Miért nem?

— Hát minek?

— Minek, micsoda kérdés ez? Nézze ember, ha mi adjuk el a földet kétharmad árban, magának nem marad a világon semmije, egy árva garasa sem!

Fölrándítja a vállát, elnéz mellettem. Mereven bámul a falra, mintha gondolkodna s pár pillanat múlva felel:

— Még jó lesz, ha a bank megkapja a magáét, nekem már úgy sem jut a vételárból semmi sem!

Ahogy figyelem arcát, úgy tűnik fel, mintha kárörvendő mosoly ülne ott. Ezt a mosolygást ösztönszerűleg megértem.

Anélkül, hogy újabb kérdést várna tőlem, beszélni kezd:

— Nézze az ur, itt vagyok én, egészséges, erős ember. Mindég kedvvel láttam el a mindennapi veritékes munkámat. Sose esett nehezemre hajnalban fölkelni és dőgozni napestig. Izzadni... meg veritékezni... meg fájni. Ha esett az eső, ha fújt a szél... essem, meg fujjon, mert amíg két egészséges karom van uram, nem félek én még a villámtól sem. Dőgoztam én kérem mindég, mintha nem is ember, hanem állat lennék. Nem volt-e jogos kérem az a kívánságom, hogy munkámért megkapjam a fáradságom bérét? És látja uram, ennek a megfeszített munkámnak nem lett semmi haszna, nem lett semmi eredménye. Gondra jött a gond, bajra jött a baj, a munkára mindég több adósság, adó, aztán kamat, költség. Nyugodt lehet az ur, hogy meggondoltam én mindent, mielőtt eljöttem volna az árverésre. Ugy okoskodtam én kérem: vagy eladják a portát, vagy nem. De hát az volt a valószínűbb kérem, hogy mégsem adják el, mert nem lesz árverező. Mára nincs senkinek annyi péze, hogy még földet is vegyen. Aztán gondoltam tovább, ha a kikiáltási ár fölött sikerül is eladni a portát, még akkor se jut nekem kérem semmi, mert mindent megessz a költség. De hát mégis csak annál maradtam meg, hogy mégse lesz itt ma vétel és a bank mégse kapja meg a követelését.

A bank szónál ott játszadozik arcán kaján mosolya, aztán vonásai eltorzulnak a arca a düh, vadság, a kegyelmet nem ismerés fényképévé változik. „Veszítettem eleget, veszítsen a bank is!”... „Ha nekem kell pusztulnom, pusztuljon más is... pusztuljon el mindenki!” Most már csupa fojtott, viharra készülő indulat az egész ember.

Mivel vevő csakugyan nem akad, a végrehajtó, mint aki pontosan végzi kötelességét 3.24-kor hivatalos eréllyel kijelenti, hogy az árverést vevő hiányában elhalasztja a végrehajtott költségére.

— Nézze Kósa! — szólok megint hozzá — a legokosabban teszi, ha nem várja meg a következő árverést, amit a bank biztosan meg fog kérni, hanem fizessen valamit, akár milyen keveset is. Törlesszen valamit, nehogy még újabb költségei legyenek.

— Hát majd nézek! — feleli.

— Na Isten áldja meg Kósa!

— Isten megáldja!

Még benn a városban is állandóan szemem előtt lebeg ez az alak, akit tán a legjobban így jellemezhetnék, pár szóval: a modern világ koldusa. Modern koldus. Képzetelem visszaröpül hozzá, megkeresi őt és szemléli, mert rövid idő alatt nagyon a szívéhez nőtt. Mit is csinálhat most ő, Kósa Pista, a kaján mosolyú kis magyar ember. Milyen lelki állapotban van? merre megy haza Gyulafalvára, persze gyalog. Már utól is értem.

Ott megy a Telecskai dombok mellett. Kissé dülöng. Ivott, sokat ivott. Miért ne ivott volna a bank kudarcára. Ajkát összesűcsöríti és fütyürészik is. Jobbra tőle a dombok enyhe hullámu oldalán meghuzódó kis kunyhók, vakolatlan, viharvert, megcsapzott arccal, bánatosan, szomorúan tekintgetnek le, tán éppen őrá, az egykori jómódu, vígan daloló bácskai parasztkor torz mosolyu, modern paródiájára.

A szürkeruhás Est ur hatalmas lábával épp most halad el mellette és siet nyugat felé gyors léptekkel, hogy utól ne érje a fehérhaju, görnyedt hátú néma Fj.

Parasztkocsi zörög el mellette a követuton. Odafordul és végignézi a lovakat: „pókos a lába” dörmögi. Szemével követi a kocsit, amíg az el nem tűnik a kanyarodónál. „Te se fogsz soká kocsin járni!” s arccán megint a kaján mosolya üt tanyát. Tovább megy.

Est ur már messze jár nyugaton s a táj sötétjéből ének tör elő, duhajon vadul:

Az adós, az adós,
Kinek a gatyája gyócs.
Lám az enyém nem gyócs,
Nem is vagyok én adós!

Messzire röpi a nóta, kissé rekedve tör előre s benne semmi fájdalom, semmi szomorúság, inkább vad kegyetlenség feszül.

Ereghi Lajos

Boncz Boldizsár új versel:

Testvérek vagyunk

Idám,
csak a muló szerelmek nagygyá álmodott értékét és perspektíváját dobd független utak problémáival feledésbe,

adsza kezéd
s a kiesnyes dolgok örvényéből kilépünk, a borongó vágyakat, mint tépett tökéletlenségek fátylait magunk mögött veszítjük, a meghódított fogalmak biztos vidékét új filozófiák művészetével építjük magunk elé és leborulunk a bizakodó színekben fölmerülő Babilonok előtt.
Sokhangu tengerek iszapos áramlataiból csodálatos új világ pólóján szövődünk át más végzetek követelményeinek s a megtalált bölcsességekkel szembe-mosolygunk,
a vér korbácsoló ostromában csak az örökkévalóság lesz minden szép fájdalomunk és a művészettel építő győzők hierarchikus piacán tisztultabb zsenik vajudása lesz előttünk
a szépség és jószág, rutság és valóság szintetikus utmutatója.
Szemeinkből kibogóznak a prédikáló, faluról született néphimnuszok, tükrös ámulatok glédázó tömegébe beletrombitálnak a mi hitünk panorámái és fölbontott utakon megyünk előre,
zöld vetések felett halálos óráját kongató generáció előtt kölykösen megdöbentjük a rémületbe kergetett Hiszekegyet:
Testvérek vagyunk!

Idám,
csak a muló szerelmek nagygyá álmodott értékét és perspektíváját dobd független utak problémáival feledésbe és tárt torokkal kürtöld a romantikus próbálkozók összebátortalanodott gulája közé, hogy ne milliók szeressenek egyet, hanem egy szeressen milliókat, milliók szeressenek milliókat és budoáralmu asszonyok vérző energiával szálljanak sikra gyermektelen meddőségükben a Gyermekekért! hogy a jövő pirkadó horizontjáról lángvörösen gördüljön zenithre a torzsalkodást nem ismerő nemzetek egy korongba olvadt kétezer milliója, mert egyek, mert Testvérek vagyunk.

Kubikos balladája

A fáradság leéjszakázott,
a fejeket barna hullámok csapkodták körül,
most valahol sir vagy örül és ádáz borban fuldokol a bánat,
az agyak reménnyel fölplántlikázott vonatai cécóznak,
hajrá!
és apátikus horkolásban a szegénység kuszált farbai nyújtóznak szét a vackokon.

Az éjszakában
valahol valaki jajveszékelve mániákusan sirta;
a Házam!
kutya-kórus zsoldározt rá palánkot faló dűhében;
Koldus!
a földmunkás felkönyökölt sebhelyes szalmazsákján;
Ámen, ámen!
s a kubikos részegen tántorgott hontalan matracára,
mécesének fölgyújtott kanóca az árnyék kérdőjelét lopta a vályogfalakra;
Halál.

Egyszerre ezer ablak lövelte az éjszakába vörös szemét,
az asztalra felkönyökölt az öklök,
az öklökön hidegrázósan végig futott a lehorgasztott agyak menekülése,
valaki kihajolt
a páras csendbe zuhant uccára:
sehol egy lélek!
a másik ablaküvegre ráhomályosodott egy bolhás hodály,
fejét összeszámitott ingatással ringatta öklén:
Órült!
egy asszony vérbajosán sipította:
Segítség!
öt gyermek rikatta rá vékony cernahangját:
Anyám!
a bolhás hodály az ablakba zuzott öklével:
Éhenkórászok!
s vércifrázott gunyája mögött becsapódott a kiskapu.

Az éjszakában
valahol valaki jajveszékelve mániákusan megint elsirta;
a Házam!
kutya-kórus zsoldározt rá palánkot faló dűhében;
Gyilkos!
— s keleten földárdázott a vörös pöröly.

**Becsüld meg íróidat
önmagadat becsüld meg
bennük!**

Bata-cipős magyarok vagyunk

Szvatkó Pál cikke a Munkácson megjelenő Magyar Írás című irodalmi folyóirat első számában jelent meg. Mivel azonban olyan őszinte, jól meglátott és összefogó képet ad a csehszlovákiai magyar ifjúságról, szükségesnek tartjuk, hogy olvasóközönségünk is megismerkedjék a csehszlovákiai magyar ifjúság mentalitásával és törekvéseivel.

Az öreg Chamberlain mondotta Angliában, amikor megváltották, hogy hűtlen lett ifjúkori elveikhez és öregkorában szocialistából konzervatívává vált:

Nem én változtam meg, hanem a körülmények. Fiatalkoromban azokkal az elvekkel szolgáltam a legjobban a nemzetemet, amelyeket vallottam, ma a megváltozott helyzetben más elvekre és más módszerekre van szükség. En mindig a legpraktikusabbat akartam a nemzetemért és változatlanul életemet és véretemet áldozom érte, ha kell.

Az ember a legnagyobb aligátor. Bévül változatlan, de a színét változtatja. Alkalmazkodik a helyzethez. Az oktalán állat minden körülmények között változatlan marad és gyakran belepusztul. Az aligátor példája és az évezredek fejlődés története azonban bebizonyítja, hogy még az okosabb állatok is hozzáidomulnak a környezethez, csak a legoktalanabbak nem engednek, nem változnak. Konsequent ist nur der Ochs, mondotta Chamberlain-nél nagyobb államférfiu, aki ebben a kérdésben esodálatosan meggyezett vele.

Senki sem ütközhetik meg azon, ha a szlovenszkoí magyarság, mely bévül változatlanul jó magyar, hozzáidomul az alaposan megváltozott élethez. Nyilvánvaló, hogy éppen azért változik és alkalmazkodik, mert nemzeti életösztóne hajtja, mert magyar akar maradni, mert vitalizmusa leleményessé teszi s tudja, ha esökönyös, belepusztul. A szívósság és a esökönyösség között nagy a különbség: az, ami az ostoba ság és az okosság között. Aesopus meséje jut eszembe a szélviharról, amely tölgyeket tör ketté, de nem bír a hajlékony náddal. S a tölgyek, hagyján. De tölgyek vagyunk mi? Legfeljebb gyenge nádszálak, s tölgyeket mimelni nagyözölás, mely kétszeresen veszedelmes. Gyengék vagyunk, de szívósan magyarok akarunk maradni, konzerválni kívánjuk nemzeti és gazdasági kádereinket, nem óhajjuk a döglött oroszán sorsát és nem akarunk a mártíromság koszorújával homlokunkon kísétálni a világból, ami épületes dolog — mások számára, de nem praktikus nemzeti szempontból. Ilyen körülmények között mi marad más hátra: kényszerűségből az okosság útját választjuk, s lemondunk a hősi pózokról, az „itt a mellem, ide löjjetek“ alürökről. Erőnk nines, megpróbáljuk ésszel. Marad belőle még valami?

Az ész azt parancsolja, hogy számoljunk a valósággal. Azt bizonyítgatja, hogy ködevés és illuziórágás nem segít. Erőnk fogynak, — s ha magyarok akarunk maradni, életünk a helyzet és a körülmények szerint át kell értékelni. Nem járhatunk uszónadrágban télviz idején és prémekbe burkoltan augusztus derekán. Nagyon banális igazságok ezek így papíroson, de a valóságban éppen a legbanálisabb igazságokat a legnehezebb megvalósítani. Milyen egyszerű tétel a „ne ölj“, s milyen távol állunk megvalósításától!

Mégis a szlovenszkoí magyar ifjúság nagy része belátta Chamberlain igazát és lelkeben olyan alapdiszpozíció fejlődött ki, amely reményt jelent a magyar tömegek, a magyar erények és a magyar nyelv konzerválására.

Az ilyen átértékelés nem az első eset a világtörténelemben. A svájciak valamikor a legvadabb és a legelkeseredettebb katonák voltak, s úgy kereskedtek vitézségükkel, mint ma az ementáli sajttal. A körülmények megváltoztak: ma a világ legbékésebb népe a svájci, távol minden katonai erénytől. Pogyebrod György és a huszita háborúk esei

a késhegyig menő bátorság rettegett alakjai voltak Európában. A tizenkilencedik század második felében a legjámorabb és a legcéltudatosabb kismemberekké váltak, anélkül, hogy nemzeti érzésük intenzitása alábbhagyott volna, amit különben az események igazolnak. Viszont a németiség 1810-ig Európa legpipogyább népe volt, álmodozó és képtelen a kollektív nemzeti munkára. Gyerekes puhaságán Madame de Staël, a gyenge asszony is csak nevetni tudott, — de 1910-ben a Vilmosok átértékelési folyamata után Európa rettegett katonai erejüktől és kollektív munkabírásuktól. A kanti és a fichtei „Pflicht“-elmélet elvégezte munkáját: átértékelte a germánságot.

A körülmények megváltoztak.

Nálunk ugyanigy van. A magyar erény eddig uri erény volt. Uralkodás. Ragyogás. Nagyvonaluság. Nemes szépségek. Nagy egyéni teljesítmények. Kitünő érzék mások kormányzásához. Mindenkit megejtett a magyar élnitadás lendülete. A hegyen álltunk és távoli szép vidékekben gyönyörködtünk. Szálldostunk, mint a madár és madárperspektívában szemléltük a világot. Most beestünk a mocárba, a vidék békaperspektívából táru elénk. A lapulevél is óriássá nőtt a szemükben. Leegyszerűsödttünk. Leesenedesedtünk. Nem szavalunk, gesztusaink megtörttek. Ninesenek osztályok közöttünk, mert valamennyien egyformán lent vagyunk. Biztos előkelőségünk elhagyott. Félszegen mozgunk. Ruháink lefoszlottak. Alig maradt örömrünk a szépségekben. Kispolgári és demokratikus konkok csaknem kielégítenek. Dzsentrálurjaink emlékek a multból. Robotolunk. Munkások vagyunk. Egyszerűek és igénytelenek. Leszürkültünk, egyformák lettünk. Jölszabott ruháinkat levetettük, konfeksiót hordunk.

Bata-cipős magyarok vagyunk.

A változás gyorsan történt. Ismerem az ifjúságot, alig maradt benne valami a régi magyar uri életmódból, a megváltozott körülmények között villámgyorsan átvette a praktikus sémát. Egyelőre nem mondhatjuk: az új jobb, mint a régi volt, s az egyetlen, amit megállapíthatunk az, hogy más. Ez a másság nem alapvető, vagy mély, inkább a felületre és a mindennapra vonatkozik, de éppen ez a praktikus hozzáidomulás fontos. A paraszt egyelőre a régi, (erről a problémáról egyszer külön kell szólni), de a középosztály ifjúsága sok mindent belátott, sőt kierőszakolta a belátást. A mi középosztályunk nagyon számít, jobban, mint másutt, mert egyszerű aránytalanul nagy, másrészt a legrosszabb helyzetben van és a legnagyobb veszedelmek fenyegetik, harmadrészt a nemzet kollektivumának megőrzése szempontjából erős és egészséges közeposztály kell, majd meglátjuk, miért. (Közeposztályunk nagyon nagy, mert a szlovák vidéki városokban jelentős magyar közeposztály-szigetek maradtak, s hatszáz ezer magyar proletárra kétszáz ezer magyar kis- vagy nagypolgár jut. Közeposztályunk veszedelemben forog, mert gazdaságilag letört, a helyzet folytán kulturálisan elvadult s az asszimilálódás közvetlenül fenyegeti. Közeposztályra szükség van, mert ha az intelligencia elhagyja nemzetét, a vezető nélkül maradt nemzet elvadul parasztnéppé válik és vakon bukik oda, ahová lökik.)

A középosztály ifjúságán máris bizonyos változások észlelhetők. Elkispolgáriásodott. Míg a régi magyar világban a dzsentri volt az eszménykép és a dzsentri életfelfogás, — nagyvonalu, bátor, elegáns gesztusok, az individualizmus kihangsúlyozása, vezető hanghordozás, egyénies életmód, a pénzszerezés bizonyosfoku lenézése, vagy könnyelmű megoldása, sok politika, sok társadalom, kevés magabizalls, — ma a szlovenszkoí magyar közeposztály ifjúságában tulsulyba került a kispolgári életmód: egyszerűség, bizonyos nyomottság, szerény realizmus, kényszerű józanság, a külső realizmus, kényszerű józanság, a munka megbecsülése, a munka megbecsülése, a kenyérkeresés mindenek elé helyezése. Bé-

vül ez a változás az egymásrautaltsági érzés, a demokratizálódás, a kollektív eszme és a kevéssel való megelégedés erényeiben mutatkozott, szemben a régi hetycke és gyakran meggondolatlan individualizmussal. Régen a középosztály ifjúsága a felsőbb körökhöz vágyott idomulni, ma leszáll a néphez, s azt sem bánja, ha külsőleg, ha szokásaiban vagy felfogás dolgában semmi sem különbözteti meg tőle. Valamennyi ifjúsági mozgalmunk célkitűzése ezt a tételt igazolja. Ebben a tekintetben nagy európaizáló folyamat ment végbe közöttünk, aminek több oka van.

Az első ok: a megváltozott életkörülmények. Az életmód automatikusan hozzájuk idomult. A békaperspektíva a nyugat-európai értelemben vett elpölgáriásodáshoz vezetett, ha nem is materiálisan, de felfogásbelileg. A másik ok: a városi középosztály tulsulyba került: a régi kispolgári családok ifjúsága magához ragadta a vezetést, s a letört dzsentrik példaadásának varázsa megtört. A harmadik ok: a szlovenszkoí közeposztály magyarsága tisztára indogermán magyarság. Büszkek vagyunk arra, hogy a legindogermánabb, tehát a legeurópaibb magyarok vagyunk, ami természetesen, ha végignézzünk geográfiai és etnográfiai helyzetünkön. A magyar vér évszázadok óta német és szláv vérrel vegyült a mi tájainkon, sőt a középosztály — éppen a középosztály — a szlovenszkoí városokban sokhelyütt germán vagy szláv eredetű magyar. Paradoxonnak hangzik, de így van: germánok és szlávok keveredéséből sokhelyütt magyarok születtek, mint Lombardiában a germánok és a szlávok keveredéséből olaszok, Spanyolországban kelták, arabok és gótok keveredéséből spanyolok. Ez az indogermán származás sok mindent érthetővé tesz. Amíg a sajátos magyar életmód szépsége és hatalma minden mást tulragyogott, természetszerűleg háttérbe szorult, de most okos és józan életmódjával elfoglalja a kiüritett pozíciókat. Meg tud élni. Azok a magyarok, akikben nines indogermán kötöttség, a megváltozott helyzetben elvesztették fejüket, letörttek, illuziókba burkolóztak, nem kívánták tudomásul venni a valóságot, az indogermán magyarság szívós józansággal megkísérli a pozíciók tartását. Valamikor a multban felesküdt a magyarságra, nem tagadhatja meg azt, amit önként vállalt és friss vérevel a legnagyobb nehézségek között meg fogja menteni és konzerválni.

De hogy megmenthesse, okossá és értékesé kell tenni az itteni magyar formát.

Az indogermán magyarság, a Nyugateurópa tőszomszédságában élő nemzetresz, a tudat alatt érzi, hogy a régi magyar életnézést sok tekintetben át kell értékelni. Ez a tudat alatti belátás, a „másságérzet“ a szlovenszkoí magyarság sorozatos generációs elméleteiben nyilvánult meg. Ténybelileg gyakran hibás és elvetendő a humoros generációs manifesztációk garmadája, pszichológailag rendkívül érthető, sőt tipikus a mi körülményeink között, ahol létezni akaró ifjúság új életért birkózik. 1925 óta, amikor a szlovenszkoí magyar szellem átjutott a letargikus, vagy az elmúlt idők utórezgéseit jelentő korszakon és tudatosodni kezdett, számtalan „új generáció“ föltünésével találkozunk. Egyben egyik volt valamennyien: belátták, hogy valami új kell. Ez az állandó keresés, a generációs kihangsúlyozás, koronatanuja a másság-érzet jelenlétének és a megváltozott mentalitásnak. Aki valamirevaló intelligens magyar fiatalember minálunk, feltétlenül átesett valamelyik generációs elméleten. Hamarosan kiheverte, de közben önkéntelenül megváltozott, mint az, aki piszkosan a vízbe ugrik és tíz perc múlva prüszkölve, dideregve kijön belőle, — de tisztán és felfrissülten.

Ha már itt tartunk, röviden jellemezni kell azt a három szellemtörténelmi korszakot, amelyen a szlovenszkoí magyar gondolkodás 1918 óta átesett. Az államfordulattól 1924-ig terjedő első korszak szellemiségét irodalmi transzponálásban a „dilettánsok és emigránsok“ közelharca jellemezte. Hatványozott és összekuszált mértékben ugyanaz,

ami a háborúelőtti Budapestet. Természetesen kell tekinteni, hogy ezt az első periódust az elmúlt életséma utóregzései töltötték ki; senki sem akart lemondani a megszokottról, s ölelte, csókolta az otthonos mentalitásokat. Budapesten a háború alatt diadalmaskodott az új, főleg az irodalomban, a politikában csak a háború után, s a szellemi élet dilettánsai, a duzzogó régiek a vidék háttérbe szorultak. Szlovenszko magyar szempontból vidék volt, nos, amint a háttérbeszorítottak megszabadultak Budapest vezetésétől, újra diadalmasan előretörték. Viszont az „új” budapesti győzelme csakhamar politikai katasztrófához vezetett, s az avantgarde vezetői, az emigránsok Szlovenszkóra menekültek, ahol természetesen összeesaptak az arriére-garde vezetőivel. Eredmény: gyilkos csatazaj, kaosz és kaosz.

Az az ifjúság, amely már alig ismerte a régi életmódot, 1925 körül kristályosodni kezdett Szlovenszkón. Érezte, hogy különbözik mind az emigránsoktól, akik tul ujat hirdettek s a magyarságban nem láttak problémát, mind a dilettánsoktól, akik tul régít kívántak és hazafias felbuzdulásukban szerettek csendesen vagy hangosan álmodni. Az ifjúság érezte, hogy magyarságát meg kell védenie, Győry Dezső vezetésével kibontakozott az első generációs elmélet. Eljöttek az „ujarcu magyarok”, akik realizmust, munkát, új mentalitást, józanságot, európaiaságot, intenzív és nivós szellemi életet, a régi sablonok elvetését és osztálytalan társadalmat hirdettek. Szép hajnalhasadás volt. Oneszmélés. A hibák belátása. Rengeteg illuzió után a valóság belátása. Az új generáció a „tények” romantikusa lett és nosztalgija támadt az új magyarság felé. Viszont a régi tulzás és a szertelenségre vezető hajlam egyelőre nem párolgott el. A hirdett elv már a józanság, a szerénység, az új mentalitás volt, de a módszerek még a régiek: azonnali sikert váró illúziók, fölösleges személyi torzsalkodások. A vas még nem volt elég kemény. A sok generációs elmélet 1931-ig holtpontra futott, letört, fiasköval végződött.

Közben a tudatalatti sikokon az öneszmélés mégis meghozta az eredményt. Nem előharcosaiban, hanem a hátrább álló figyelmekben, akik csak a jót látták a mozgólódásban. A tisztító, a kritikai és a szervező munka után a lelkek kagylójában ott maradt a gyöngyszem. Pozitívum egyelőre nem mutatkozott, de a régi hibák ereje már megtört.

Röviden szólva: elérkezett az a pillanat, amikor munkára készen állott az ifjúság s nem volt már tulzottan beágyazva a multba, sem az internacionális jövőbe, mert a sorozatos kudarcok kiábrándították a tulzásokból, a forró és a tikkadt tervezgetésekből. Az első korszakban kiélték formájukat a mult lovagjai, a másodikban az ifjúság átessett a pubertás veszedelmes korszakán, a harmadikban fiatal férfiak állnak készen az új munkára. Mi jellemzi a történelem kovácsmühelyéből frissen kikerült fiatal magyarságot? Mi az a másság-érzet, mely minduntalan nemzedékes manifesztációra hajtotta őket? Első tétel: ebben az ifjúságban nincsenek előítéletek. Nem lehetnek, mert a fiúk nem kaptak szilárd támpontokat, neveltetésük gyakran ellentétes, mindig bizonytalan volt. Korán relativistákká váltak, kény szerűségéből hozzászórtak az érvek és az ellenérvek mérlegeléséhez. Most ballaszt nélkül, meztelenül állnak életük küszöbén.

Második tétel: józanság fejlődött ki bennük. Ez is természetes. Egyetlen lépést sem tehettek volna előre az idegen városokban, az idegen egyetemeken, ha nem szedik össze teljes erejüket és nem keresik mindig az ésszerűt, hogy megállhassanak azon a szűk pallón, ami még megmaradt a lábuk alatt s ahonnan egyetlen elhibázott lépés a halálba visz. A legnagyobb magyar betegség a szertelenség volt. Nos, a sok kapott ütés kigyógyította a fiatalokat ebből a betegségből. Néhány ösbőlény kivételével ma azt sem tudják, mi az.

Harmadik tétel: szerények és egyszerűek lettek. Negyedik tétel: a régi biztonságban kifejlődött magyar individualizmus háttérbe szorult és — ugyancsak kényszerűségből — bizonyos kollektív érzék kezdett

kifejlődni, amely demokráciához, az osztályellentétek áthidalásához, szociális gondolkodáshoz és kötelességtudáshoz vezetett. A harmadik és a negyedik tétel összefügg, amennyiben a nagyozólástól való megszabadulás, az igények lefokozása, az egymásrautaltság érzése, a reális kispolgári elhelyezkedés vágya, a hivatalos hatalommal szemben megnyilvánuló szerénység és nyomottság valóban egységes lelki diszpozíciót jelenthetnek.

Ötödik tétel: a munka nagy jelentőségének belátása s az a tudat, hogy a munka egyetlen fegyverünk, egyetlen megélhetési bázisunk.

Hatodik tétel: az európai sémák abszolút közelsége, a sok olvasás és tanulás, az idegen kultúrákkal való hosszú éves közvetlen kontaktus, az egyetemet végzett ifjúság kétnyelvűsége s az egyéb külső behatások, amelyek természetesen nagy munkát és éveket igényeltek.

A lelki diszpozíció fontosabb részleteinek érzékeltetésére ennyi elég. E lelki állapotban egyre hangosabb lett az átfogó magyar diagnózis kívánása: a helyzetnek őszinte és előítélet nélküli megállapítása. A kifejlődött igazi magyar realizmus most már kellő garanciát nyújt arra, hogy a diagnózis helyes lesz s ha így megy tovább, megtaláljuk a kellő terápiát is, amely kigyógyít a krónikus és az akut betegségekből. A diagnózis felállítása és a terápia kidolgozása természetesen nagy munka és évek fognak eltelni, amíg megtörténik, évek, amíg hatásossá válik.

(Folytatása következik)

A nagy fekete könyv

Csuka Zoltánnak, akitől megtanultam, hogy tanulni kell!...

Lelkem, a boldog gyermekvilág
örvendett a szépek,
a nyárnak, a télnek.
Olykor midőn tavaszt láttam
mindég valami esodát vártam,
azt hittem nagy vagyok,
mindent értek.

Testvéreimen kacagtam,
kik az élettől félték.

Egy szürke napon valami történt
nagyot ütött rajtam az élet,
ekkor sirni kezdtem: „anyám én félek”,
remegtem, borzongtam,
megrogytam a térdem.
Az élet pedig ütött furesa ostorával
remegő lábaim vonszoltak a mába.

A fekete betűs könyv volt a mentésem,
amint belenéztem, fényt, tudást éreztem.
Azóta tanultam, a könyv volt mindenem,
minden egyes lapnál ujat látott szemem
Megrogytam lábaim új erőre kaptak
eltorzult ajkaim újból csak kacagtak,
ledobtam magamról az elnyomó létet
éreztem újból, hogy öröm az élet.

Anyámhoz futottam,
örültem, kacagtam,
erős lábaimmal nagyokat ugrottam,
nem üt most már engem a lét
mert a könyveken keresztül
sok fény ömlik felém.

Wellner Albert

Figyelő

A vajdasági regény

Faragó Imrénének a Mi Irodalmunk karácsonyi almanahjában megjelent értekezése vetette föl legutóbb ezt a témát. A vajdasági külön irodalom közel másfél évtizedes küzdelme és mindegyre növekvő kérdés-halmaz után már egy kissé aggasztóan komoly értelmet kap az a kérdés, hogy miért nem lehet beszélni még most sem a vajdasági regényről. Erdemes eltűnődni rajta és foglalkoznunk is kell azzal, hogy miért nem született meg itt ez a műfaj, akkor amikor másutt már aggódalmaskodva emlegetik, hogy az irodalom iránt való érdeklődés a

legtöbb helyen ugyyszólván csakis a regény-olvasás mértékével azonosítható. Ki a hibás ebben: a vajdasági közönség vagy az író? Legtöbbször csak ezzel a kétfelé ágazó kérdéssel keresik az irodalmi problémák utvesztőjén a feleletet, pedig ez egyszer talán mégis másfelé kell fordítani a bajkutatató lámpa fényét. A jó regényhez még a Vajdaságban sem kellene Diogenes lámpájával keresni az olvasókat sőt, ha már keresésről van szó, inkább a jó regényírók hiányának. Még tovább megyek: talán jó néhány kísérlet után már egy-két valóban értékes regény is papírra kerülne, úgy hogy végeredményben nem az olvasó és nem a fölfedezhető regényíró, hanem a lámpa hiányzik, amit merész prózai szókimondással a gyengébbek és az erősebbek kedvéért pénznek kell neveznünk.

Petőfi annakidején ha jól tudom, ezer vagy kétezer forintban látva az évi tiszteletdíj netovábbját felsóhajtott, hogy csak adná meg neki a nemzet ezt az összeget, majd megmutatná, hogy a pénz nem veszne kárba. Ez a sóhajlás negyvennyolc előtt lebent el és Petőfi ajkáról, de azért azt hiszem: egy-egy vajdasági magyar író is fölsóhajthatott olyanformán, hogy egy-két ezer dinár előleggel átváltoztatható bizalom ellenében valami nagyobb munkára is merne vállalkozni hiába. Mert versre, cikkre, novellára még futja az időből és a készségből, de a regény megírásához egyéb is kellene. Erdély és a Felvidék ebben is, mint minden más tekintetben, sokkal szerencsésebb volt. Más viszonyok más reménykedések tették ott lehetővé az irodalom egyes műfajainak szélesebb irányban való fejlődését, míg a Vajdaságban az irodalomra csak egy versnyi vagy novellányi idő jutott. A regénytémát elgondolták, szövegették, halasztották s ezzel egyben felejtették is azok, akik legalább figyelemre méltó kísérlettel tudtak volna példát és serkentést adni az igazi vajdasági regény megalkotásához.

Az egyetlen ellenvetés az előbbi állítással szemben az, hogy a vajdasági regényirodalom érdekében mégis tettek annyit, amennyit tehettek, hiszen az elmúlt években volt néhány regény pályázat is, s egyébként az írók azt is tudták, hogy a napilapok várták és szívesen fogadták volna a regényt. Az igaz, hogy hirdettek regény pályázatokat, de a pályázat szerintem különösen a Vajdaságban nem volt a legmegfelelőbb módszer regény kutatására. A pályadíjak összegét inkább fordították volna egy vagy két összegben jutalmazásra. A jutalomdíjnak még propaganda és reklám értéke is sokkal nagyobb lett volna s a mai viszonyok közt ezt a csekélységnek látszó körülményt sem szabad figyelmen kívül hagyni. Előbbi állításomat különben bizonyítja az is, hogy a pályázatokon a már ismert vajdasági írók általában nem vettek részt, már csak azért sem, mert tudták és látták, hogy a pályázat tulajdonképpen új neveket és értékeket keres.

Itt rá kell mutatnom arra is, hogy a vajdasági irodalmi életben nem az a legszomorubb, hogy nem tudtak írókat találni, hanem az hogy nem tudták az írókat nevelni, megtartani és erősíteni. A vajdasági tehetség is novellával kezdte, regényt tervezett s végül a legszerencsésebb esetben riporter lett. Még jó, ha a tollhoz legalább ennyiben hű maradhatott. Arra nem igen gondoltak, hogy a tollforgató tehetségben az író is fejlesszék. Neveket szándékosan nem említek, de voltak itt olyan ügyes novellairók, akiktől a közönség is már bizalommal várta a regényt. Nem az ő hibájuk, hogy a regény megírásához szükséges idő darab-írásokra váltva szétforgácsolódott.

Az első meddő évtized észszerűbb és megértőbb irodalmi politikát sürget s ha ez a megjobbított irodalmi politika az íróknak kedvezni fog, akkor bizonyos, hogy az író is többet ad a közönségnek. Az is természetes, hogy ilyen viszonyok közt több és jobb regényt írnak majd a Vajdaságban. Lehet, hogy ezek közt egyelőre még nem akad igazi vajdasági regény, de ez még nem olyan nagy ybaj. Az a fő, hogy a regény magyar és jó legyen és az olvasók táborát is növelje.

Berényi János

— Mit csináljunk. — már sötétedik — remegtek az állatok. elégedve és behunyta ismét a szemét.
 gon fájtak a szemek. Egyet-kettőt hahogott, mint aki meg van nyorogtatott elégedetten. Olyan is a sötétben látott és a világossá-
 Mindenki félt, mindenki sírt, reszketett, csak a bagoly hu-
 ha elfogy a szép fehér fényes nap a kék égből.
 velünk, a napról szép színes a virágunk. Jaj, mi lesz velünk,
 legyet lelegzünk és fényre szomjazunk. A napról szép zöld a le-
 nap. — Jaj nekünk — jaj nekünk. — Mi sugarakat iszunk, me-
 — Mit beszélnek ezek a csacska madarak? Hogy elfogy a
 egyszerre susogni kezdtek.
 A fák melyek eddig csendben hallgattak a nagy kiabálást,
 lunk — éhen halunk.
 gyó, nem tudjuk az utat, hol találunk jóízű nedveket, éhen ha-
 — éjjel nappal aludni kell, nem látjuk meg, melyik az éret bo-
 — Sötét lesz — sötét lesz — sikoltozta a papagái sereg
 nek színei úgy szikráznak, mint a drágakövek.
 tottak a kolibri — sötétben ki látta gyönyörű ruhákat, mely-
 — Istenkém, Istenkém, ne vedd el tőlünk a napot — vési-
 Alig tett bele egy felóra, hangos jajgatással lett téli az erdő.
 tára ott termelt, a szomszéd fán.
 vége a világnak. Es kitarra szárnyát, melynek egyetlen mozdula-
 — A nap elfog fogyni — kiáltozta kétségbeesve. — Akkor
 hogy megáramolt a kakaó a földre. A kis kakaó elkezdett sírni.
 Az öreg kakaó úgy megijedt a rettenetes újsg hallatára,
 sötét lesz az erdőben örökre.
 hogy napfogyatkozás lesz. Egyszer csak el fog fogyni a nap és
 — Tetszik tudni, — folytatta a kocás — azt beszélük;
 az újak.
 fán, melynek levelei olyanok voltak mint egy kéz és kézen
 rette, mert édes volt és piros. Ott termelt nem messzire egy
 A kocás illdelmesen leült és megköszölte a bogyt. Sze-
 ves, egyél.
 kőtől a kis unokája nyakába. — Itt egy kis bogycó, nesze ked-
 — Uj! le — mondta a kakaó és egy szép zöld szállagot
 tetszik tudni mi újsg?
 — Kézel csókolom kedves néni, — köszönt a kocás —
 a fehér kocás, aki nem messzire lakott egy kis tó partján.
 ágon és az unokáját leültette a csóréval, mikor beállított hozzá
 Egy délelőtt a nagy fehér kakaó ott ült a háza előtt egy
 olyan búszken hordia fejét, mint egy király.
 Ebben a csodálatos erdőben lakott a fehér szarvas is, mely
 ben, kolibri.
 vül egészen pici, színes ragyogó madárkák röpök a levegő-

A Reggeli Ujság vasárnapi ingyen melléklete

Vasárnap, 1932. április hó 17.

Lányok, lányok, lányok a faluba

Nézzétek, hogy huzza a béka koma...

Fessétek ki a a muzsikáló brekekét izlésték szerint. A festményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a leg-szebb fest-ményt küldi be, a noviszádi Union-cukor-kauzlet csokoládéját kapja.

A festőpályá-zat szubotical nyertese, a szubotical Ruff-cukorka-üzlet csokolá-déját kapja.

A beküldő neve és címe:

Légy menyegző

Es most, a nagy vigasgot,
 Kovette a nagy bu:
 Az egész társaságnak,
 Szive lett szomorú,
 Így lett a völgynek
 Ilven gyászos vége,
 S talán ma is siratja
 Még, a felesége.

Korán reggel a legyek
 Nagyon vigák voltak,
 Csendes nőtársónál ok,
 Ugyancsak táncoltak.
 Hosszu lábú szunyogok
 Voltak a zenészek,
 Fáradságuk diáért
 Ok, semmit sem kértek.
 Boldogan mulatoztak,
 Egy hus bokor alján,
 Mely körül a virágok
 Nyilatdoztak tarkán,
 Tiszta, derült volt az ég,
 Nem takarta felhő:
 Csendes, néma volt a táj,
 Sutlogott a szello.
 Átra fele szállott.

Majd a vidám társaság
 Legútra kézen,
 Szunyogmuzsikaszónál
 Megindult merészen.
 E föl szállt a házaspár,
 A násznép utána.
 Leghátul egy vén dongó
 Ugyancsak ciffázta.

Írta: Mark

Csakugyan, a nap ele sötét felhők vonultak és az erdőre
 egyszerre mely árnyék borult.
 Ekkor az erdő mélyéből előbukkant a fehér szarvas és
 koronás búszke fejét magasra tartva így szólt:
 — Imádkozzunk, hogy a jó Isten adja vissza nekünk a napot.
 Es az erdő egyszerre zengett, ingott, illatozott, susogott,
 bögött, csipogott, rikacsolt, énekelte. Minden madár, minden fa,
 minden levél, minden állat föházt küldött a jó Istenhez, hogy
 a szép fényes fehér meleg napot ne vegye el tőlük.
 Elys mire vége volt az imának, világos lett ismét és a Nap
 lemosolygott a végtelen nagy renyteg, a legnagyobb és legpic-
 nyebb lakóira.

Kislányomat Ilonkának hívják és mindössze négy és fél eszten-
 dős. De szilárd meggyőződésem, hogy két dologban már most is
 lepípál sok felnőttet: csintalanságban és a beszédben. Mert a
 nyelve az helyén van ám. Ugy pörög, hogy a víz sodra Kani-
 zsnánál, kismiska hozzá képest. **Lehoczky Lidike.** Kis versed
 nagyon jó, legközelebb sorra kerül. **Melegy Jenő.** Találós kér-
 déseid a legközelebbi 16. oldalas Tündérországban sorra kerül-
 nek. **Szeidl Babuika.** Huncut kislány lehetsz te Baba! Azzal
 akarsz zavarba hozni, mi jogon nevezem »katonák«-nak a Tün-
 dérország leány-olvasóit, hiszen a lányok nem lehetnek katonák?
 Hát én elmondom neked, hogy miért. A modern katonaságnál
 nagyon fontos szerepe van a telefonnak és a rádióknak. Ezeknél
 az alkalmatosságokál, mint ismeretes a beszédre rettentő nagy
 szükség van, sőt anélkül pitykét se ér egyik sem. Noshát a Tün-
 dérország hadseregében a lányok ezt a hivatást töltik be. Még
 pedig kitűnően. Ha nem hiszed el, ruccanj be egyszer Novis-
 zádra a szerkesztőségbe. Itt azután majd meglátod hogy beszél-
 nek a lányok, ha látogatóba jönnek Dezső bácsihoz. Megáll az
 egész ujságszerkesztés és a szerkesztő bácsik arról tőprengenek,
 hogyha mindazt le lehetne írni, amit a Tündérország »leány katonái«
 1 perc alatt elmondanak, nyomtatással együtt 10 percalatt megtelne
 vele a Reggeli Ujság. És mennyi munkát lehetne megtakarítani
Kovács Irénke, Zsigrai Mariska, Frey Károly, Mamuzsics
Feriike, Szviderczyk Tibor és Béluika. Örülök, hogy felgyo-
 gyultatok, de még jobban örülnék, ha ez a »betegség rovat« meg-
 szűnne a Tündérországban mégpedig úgy, hogy senki se bete-
 gedjen meg. Éppen elég volt belőle ezen a csunya hosszú télen.
 Zsigray Mariska nem írta meg, hogy kivel akar levelezni, a
 Szviderszky fiuknak pedig üzenem, hogy szeretettel várom őket,
 de ne vasárnap jöjjenek, mert ez a hét egyetlen napja, amikor
 csak rövid időre tartózkodom a szerkesztőségben. Hétköznap 9
 —12 és 2—7 óra között bármikor ott találhattok. Legutobb mi-
 kor kerestetek, egy napig tényleg betegeskedtem, de közben
 leveleteikben olvastam, hogy köztetek is milyen sok a beteg rög-
 tön meggyogyultam, merthát mi lenne a Tündérországgal, ha
 mindenki megbetegednék? **Borus József, Barcal Mihály, Be-
 lesics Rudi, Boldog Lajoska, Dér Györgyi, Erős Zoltán,
 Fischer József, Falkenstein Gyula, Fischer Erzsike és Aran-
 ka, Klein Ilonka, Kovács Mancika, Klausz Péter, Madaczki
 Juliska és Böske, Nagy Franciska, Antal Gizike, Panity
 jelenka, Róth Márta, Réger Janika, Schossberger Trudi,
 Székelyi Etelka, Széke y Magdus, Szabados Mária,
 Wancsek Misi.** Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündé-
 ország táborában. Aki eddig közületek elmulasztotta, írja meg
 pontos címét és hogy hány esztendő.

menyit, de biz' az ezalatt már messzire járt, sehohsem találta. Jólakott lakói az Orgona-királyi, hogy megköszönjék a jóté- kapta. Nosza, keresni kezdtek az Ehség országának most már tartisznyát, mire elmonda, hogy a jósziú Orgona-királyi- val kérdezték is a kis embertől, hogy honét szerezte a csoda- bőség-tartisznya meg mindig tele volt friss hamuba-sült pogácsa- már mind úgy jollaktak, hogy majd szétpukkadnak, de bizony a ürül ki a tartisznya. Már össze gyült egész Ehségországának népe, osztani az éhezők közt a pogácsát. Oszta, osztja, de csak nem sült pogácsa, oszd szét legálább pár embernek.

— Nesze, fogd ezt a tartisznyát, van benne néhány hamuba- nyaját.

Az Orgona-királyi csak lekanyarította a szót nékül a tartisz- sáska. Most már bezzeg szeretjük egymást, de ki segít rajtunk? egymást és egyszer csak minden természet a jég, feljött a

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

— Jaj, uram, rosszak voltak itt az emberek, nem szereték — Mi történt veletek, hogy nincs egy betevő falatok?

Mese az Orgona-királyiuról

(Folytatás)

Írta: Zoltó bácsi

TUNDEORSZAG 21

TUNDEORSZAG 20

pontosan, hogy melyik vasárnap tartjuk a mesedélután. Annyit már most is közölhetek, hogy

belépődij nem lesz, bárki ingyen eljöhethet a mesedélutánra,

legfeljebb a Tündérország postáládájába bedobja önkéntes adományát, amennyi a zsebpénzéből futja. A mesedélután valószínűleg a Beltéri Katolikus Kör nagytermében tartjuk ott, ahol az első mesedélután rendeztük.

Tehát gyerekek! Szorgalmasan lássatok hozzá a tanuláshoz, készültitek a mesedélutánra!

Itt a tavasz

Írta: Hoppár Mária

Itt a tavaszi napsugár, A pillangók is repkednek,
Virágba öltözött a táj. Virágokon henyélgetnek.
Azt suttogja minden madár, Méhek szállnak a berkekre,
Ó milyen jó a napon már. Mézet gyűtenek télire.

Kis pacsirta fenn a légben, A kakuk madár fészket rak,
A fürjecske a vetésben Rígó fütyül a lomb alatt.
Vigan dalolgat valahány Bibic meg a patak szélén,
A tücsök pedig muzsikál. Bujkál már a kákák tövén..

Eresz alatt a kis fecske,
Vissza jött a régi helyre.
Vadgalamb a bokrok alatt,
Azt bugja, hogy itt a tavasz.

Klárrika és Sárrika

Írta: Bün Kamiila

Klárrika és Sárrika,
Kint a réten játszanak,
Fogócskáznak, bujócskáznak,
Virágokat szagatnak.

Betűrejtvények

1. Tóli Etele és Lajos
2. Fekete Mihály és János
3. Tóth István
4. Barczai Mihály
5. Thurzay Inci
6. Vastag Imre

koladéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

ben vegye át. Der Györgyi a szubotical Ruff cukorkaküldet cso- Union cukorkaküldet csokoládéját nyerte, a szerkesztőségünk- Mici és Pici szep kifestéséért Thurzay Inci a noviszádi rászda süteményét nyerte, a szerkesztőségben vegyék át.

Geller Katica és Bözsike a noviszádi Dornstaedter cuk- kanzliet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

a noviszádi Union cukorkaküldet csokoládéját nyerte, a szer- kesztőségben vegyék át. Biacsi Pál a szubotical Ruff cukor- A sorsnuzásnál Fekete Mihály és Mariska (N.Szad, Piroška 14) rška és Annuska, Ott Ernő, Faltó Tatjana, Szigeti Bözsike.

csi, Wallrabenstein Magda és Hanzli, Paczik Piroška, Michels Ma- Jösel, Meleghy Jenő, Velez László, Milodanovics Margit és Kar- zsel, Szirmay Endre, Rákics Lali, Vámos Testvérek, Büchner- vác Lajos, Béres Mátvás és Erzsébet, Schüsszler Rudolf és Jo- Kovács Károly, Hegedűs László, Orvovetz Pista és Ilonka, Ko- Péter, Kovács Laci és Hajnalka, Bartha Ilonka, Bakocs Juci, ke, Pál Kátó, Tóth Bözsike, Csillag János, Csipő Rózsika, Klausz Györgyi, Möriz Károly, Szviderczyk Tibor és Béla, Balla Gizi- nyó Mátvi, Müller Juliska, Kovács Irénke, Vékás Laci, Papp Rado Irénke, Mammuzics Ferike, Török Baba, Kallay István, Ka- Borska és Matildka, Kömives Margitka, Szakmány Emmike, Erzsike és Aranka, Zóli Mihály és Katica, Gion Feri, Hever Sárka, Istók Bandi, Nagy Czizok István, Frank Katica, Fischer Kragicsok Klári, Falkenstein Gyula, Tóth Ilonka és Margit, Baksa Schenk Vera és Öcsi Szivák Bözsike, Paul Kátó, Schrahol Laci, Erzsike, Frey Károly, Kara Luja és Pallika, Majoros László, és Anni, Kálmán Rózsika, Cselikovic Milan, Kovács Mária és száros Pisi, Thurzó Erzsike, Somogyi Bözsike, Krályovacska Ria vác Gizke, Tóli Margit, Szidi Babuska, Kalapháthy Ida, Mé- Mészáros József és Antal, Tibay Mariska, Nagy Franciska, Ko- Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

Erzsike, Fischer Magdi, Geller Ferenc, Mang Béla és Irénke,

TUNDEORSZAG 28

TUNDEORSZAG 29

Betűrejtvények

7. Sörös Juliska és Mariska 8. Ország Gyula 9. Kovács Babuska

Ház Ház Szokás Szokás	* 128 ÁR	VÉNY VÉNY VÉNY
Ház Ház Szokás Szokás		

Keresztrejtvény (nagyobbaknak)

Közli: Jung Zolt (Temerin)

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30

VIZSZINTES SOROK: 2. Magyarországi tó., 7. A. L., 8. „Régi” jele; 9. Házban él; 12. Növény névelővel, tészta ba is teszik; 14. ... Sámuel; 15. Hálót szövő kis állatka; 17. Három egyforma magánhangzó; 18. Szin; 19. Ház, más szóval; 21. ...lis, más szóval; Nincs ki mind a négy kereke; 22. Ketyeg; 23. ...hiszi, akár nem; 25. Állat névelővel (hátrafelé megy); 26. Helyhatá- rozó rag; 27. Ugyanaz mint 26. vízszintes de ékezettel; 28. Ké- reget, névelővel.

FÜGGŐLEGES SOROK: 2. Laci betűi keverve; 2. Katona, más szóval; 3. Állat, névelővel; 4. Időmérő; 5. Nem tud be- szélni; 6. Ugyanaz mint 2. függőleges; 10. Világosságot ad a szo- bában; 11. Hónap betűi keverve; 13. A.A.K.R.A.; 15. Úgyvéd szakmájába vág; 16. Falon függ, visszafelé olvasva, peracet süt; 19. Lakás bérlő; 20. Károsodása, más szóval; 22. Óra készítő; 24. Tesz, más szóval; 25. Áru volna, de egy ékezet hiányzik; 29. Méhek lakják, névelővel.

KERESZTREJTVÉNY

(114)

Közlő: Major Károly (Szombor)

A megfejtés beküldésének határideje: 1932. április 22.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18		19						19/a	20						21	
22		23	24				25	26	27					28		
29		30	31			32			33	34			35			
	36		37	38	39				40	41		42				
43	43/a		44	45			46	46/a			47		48	49		
50		51			52	53			54	55			56	57		
	58		59					60				61				
62	63	64	65			66	67			68		69		70		
71	72	73				73/a	74			74/a	75		76			
	77	78			79	80			81	82		83	84			
85	86		87			88	89		90		91	92	93	94		
95		96			97	98			99			100		101		
102		103				104			105				106	107		
	108															

A megfejtő neve és címe:

Függőleges: 1. Ez volt az oka a legutóbbi francia kormányválságnak. 2. Ékezettel: Alvással jár. 3. Ázsiai folyó. 4. N. E. A. 5. Ilyenek a nők a délitenger bennszülöttei közt. 6. Minden nagy emberről van. 7. Ősi fegyver. 8. Felkiáltó szó. 10. Igekövető. 11. Ami fáj. 12. Visszafelé: nagy nemzet ékezet-hibával. 13. Pireneusi folyó. 14. Ropogós, másképp. 15. Mássalhangzó, fonetikusán. 16. Siess! idegen nyelven. 17. Közmondás. 19a. Német költő. 23. Izzó folyadék. 25. Két mássalhangzó. 26. Sporteszköz. 28. Ilyen szín is van. 30. Visszafelé: személyes név más idegen nyelven. 32. Magánhangzók. 33. Visszafelé: kötőszó. 35. Visszafelé: fába verik. 37. Francia pezsgő. 39. Visszafelé: geometriai vonal, ékezet-hibával. 41. Családtag. 42. Szur. 43a. Nemzet, ékezet-hibával. 45. Bibliai hegy. 46. Lovak szeretik. 46a. Visszafelé: modern tánc. 47. Sebre való. 49. = 30 függőleges. 51. Ékezettel: időhatározó névutó. 52. Földrengés utáni állapot. 53. Visszafelé: személyes névmás, idegen nyelven fonetikusán. 54. Futballművész. 55. Csak ma lehet. 56. Visszafelé: Női név. 63. Nem régi. 65. Bibliai alak. 67. Híres zeneszerző. 69. Történelemben használatos időmérték. 70. = 43a. függőleges. 72. Textilipari növény. 73a. Növénynek van. 74a. Helyhatározó ige-
követő. 76. Ruganyos keménység meghatározója. 78. = 70 függőleges. 79. Mese kezdőszava, népiesen; visszafelé. 80. Erdőben van. 81. Kettős-mássalhangzó. 82. Férfinév, becézve. 84. R. K. 86. ...-fere. 87. Az angol királyok második fia innét kapja címét. 89. Helyhatározó rag. 90. Gizike is az. 92. Visszafelé: ócska ruha ilyen. 94. Dorgálás: idegen nyelven. 96. Helyhatározó kérdőszó. 97. Ékezettel: ügyes állat. 99. Akinek ez van a fején, ne menjen a napra. 100. Női név: becézve. 103. Visszafelé: mássalhangzó fonetikusán. 104. Visszafelé: kötőszó. 105. = 103. függőleges. 106. Sportklub.

Vízszintes: 1. Francia elbeszélő. 9. A nagyhatalmak achilles-sarka. 18. Rangjelző. 19. ... a derekát. 20. A vadász áll így. 21. A nyelv észleli. 22. Visszafelé: vadászat, idegen nyelven. 24. Liftes fiú, névelővel. 25. Ékezettel: jövendőmondó. 27. Indiai fűszer. 28. Házállat, hibásan. 29. Női név, népiesen.

31. U. M. 32. Ókori klasszikus költemény. 34. A tanár teszi évharmad végén. 35. Híres hadiköltő. 36. Kitünő tisztítószert. — 38. Klasszikus köszöntés. 40. A bácskai ember különösen jó... 42. Évszak. 43. Színész név. 44. Latin kötőszó. 46. Felkiáltószó. 47. = 41 függőleges. 48. Török férfinév. 50. Személyes névmás, idegen nyelven. 51. Török férfinév. 53. Afrikai ország fővárosa, hiányosan. 55. A francia forradalom egyik vezére, fonetikusán. 57. Idő- vagy helyhatározó névutó. 58. A villamos áram tulajdonsága. 59. Esztelen, más szóval. 60. Félvér. 61. Visszafelé: a keresztfelirat két betűje. 62. Ékezettel: bánat. 64. Istállóban van. 66. Ósállat. 68. ... a bíró. 70. = 21 vízszintes. 71. Kézen van, lábón van. 73. Visszafelé: = 34 vízszintes. 74. Élettartam. 75. Ékezettel: mindent magával ragad. 76. Menyasszony. 77. Belgiumi folyó, fonetikusán. 79. Hosszmérték. 81. Tea, idegen nyelven. 83. Minden embernek van. 85. Női név, becézve. 87. Y. E. 88. Magyar költő. 91. = 34 vízszintes. 93. Visszafelé: újévi köszöntés. 95. Kínaiak sokat isszák. 96. Ilyen felkiáltással fejezi ki egy nemzet a lelkesedését. 98. Sokak lelkéből hiányzik. 99. Női név becézve. 101. L. K. E. 102. Visszafelé: részvénytársaság. 103. A porban játszó gyermek ilyen. 105. A rossz gyermek ilyen. 107. Visszafelé: ékezettel nagy víz. 108. Az induló repülőgép első művelete.

A Reggeli Ujság értékes díjakat oszt ki a keresztrejtvény megfejtők között

A Reggeli Ujság máától kezdve az eddi- (nél több értékes díjat oszt ki a keresztrejtvények megfejtői között. Az április 3-i számunkban közölt keresztrejtvény megfejtői közül Kovács Anna, Noviszád, Arszé Teodorovicsa 17, utalványt nyert egy kabinet képre, a noviszádi Vajda fényképészeti intézethez. Kaics Jozsefa, Noviszád, Njegoseva. 11, utalványt nyert egy csomag finom pörkölt kávéra Spiller Lenci noviszádi esemegeüzletéből. Az április 3-i keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Judás pénzen bor italon; 10. Riga; 11. Tó; 12. Sio; 13. Aivali 15. Rét; 17. Leo; 18. Arian; 20. Si; 21. El-takar; 23. Eret; 25. Ol; 26. Mankóra; 28. Kaspi; 31. Te; 32. Kel; 33. Ek; 34. Oda; 36. Szágó; 38. Makk; 40. Bazár; 42. Erő; 43. Had; 44. Rom; 46. Leár; 48. Polos. Függőleges sorok: 13. A lelkeket el nem adom.

Utazó urak!

55.- dinárért teljes penzót (meleg szoba) kapnak a noviszádi „KÉT ANGYAL” szállóban. Város központjában. Kajetnja Zorka tér 15. 948

Van szerencsém a. n. kő-szomságot értesíteni, hogy reklám árban

149 dinárért a legjobb minőségű CIPŐ kapható nálam
VELČEK JOVAN, cipész
Noviszád, Katolikus porta

A szubotocai vasúti váltóüzlet

vossz és elad mindentféle valutát a legjobb, továbbá Agrárbank-részvényeket és mindentféle Allampapírt. — A váltóüzlet nyitva van:
d. e. 5-630 óráig
d. e. 11-1330 .
d. u. 16-18 .
A papírok eladásánál legtitmáció szükséges. 168

NE GONDOLKODJON!

A legzsebb és legújabb tavaszi bécsi és párisi kalapudonságokat „STYLE” kalapszalomban
Kralja Petra ulica 7. szeretheti be. Férfi és női kalapok festése és átalakítása. 957

Drótkerítések

legjobb minőségben
Kovácsnál
Subotica, Lika-mozi épület
Ujonnán cinezett transport tejeskannák kaphatók. 179

Elsőrendű fekete és színes ermyék jutáras áron készílnék
Egy. GEBBER JAKABNE
Subotica, Szudarevicsova 32.
Javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 571

Hibetetlen! 1343 olcsó cipők!

Minden színben férfi 145, női 105, gyermekcipők 70-95 dinár. Minden cipőért jótállás! Méret utáni rendelésnél ugyan-ezek az árak
ERDŐS IMRE cipész
Noviszád, Futoska ul. 37.

Heti rádióműsor

Vasárnap, április 17

Beograd. 9: Pravosláv istentisztelet átvitel. 10.30: Mezőgazdasági előadás. 11: Átvitel Szubotiról. A zsidó egyesület hangversenye. Preludium, orgonán játsza dr. Diamant Ernő; Dr. Gerson József főrabbi beszéde; Massenet: Elegia, énekli Klein Böske; Haskivenu, énekli Edelstein Lipót főkantór; Goldmark: Kvintett, előadják dr. Székely Imre, Fröhlich Ferenc, dr. Kunez Béla, dr. Pirnicher Mihály és dr. Diamant Ernő; Di capua: O sole mio, énekli Klein Böske; Ahror: Zsidó melódia, hegedűn játsza Krámer Imre; Halévi: A zsidó nő és Goldfaden: Sulimata (Klein Böske); Rebenju zsidó zsargonban énekli Edelstein L., karés orgonakísérettel; Posludium, orgonán játsza dr. Diamant E. (orgonán kísér Schléizinger Heléna) 12 és 30: A rádiózenekar hangversenye. Donizetti: Az ezred leánya, nyitány; Morena: Fénypászták, egyveleg; Lehár: Luxenburg grófja, operaegyveleg; Coates: Miniature Suite. 13.30: Ujsághírek. 16: Munkásóra. 17: Orvosi előadás. 17.30: Gramofon. 19: Rádióesevegés. 19.30: Hauser Andre hegedűhangversenye. Beethoven: Sonate Nr. 9 A-dur (Kreutzer-sonate); a) Adagio-Presto; b) Andante con variazioni; c) Finale. 20: Stefanini Miksa amerikai slágereket énekel. 20.30: Davorin Jenko: A varázslónő, operett. Szünetben k. b. 21.30: Hírek és sport. Majd: az operett után cigányzeneátvitel az Amerikanac étteremből.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3: Hnilitska Antal m. kir. gazdasági felügyelő: Gyomnövények irtása a legelőkön. 3.45: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5: A Székesfővárosi Zenekar Haydn-hangversenye. 7: Harsányi Lajos és Gáspár Jenő költeményeiből adnak elő. 7.40: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje. 8.25: Sport- és löversenyeredmények. 8.40: Az operett fejlődése. V. rész. Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Farkas Imre előadásával. 10 és 10: Időjelzés. 10.15: Szikra Lajos hegedűhangversenye. 10.45: Megyeri Gyula tangó- és jazzzenekarának zenéje.

Bécs. 11: Bécsi szimfonikusok Winkler esellőművész közreműködésével. 12.10: Marek-Weber zenekar. 1.10: A férfiak fejlődése Haydn-tól Mendelssohnig. 3.30: Rotschild-négyes Schumann A-moll négyesét játsza. 4.50: Gangelberger zenekar. 6.50: Hummer B-dur mise az udvari énekarral. 8: O. Strauss: Az utolsó keringő című operettje. 10.25: A Korngold-jazz tánczenéje.

Bresslau. 8.15: Weber: A bűvös vadász című háromfelvonásos operája. 11.15: Tánczene.

Langenberg. 8: Lehár: Cigányszerelm című 3 felvonásos operettje. 12: Tánczene.

Milánó. 7.10: Könnyű zene. 7.30: Gramofon. 8.15: Zenekari hangverseny. 9: Opera.

München. 4.30: A munkanélküli zenészek hangversenye. 8: Wagner Richard-est.

Prága. 11: Ondrzsicek négyes. 7: Benes fuvószenekar. 8: Régi polgári vasárnapest 1832-ből, Pour énekessel (dalok, gitár, fuvola- és citeraelőadások. 10.20: Gramofontánczene.

Hétfő, április 18

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 1. Dominis: Pukovnik Panics induló; 2. Csizsek: Narodni listovi br. 2; 3. Hollender: Luxustelegramme, Suite; 4. Auber: Fekete Domino, nyitány; 5. Blodek: Langbau, operafantázia; 6. Halevy: Ballettzene a Zsidónő c. operából. 7. Saint-Saens: Danse de la gipsy a VIII. Henrik című operából. 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofon. 16.30: Népdalok harmonikán. 17: Gramofon. 17: Franci nyelvlecke. 19.30: Torna. 20: Gramofon. 20.30: Ertl Rudolf, a beográdi opera tagjának énekhangversenye. 21.30: Vigjáték. 22.15: A rádiózenekar hangversenye. Weber: Bűvös vadász nyitány; Lortzing: Ballettzene a Cár és szolgálja című operából. Demersmann: Aranjucci ünnepély, spanyol ábránd; Armandolla: A cirkuszban.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: Szmirnoff Szergej Volga orosz balajka zenekarának zenéje. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: A Weidinger szalózenekar hangversenye. 6: Élményeim Törökországban. Medriczky Andor dr. előadása. 6.30: Zádovszky Zoltán dalestje. 7: Német nyelvoktatás. 7.40: A Filharmoniai Társaság rendkívüli hang-

versenye a székesfővárosi Vigadó nagyterméből. 9 és 50: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária szállóból. Közben 11: Rudolf Lothar németnyelvű előadása: Magyar hatás a német irodalomban.

Bécs. 12.40: Gramofon. 5: Harmónium kamarazenekar. 5.35: Darwin emlékkora. 6.20: A bajor-osztrák minne-ének. 8.10: Berlin. 9.45: A Dostal-zenekar zenéje.

Berlin. 4.45: Korszerű osztrák zene. 7.10: Szórakoztató zene. 8.10: A berlini filharmoniai társaság társaság jubileumi hangversenye 50 éves fennállása alkalmából. 10.45: Tánczene.

Milánó. 8.15: Hangverseny. 9: XII. Italo-Americana hangverseny.

München. 7.35: Graener: BachFriedemann operája. 10.45: Esti zene.

Prága. 5.55: Gramofon. 7.20: Kocsa énekesnő hangversenye. 8.25: Dél-Amerika és Észak-India dalai és táncai. 9: Berka esellőművész Chopin szonátáját játsza.

Róma. 9: XII. Italo-Americana hangverseny. 10.10: Könnyű zene.

Varsó. 5.35: Könnyű zene. 8.15: Opera. Puccini: Pillangókisasszony gramofonon. 10.30: Hangverseny Chopin műveiből. 11.10: Tánczene.

Kedd, április 19

Beograd. 11: A rádiózenekar hangversenye. Berlioz: Trójai, nyitány; Frederichsen: Szikláról és a völgyről; Geiger: A-tól Z-ig, egyveleg; Golemovics: Preludium, Capriccio; Rendla: Dva pobratima, induló. 12.05: Gramofon. 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofon. 16.30: A rádiózenekar hangversenye. Mendelssohn: Ruy Blas, nyitány; Smetana: Dalibor, operafantázia; Zimmer: Római suit; Krsztics: A Nimfa dala; Gervais: A vidám Szrémből, egyveleg. 17.30: Kozmetikai előadás. 19: Cseh nyelvlecke. 19.30: Előadás. 20: Gramofon. 20.30: Átvitel Zágreből. 22.30: Hírek és sport. 22.50: Kávéházi zenéátvitel.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12.05: A Szervánszky szalózenekar hangversenye. 3: Mescóra. 5: Magyar nóták. Előadja Erkel Gabi és Kurina Simi cigányzenekara. 6: A magyar sajtó hőskora. Dr. Pethő Sándor előadása. 6.30: Gramofonhangverseny. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. A bolygó hollandi. Dalmű 3 felvonásban. Az I. felvonás után: Időjelzés, hírek. A II. felvonás után: Ügétversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross-kávéházból.

Bécs. 5: Bécsi kamarazene. 7.35: Német népdalok. 8.30: John Elemér Székely Margit zongorakísérettel balladákat énekel. 9.45: Gaudriot tánczenekar, Medina Dario énekével.

Berlin. 4.05: Szláv operarészletek és táncok. 4.30: Csajkovszky-dalok. 5.35: Szórakoztató zene. 9.10: Klasszikus fuvós hangverseny.

Milánó. 7.30: Könnyű zene. 8.15: Zenekari hangverseny. 8.45: Michelotti: Pókháló című operettje.

Prága. 6.25: Szakmáry Margit a prágai német színház tagja Kodály- és Bartók-dalokat és Dohnányi: C-dur rapszódiaját zongorázza. 10.20: Gramofon

Varsó. 5.35: Szimfonikus hangverseny. 8.15: Népszerű hangverseny. 10.15: Zathureczky Ede hegedűversenye. 10.30: Tánczene.

Szerda, április 20

Beograd. 10.45: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. Jenko: Gyido nyitány. Jenko: Falurossza; Fall: A dollárhercegnő; Herold: Zampá, nyitány; Verdi: Trubadur, operaegyveleg; Gilson: Suite de valse viennoise. 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofon. 17: Radenkovic Rasa népdalokat énekel. 17.30: Előadás. 18.30: Átvitel a zsinagógából. 19.15: Német nyelvtanfolyam. 20.15: Rádióesevegés. 21: Gramofon. 21.35: Hangverseny, közreműködik: Binicski Miroszlav, ének; Sztatim Vladimir, hegedű; Schlesinger: Ave Maria; Steffani: ária az Enrico Leone c. operából; Bononcini: Aria; Saint-Saens: Le bonheur est chose legere; Leroux: Le Nil; Auber: Koronagyémántok, nyitány; Kálmán: Marica grófnő, egyveleg; Meyer-Helmund: Egy est Péterváron, suit.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Sajóhelyiné Berkes Biri (ének), Sachs René (zongora) és Plán Jenő (hegedű). 12.05: Gramofonhangverseny. 3.30: Morsetanfolyam. 4: A hírszolgálat fejlődése Magyarországon. Dudás György előadása. 5: Otthonunk helyes diszítése. Ifj. Gonda Béla felolvasása. 5.35: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 6.45: Olasz nyelvoktatás. 7.20: Goda Gizella ária- és dalestje. 7.55: A vívósport és a nézőközönség. Dr. Doros György előadása. 8.15: Ráday pandurjától a mai rendőrig. A törvény őrci. 1. A csendbiztos. Tarkó Jenő egyfelvonásos. 2. Az ucca katonája. Fodor Gyula és Benedek Géza drámai képsorozata. Rendező Kiss Ferenc. 10: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd körülbelül 10.15: Szatmári Tibor (zongora) hangversenye. 11: Radics Jóska és cigányzenekarának zenéje a Vadászkiúrt szállóból.

Bécs. 5: Geiger-zenekar. 7.35: Opera az állami Operaházból. 10.05: Hügel-zenekar.

Bresslau. 7.05: Szórakoztató zene. 8.30: A sziléziai fillharmonikusok vidám hangversenye. 10.4: Szórakoztató zene.

München. 8.10: Tarka óra. 8.50: A repülő gramofon, vidám egybeállítás. 9.50: Hangverseny. Utána tánczene Berlinből.

Prága. 8: D'Indey-émlékünnep a prágai Francia intézetből. 9: Mozart: A csalafinta kertész című operája.

Varsó. 7.30: Gramofon. 8.30: Énekszámok. 9.50: Rachmaninov hangverseny. 11: Tánczene.

Csütörtök, április 21

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. Schubert: Három katonainduló; Popy: Suite orientale; Verdi: Othello, operaegyveleg; Komzak: Szép zöld Narentán; Jenko: Szerb egyveleg; Petrovics: B. Roksandics órnagy indulója; 13.30: Ujsághírek. 16: Gramofon. 16.45: A rádiózenekar hangversenye. Jenko: Koszovo, nyitány; Urban: Gyurgyevka, szerb tánc; Zeller: A madárkereskedő, egyveleg; Nevin: Egy nap Velencében, suit; Woodforde-Finden: Indiai szerelmes dalok. 17: Előadás. 18.45: Francia nyelvlecke. 19.15: Torna. 20.15: Európai hangverseny Dániából. 22.15: Hírek és sport.

Budapest. 9.15: A rádió háziötösnének hangversenye. 12.05: tótfalu Horváth Jancsi és cigányzenekarának zenéje. 4: Czeke Vilma mesél a gyermeknek. 5: Juhos Lajos gazdasági akadémiai tanár: Vigyünk üzleties gondolkozást gazdálkodásunkba. 5.30: Friss Antal (gordonka) hangversenye. 6: Angol nyelvoktatás. 6.30: A pestszentlőrinci szervezett munkások vegyeskarának és a magyarországi mintakészítők dalkarának hangversenye. 7.15: Nagy Andre humoros előadása. 8.10: Európai hangverseny. A kopenhági rádióállomás műsorának közvetítése. Közreműködik a dán rádió szimfonikus zenekara, a Palestrina kórus és Folmer Jensen (zongora). A hangverseny után körülbelül 10.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Toll Jancsi és Toll Árpád cigányzenekarának zenéje a Kovacsics étteremből.

Bécs. 1.10: Hangos filmek gramofonon. 8: Katonazene. 9.25: Kopenhága. 10.30: Krall-jazz, Petrov Emil énekével.

Berlin. 7.15: Táncest divatos dalokból. 9.10: Rossmann 1812-es bajtársak című hangversenye. Utána: Szórakoztató zene.

Bukarest. 6.10: Román zene. 8: Prezioso olasz követ beszéde. 8.10: Szimfonikus hangverseny.

München. 8.20: Mandolin és gitárverseny. 9.10: Szimfonikus hangverseny.

Róma. 8.45: Nagy hangverseny Róma alapításának ünnepére.

Prága. 3.30: Hanzsi és Hertl fuvolaművészek hangversenye. 9.25: Európai hangverseny Kopenhágából.

Varsó. 2.45: Gramofon. 5.35: Hangverseny. 8.10: Kopenhága. 10.30: Tánczene.

Péntek, április 22

Beograd. 11: A rádiózenekar hangversenye. Csizsek: Isten hozott, induló; Sedlacek: Beograd életéből, egyveleg; Massenet: Thais, operaegyveleg; Ganne: A cigány, mazurka. 12.05: Gramofon. 13 és 30: Ujsághírek. 15: Népiskolások órája. 15.45: Gramofon. 16.30: Előadás. 17: A rádiózenekar hangversenye: Delibes: Coppelia, ballettsuite; Fall: Stambul rózsája, operettegyveleg; Rendla: Album srpskih pesama; Mokranjac: A régi Szerbiából és Macedóniából. 19: Cseh nyelvtanfolyam. 19.30: Előadás. 20: Szokolelőadás. 20.30: Dimitrijevic Milán

Új és teljesen modernül berendezett

SELYEM-ÉS

SZÖNYEG-SZÖVŐDÉI

helyezettünk üzembe.

Gyártunk mindenféle selyemszövetet és jutaszőnyeget a legolcsóbb árban. Megkeresésre készséggel szolgálunk mintákkal ellátott ajánlattal.

FABRIKA KANAPA I UZARIJE D.D. ODŽACI

Telefon 4. Sürgőnyclm: „FONÓ“

hegedűhangversenye. 21.10: Szlatin Ludmilla énekhangversenye. 21.40: Petrovics Ivánka zongorahangversenye. 22: Hírek és sport. 22.50: Jazz-zene átvitel a Ruszki carból.

Budapest. 9.15: A Guttenberg szalónzenekar hangversenye. 12.05: Hangverseny. Közreműködik: Böhm Ella (zongora) és Bárkány Mária (ének). 4: Budapest varázsa. Lovass János előadása. 4.35: Gramofonhangverseny. 5.45: Stur Iván felolvasása Vételbefolyásoló körülmények, zavarok. Hogyan kell védekezni. 6.15: Rigó Jancsi és cigányzenekarának zenéje. 7.15: Az utazás művészete. Miklós Elemér előadása. 7.40: Magyar est. A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Szünetben a rádió külügyi negyed-órása. A hangverseny után körülbelül 9.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. Majd: Az Ostende kávéház szalón-, jazz- és cigányzenekarának zenéje Kalmár Pál énekszámával.

Bécs. 1.10: Alpesi zene gramofonon. 5: Machozenekar. 7.35: A Zene- és Képzőművészeti Akadémia tanárainak hangversenye. 10: Marek-Weber-zenekar.

Leipzig. 7.30: A leipzig-i szimfonikusok hangversenye. 9: Barlach: A vízözön című ötfelvonásos drámája. 11.30: A Collegium Musicum hangversenye.

Prága. 3.30: Gramofon. 7.20: Pospisil-művek a Weinberger éneknégyes előadásában. 8.20: Orosz és ukrán dalok és táncok. 9.30: Zongoraverseny. 10.20: Heran csellóművész hangversenye.

Varsó. 4.10: Gramofon. 5.35: Szalónzenekar. 8.15: Filharmonia szimfonikus hangverseny. 10.50: Táncczene.

Szombat, április 23

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 16: Esti hálaadás a pravoszláv püspöki templomból. 16.30: Gramofon. 17.30: Nikolics Bosko népdalokat énekel. 19.20: Vigjáték. 20: Átvitel a zágrabi nemzeti színházról. Szünetben k. b. 21.30: Ujsághírek. Előadás után: Séta Európán keresztül.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 4: Gyermekjátsszóóra. 4.30: Szalónzenekari hangverseny. 5.25: A rádió és a színpad Vándor Kálmán előadása. 6: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 7: Képfaragó- és éremművészetünk utörője Ferenczy István. Beck Fülöp előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Don Juan. Opera két felvonásban. Az I. felvonás után: időjelzés, hírek, löversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Gáldy Béla jazzzenekarának zenéje a Gellért szállóból Vig Miklós énekszámával.

Bécs. 1.10: Schieder-zenekar. 4.15: Táncczene. 7.10: Rektenvald-zenekar, szórakoztató zene. 8.10: Schiller: Armány és szerelem című műve. 10.05: Hummer-zenekar.

Berlin. 4.05: Zenekari hangverseny. 7.10: Bach: Márkus passio. 8: Táncczene. 9.10: Strauss Johann hangversenye. 10-1-ig Táncczene.

Bukarest. 5: Könnyű és román zene. 6.10: Sibiceanu zenekar. 7.40: Gramofon. 8: Flonder: Szent György-napi éjszaka című operája.

Leipzig. 8: Vidám est. 10.15: Táncczene Berlin.

München. 6: Népdalok lantkísérettel. 6.40: Esti zene Ferenc császárnál. 8: Fuvószene. 9: Vidám est. 10.45: Esti zene.

Prága. 3.30: Operaáriák. 7.20: Szkeccs. 8.30: Spilar-Mirovsky és Tobis szerzők kabaréja.

Róma. 5.30: Ének. 5.45: Könnyű zene. 8.45: Operaelőadás.

Varsó. 6.30: Hangverseny. 7.35: Gramofon. 8.15: Hangverseny, könnyű zene. 10.10: Chopin művei zongorán. 10.10: Táncczene.

JUGOSLOVENSRO SEMENARSTVO

TELEFON 28-11 NOVISAD Sörgönyclm: JUGOSEME JEVREJSKA UL. 2.

Vetőburgonya

Kulturált külföldi burgonya
Legkorábbi rózsza - Legkorábbi sárga

HOLLANDIÁBÓL IMPORTÁLT

Virággumók

Dahlia - Begonia - Gladiolus - Gloxinia - Canná
az összes színekben kaphatók

Az összes **vetőmagvak**
a legolcsóbb napi áron.

Kérje főárjegyzékünket, díjmentesen küldjük.
Tiszteljen meg egyszer látogatásával, mi a
Bánszka Uprava-val szemben vagyunk.

Nős

HÁZMESTERT

keresek
előnyben részesülnek kovácsok vagy mechanikusok.
Ingyen lakás és fizetés.
Írásbeli ajánlatok és személyes jelentkezés:

„Silesia“, Noviszád,
Pasicseva u. 21. 1442

Nyersolaj motorok

ÁTALAKÍTÁSÁT latüzelőű
generátoros SZIVÓGÁZ mO-
TORRA, garancia mellett
vállalom. Készíttem gépi
berendezések vételét és el-
adását. Nyersolaj motorok
eladását nyilvántartom, ké-
rek eladó motorokról
pontos adatok feltüntetésé-
vel bejelentést.

„Audion“ Ing. N. Kun,
Noviszád, Cara Nikolaja II.
ul. 60. Telefon 29-36. 1443

WEISZ RUDOLF

URI SZABÓ

NOVISAD
GAJEVA UL. 3.

Miről beszél egész Noviszád?

Arról, hogy

K. Živojnović „Hygiea“-drogériája

(a Srpska Matica épületében) mélyen leszállította kozmetikai és foto-cikkeinek árát.
Győződjék meg róla személyesen is, vételkényszer nélkül

Pld. 1 citromszappan 3.— dinár
1 nagy fürdőszappan 2.— dinár
1 liter kölnivíz 50.— dinár
1 deci „ 5.— dinár
ambra, rumba, rokokó stb. illatokban

Látogassa meg a

Budapesti Nemzetközi Vásárt

május 7-16

**Több mint ezer kiállító,
200 szakma!**

Élelmiszer, textil, bútór, építőipari, bőr, vas és gép, turisztikai és számos egyéb csoportok.

Kézműipari és háziipari csoportok.

Rádión üzenhet haza! 1354

Utazási kedvezmények:

50% a magyar vasutakon és hajózársaságoknál oda- és a visszautazásnál, a jugoszláv vasutakon a visszautazásnál.

33%-os külön kedvezmény a magyar vidék látogatására.

Az utazási kedvezmények V. 2-24-ig érvényesek.

Nagyművi kedvezmények gyógyfürdőkbe, színházba és szórakozóhelyekre.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

NOVISADON: a Kereskedelmi és Iparbanknál, Jugoszláv központi képviselet: M. kir. kereskedelmi képviselet, Beograd, Vuk. Karadžica u. 11

Modern előnyömdé és kézműipari üzlet.

Raktáron tartok divatos himszett ruha gallérokat, túll, filé, brokát terítőket, dizs zsebkezdőket, legmodernebb diszpárnákat és vállalom hozott anyagból való készítésüket. Stórok, ágyterítők stb. érzékszerveit, női fehérnemű, baby kelengyék, kocsikarók készítését, Endizés, gépszur. Jelena Weisz, Njegoseva ul. 9. 1138

Válasszuk a legjobbat -

a legjobbakból.

A VILÁGHIRŰ

„His Master's Voice“

gyártmányu eredeti amerikai 8 csöves R. 7. egyetlen minden igényt kielégítő RÁDIO

Truppel Béla Novisad

Duna uca 10.

Telefon 26-69.

Nagy raktár mindennemű hangszerekben zongorák és pianóknakban.

Allandó nagy választék tánc sláger kottákban

Szörmeáru szakszerű

megóvása

JUGOSLOVENSKA KRZNARSKA INDUSTRIJA A.D.
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 15.

Nagy választék

mindennemű nemes szörmeben

Kaninokban és bárányárakban.

Tekintse meg vételkötélzettség nélkül raktárunkat

Az Apatini Sörgyár R. T.

ajánlja elsőrendű

Salon, Vojvodsko és Porter söreit

Kapható Apatinban és a noviszádi, szombori és kulai fiókknál. 933

Burgonya

vaggon áru, kapható

1340

L. MANDL

Novisad, Temerinski put 21.

Sürgönyclm: MANDL

Telefon: 22-00

Kegl Lovro szubotical műkertészet

(Markovicseva 16-18) elfogad parkirozást, házi- és villakertek gondozását, régi kertek átalakítását és modernizálását, sirok díszítését

Nagy üzlethelyiség és raktár kiadó

Gausz János, Noviszád, Fufaki ut 68.

Modern 632

BUTORAIN

szencziócsak

Okvetlen győződjék meg!

SZABADOS

13 Novembra ul.

(Bajai ut) 10. Subotica

GABEL KÁROLY

Novisad, Kralja Aleksandra 20

Gallér- és kérés-tisztítás villanygémmel. Minden darab garantáltan hóféhér és fényes. 885

Fűszert

legjobban és legolcsóbban

Gausz Viktor-nál

vásárolhat

(Noviszád, Hal-tér)

Női kézimunkák

kész díszsebkendők, monogram, aszurozás, aplikálás. Előnyömdé, kézi- és géphímzés, plüssé gombáthuzás, csipke, pamut és mindennemű kézimunkakellékek olcsó árban

NAGYFEJEŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN

NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2.

Halottaink emlékének megőrzése a legszebb emberi erény!

„Golgota“

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegget), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorokban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ÉS FIA

„GOLGOTA“ TEMETKEZÉSI

VALLÁLATA

Noviszád, Uspenzska ul.12. Telefon 26-90

Drótkerítés

kukorica-ültető, mezőgazdasági gépek és vas árúk olcsón kaphatók
MÜLLER PÉTER vaskereskedőnél
Sombor 852

ROBING-ATLAS

kerékpár szaküzlete

Nagyban és kicsinyben

1347

Novisad, Jevrejska u. 9.

ingyen kap egy új kerékpárt

Tartós újrendszerű zománcozás

Hozza el lerongált kerékpárját csekély díjazásért átjavítjuk és 200 fok melegségű zománckályhában

tükörfényesre lakozzuk

JÓTÁLLÁS MELLETT

T e s s é k a c i m r e ü g y e l n i

Elsőrendű kerékpárok és kerékpár gummik és az összes alkatrészek gyári raktára:

EXPRESS I. HORVÁTH

Novisad, Pasiceva ulica 19.